

Comptes anuals i Informe de gestió de CriteriaCaixa corresponent a l'exercici 2017

Traducció dels comptes anuals emesos originalment en castellà. Aquesta versió en català és una traducció de l'original en castellà únicament amb finalitats informatives. En el cas de discrepància, preval la versió en castellà.

Traducció d'un informe originàriament formulat en castellà basat en el nostre treball realitzat d'acord amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. En cas de discrepància, preval la versió en llengua castellana.

INFORME D'AUDITORIA DE COMPTES ANUALS EMÈS PER UN AUDITOR INDEPENDENT

A l'Accionista únic de Critería Caixa, S.A. (Societat Unipersonal),

Informe sobre els comptes anuals

Opinió

Hem auditat els comptes anuals de Critería Caixa, S.A. (Societat Unipersonal) (la Societat), que comprenen el balanç a 31 de desembre de 2017, el compte de pèrdues i guanys, l'estat d'ingressos i despeses reconeguts, l'estat total de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data.

Segons la nostra opinió, els comptes anuals adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de la Societat a 31 de desembre de 2017, així com dels seus resultats i fluxos d'efectiu corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data, de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació (que s'identifica a la Nota 2 a) de la memòria) i, en particular, amb els principis i criteris comptables que hi estiguin continguts.

Fonament de l'opinió

Hem dut a terme la nostra auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. Les nostres responsabilitats d'acord amb aquestes normes es descriuen més endavant a la secció *Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals* del nostre informe.

Som independents de la Societat de conformitat amb els requeriments d'ètica, inclosos els d'independència, que són aplicables a la nostra auditoria dels comptes anuals a Espanya segons allò que exigeix la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes. En aquest sentit, no hem prestat serveis diferents dels de l'auditoria de comptes ni hi han concorregut situacions o circumstàncies que, d'acord amb allò que estableix l'esmentada normativa reguladora, hagin afectat la necessària independència de manera que s'hagi vist compromesa.

Considerem que l'evidència d'auditoria que hem obtingut proporciona una base suficient i adequada per a la nostra opinió.

Qüestions clau de l'auditoria

Les qüestions clau de l'auditoria són aquelles qüestions que, segons el nostre judici professional, han estat de la major significativitat en la nostra auditoria dels comptes anuals del període actual. Aquestes qüestions han estat tractades en el context de la nostra auditoria dels comptes anuals en el seu conjunt, i en la formació de la nostra opinió sobre aquests, i no expressem una opinió per separat sobre aquestes qüestions.

Deteriorament de participacions mantingudes en entitats associades

Descripció

Tal com es descriu a la Nota 9, la Societat manté participacions en el capital social d'entitats associades que ascendeixen a 17.305 milions d'euros al tancament de l'exercici.

La determinació de l'existència d'evidències objectives de deteriorament del valor en la inversió neta que suposin una pèrdua amb impacte en els fluxos d'efectiu futurs estimats requereix l'aplicació de judicis i estimacions significatius per part de la Direcció de la Societat, tant en la determinació del descompte de fluxos futurs com a mètode de valoració com en la consideració de les hipòtesis clau establertes per a cada mètode en qüestió (ús de factors de correcció per a adequar les dades comparables considerades, utilització de taxes de descompte, etc.).

Els aspectes esmentats, així com la rellevància de les inversions mantingudes, suposen que considerem la situació descrita com una qüestió clau de la nostra auditoria.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre altres, la revisió del disseny i implementació dels controls rellevants que mitiguen els riscos associats al procés d'avaluació del deteriorament de les participacions mantingudes en societats associades, així com proves de verificació que els esmentats controls operen eficaçment.

Així mateix, hem obtingut i analitzat les valoracions de les esmentades participacions realitzades per la Direcció de la Societat, tot i verificant-ne la correcció aritmètica i l'adequació del mètode de valoració emprat en relació amb la inversió mantinguda. Addicionalment, hem revisat les previsions de fluxos d'efectiu futurs i els hem contrastat amb dades externes i informació històrica de les societats participades per valorar la seva raonabilitat.

Respecte de les principals hipòtesis considerades en el model hem verificat que aquestes són raonables d'acord amb informació pública del sector d'activitat on opera la societat participada, revisant també l'anàlisi de sensibilitat preparat per la Societat.

En la realització dels nostres procediments hem involucrat els nostres experts interns en valoracions per avaluar la metodologia emprada per la Societat en l'anàlisi realitzada, les taxes de descompte considerades i el valor terminal expressat en termes de creixement a perpetuïtat dels fluxos d'efectiu futurs previstos, considerats si escau.

Finalment, hem avaluat que els desglossaments d'informació inclosos a la Nota 9 dels comptes anuals adjunts en relació amb aquesta qüestió resulten adequats als exigits pel marc normatiu d'informació financera aplicable a la Societat.

Valoració d'Inversions Immobiliàries i Existències Immobiliàries

Descripció

La Societat gestiona una cartera d'actius immobiliaris per al seu arrendament ("Inversions immobiliàries") i posseeix una cartera de sòls i de promocions d'habitatges en curs i acabats ("Existències immobiliàries"), distribuïts per tot el territori nacional, el valor net en llibres dels quals a 31 de desembre de 2017 ascendeix a 286 i 969 milions d'euros, respectivament (vegeu Notes 7 i 12).

La Societat valora les Inversions Immobiliàries al seu cost d'adquisició menys la corresponent amortització, registrant si escau els deterioraments si el seu valor de mercat fos inferior al seu valor net i valora les Existències Immobiliàries a cost d'adquisició o al seu valor net de realització si aquest últim fos inferior, per a la qual cosa recolza les seves conclusions en les taxacions o valoracions efectuades per experts externs contractats per a aquesta finalitat, ajustant-les posteriorment d'acord amb un model intern de valoració.

La valoració de les Inversions Immobiliàries i de les Existències Immobiliàries representen qüestions clau de l'auditoria, atès que requereixen tècniques de valoració que impliquen l'ús d'estimacions i judicis significatius amb un grau d'incertesa significativa, entre els quals destaquen l'experiència de vendes d'actius immobiliaris similars, la diferència existent entre el preu de venda efectiu i el valor de taxació per a aquells immobles venuts per la Societat en els darrers 24 mesos, els costos de comercialització o l'evolució futura del lloguer de determinats actius.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre altres, la revisió i avaluació del procés de valoració dels actius immobiliaris.

Així mateix, s'han realitzat proves orientades a verificar la integritat de la informació utilitzada com a base per a l'estimació del deteriorament.

En aquest sentit, amb la col·laboració dels nostres experts interns en valoració d'actius immobiliaris hem: (i) avaluat la competència, capacitat i objectivitat dels experts contractats per la Societat per a la valoració dels seus actius immobiliaris, així com l'adequació del seu treball perquè pugui ser utilitzat com a evidència d'auditoria, (ii) també hem analitzat i conclòs, sobre una mostra de taxacions determinada sobre una base selectiva, la raonabilitat dels procediments i metodologia de valoració utilitzada pels experts contractats per la Societat i (iii) analitzat, així mateix, la raonabilitat i coherència de les principals hipòtesis immobiliàries considerades en el model intern de valoració de la Societat.

Finalment, hem avaluat que els desglossaments d'informació inclosos a les Notes 7 i 12 dels comptes anuals adjunts en relació amb les Inversions Immobiliàries i Existències Immobiliàries, respectivament, resulten adequats als exigits pel marc normatiu d'informació financera aplicable a la Societat.

Recuperabilitat d'actius per impost diferit

Descripció

El balanç a 31 de desembre de 2017 inclou un saldo de 959 milions d'euros d'actius per impostos diferits, dels quals 664 milions d'euros corresponen principalment a bases imposables negatives i deduccions recuperables en el context del grup fiscal al qual pertany la Societat encapçalat per CaixaBank, S.A.

Al tancament de l'exercici, es disposa de models financers per a avaluar la recuperabilitat dels esmentats actius fiscals, considerant les novetats legislatives i els últims plans de negoci aprovats.

Identifiquem aquesta qüestió com a clau en la nostra auditoria ja que la preparació d'aquests models requereix un elevat nivell de judici, principalment en allò que respecta a les projeccions d'evolució dels negocis que afecten l'estimació realitzada sobre la recuperació dels crèdits fiscals.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre altres, la revisió dels esmentats models financers, incloent-hi l'anàlisi de la coherència dels resultats reals obtinguts en comparació amb els projectats en els models de l'exercici anterior, la raonabilitat dels resultats pressupostats inclosos en els models de l'exercici actual i la normativa fiscal aplicable així com la raonabilitat de les projeccions dels exercicis futurs i la seva congruència amb les utilitzades en altres judicis i estimacions.

Així mateix, involucrem els nostres experts interns de l'àrea fiscal en l'anàlisi de la raonabilitat de les hipòtesis fiscals considerades sobre la base de la normativa aplicable.

Finalment, hem avaluat si la Nota 19 dels comptes anuals adjunts conté els desglossaments exigits en aquest respecte pel marc normatiu d'informació financera aplicable a la Societat.

Altra informació: Informe de gestió

L'altra informació comprèn exclusivament l'informe de gestió de l'exercici 2017, la formulació del qual és responsabilitat dels administradors de la Societat i no forma part integrant dels comptes anuals.

La nostra opinió d'auditoria sobre els comptes anuals no cobreix l'informe de gestió. La nostra responsabilitat sobre la informació continguda a l'informe de gestió es troba definida a la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes, que estableix dos nivells diferenciats sobre la mateixa:

- a) Un nivell específic que resulta d'aplicació a determinada informació inclosa a l'Informe Anual de Govern Corporatiu, segons es defineix al art. 35.2.b) de la Llei 22/2015, d'Auditoria de Comptes, que consisteix en comprovar únicament que l'esmentada informació s'ha facilitat a l'informe de gestió i, en cas contrari, a informar-ne.
- b) Un nivell general aplicable a la resta de la informació inclosa a l'informe de gestió, que consisteix en avaluar i informar sobre la concordança de l'informe de gestió amb els comptes anuals, a partir del coneixement de l'entitat obtingut en la realització de l'auditoria dels comptes esmentats i sense incloure informació diferent de l'obtinguda com a evidència durant la mateixa, així com avaluar i informar de si el contingut i la presentació d'aquesta part de l'informe de gestió són conformes a la normativa que resulta d'aplicació. Si, basant-nos en el treball que hem realitzat, concloem que existeixen incorreccions materials, estem obligats a informar-ne.

Sobre la base del treball realitzat, segons allò que s'ha descrit anteriorment, hem comprovat que la informació esmentada a l'apartat a) anterior es facilita a l'informe de gestió i que la resta de la informació que conté l'informe de gestió concorda amb la dels comptes anuals de l'exercici 2017 i el seu contingut i presentació són conformes a la normativa que resulta d'aplicació.

Responsabilitat dels administradors i de la comissió d'auditoria i control en relació amb els comptes anuals

Els administradors són responsables de formular els comptes anuals adjunts, de forma que expressin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de la Societat, de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera aplicable a l'entitat a Espanya, i del control intern que considerin necessari per permetre la preparació de comptes anuals lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error.

En la preparació dels comptes anuals, els administradors són responsables de la valoració de la capacitat de la Societat per continuar com a empresa en funcionament, revelant, segons correspongui, les qüestions relacionades amb empresa en funcionament i utilitzant el principi comptable d'empresa en funcionament excepte si els administradors tenen la intenció de liquidar la societat o de cessar les seves operacions, o si no existeix cap altra alternativa realista.

La comissió d'auditoria i control és responsable de la supervisió del procés d'elaboració i presentació dels comptes anuals.

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals

Els nostres objectius són obtenir una seguretat raonable que els comptes anuals en el seu conjunt estan lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error, i emetre un informe d'auditoria que conté la nostra opinió.

Seguretat raonable és un alt grau de seguretat però no garanteix que una auditoria realitzada de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya sempre detecti una incorrecció material quan existeix. Les incorreccions poden ser degudes a frau o error i es consideren materials si, individualment o de forma agregada, es pot preveure raonablement que influeixin en les decisions econòmiques que els usuaris prenen basant-se en els comptes anuals.

A l'Annex I d'aquest informe d'auditoria s'inclou una descripció més detallada de les nostres responsabilitats en relació amb l'auditoria dels comptes anuals. Aquesta descripció, que es troba a l'Annex I, és part integrant del nostre informe d'auditoria.

Informe sobre altres requeriments legals i reglamentaris

Informe adicional per a la comissió d'auditoria i control

L'opinió que s'expressa en aquest informe és coherent amb allò que es manifesta en el nostre informe adicional per a la comissió d'auditoria i control de la Societat de data 16 de març de 2018.

Període de contractació

L'Accionista Únic de la Societat, segons consta a l'acta de consignació de decisions de data 5 de maig de 2016, ens va nomenar com a auditors per un període d'un any, comptat a partir de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2016.

Amb anterioritat, vam ser designats per decisió de l'Accionista Únic per al període d'un any i hem estat realitzant el treball d'auditoria de comptes de forma ininterrompuda des de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2007 i, per tant, des de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2011, any en què la Societat es va convertir en una Entitat d'Interès Públic.

DELOITTE, S.L.

Inscrita en el ROAC núm. S0692

A large, stylized handwritten signature in black ink, appearing to read 'Francisco Ignacio Ambrós', is written over the text of the auditor's name.

Francisco Ignacio Ambrós

Inscrit en el ROAC núm. 20526

16 de març de 2018

Annex I del nostre informe d'auditoria

Adicionalment a allò que inclou el nostre informe d'auditoria, en aquest Annex incloem les nostres responsabilitats respecte de l'auditoria dels comptes anuals.

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals

Com a part d'una auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya, apliquem el nostre judici professional i mantenim una actitud d'escepticisme professional durant tota l'auditoria. També:

- Identifiquem i valorem els riscos d'incorrecció material en els comptes anuals, deguda a frau o error, dissenyem i apliquem procediments d'auditoria per respondre a aquests riscos i obtenim evidència d'auditoria suficient i adequada per proporcionar una base per a la nostra opinió. El risc de no detectar una incorrecció material deguda a frau és més elevat que en el cas d'una incorrecció material deguda a error, ja que el frau pot implicar col·lusió, falsificació, omissions deliberades, manifestacions intencionadament errònies o l'elusió del control intern.
- Obtenim coneixement del control intern rellevant per a l'auditoria amb la finalitat de dissenyar procediments d'auditoria que siguin adequats en funció de les circumstàncies, i no amb la finalitat d'expressar una opinió sobre l'eficàcia del control intern de l'entitat.
- Avaluem si les polítiques comptables aplicades són adequades i la raonabilitat de les estimacions comptables i la corresponent informació revelada pels administradors.
- Concloem sobre si és adequada la utilització, per part dels administradors, del principi comptable d'empresa en funcionament i, basant-nos en l'evidència d'auditoria obtinguda, concloem sobre si existeix o no una incertesa material relacionada amb fets o amb condicions que poden generar dubtes significatius sobre la capacitat de la Societat per a continuar com a empresa en funcionament. Si concloem que existeix una incertesa material, es requereix que cridem l'atenció en el nostre informe d'auditoria sobre la corresponent informació revelada en els comptes anuals o, si aquestes revelacions no són adequades, que expressem una opinió modificada. Les nostres conclusions es basen en l'evidència d'auditoria obtinguda fins a la data del nostre informe d'auditoria. No obstant això, els fets o condicions futurs poden ser la causa que la Societat deixi de ser una empresa en funcionament.
- Avaluem la presentació global, l'estructura i el contingut dels comptes anuals, inclosa la informació revelada, i si els comptes anuals representen les transaccions i els fets subjacents de manera que aconseguen expressar la imatge fidel.

Ens comuniquem amb la comissió d'auditoria i control de l'entitat en relació amb, entre altres qüestions, l'abast i el moment de realització de l'auditoria planificats i els resultats significatius de l'auditoria, així com qualsevol deficiència significativa del control intern que identifiquem en el transcurs de l'auditoria.

També proporcionem a la comissió d'auditoria i control de l'entitat una declaració que hem complert els requeriments d'ètica aplicables, inclosos els d'independència, i ens hi hem comunicat per informar d'aquelles qüestions que raonablement puguin comportar una amenaça per a la nostra independència i, si escau, de les corresponents salvaguardes.

Entre les qüestions que han estat objecte de comunicació a la comissió d'auditoria i control de l'entitat, determinem les que han estat de la major significativitat en l'auditoria dels comptes anuals del període actual i que són, en conseqüència, les qüestions clau de l'auditoria.

Descrivim aquestes qüestions en el nostre informe d'auditoria llevat que les disposicions legals o reglamentàries prohibeixin revelar públicament la qüestió.

Índex

- **Comptes Anuals de CriteriaCaixa de l'exercici 2017**
- **Informe de Gestió de CriteriaCaixa de l'exercici 2017**

BALANÇOS	3
COMPTES DE PÈRDUES I GUANYES	5
ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET (PART A)	6
ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET (PART B)	7
ESTAT DE FLUXOS D'EFECTIU	8
Memòria corresponent a l'exercici anual finalitzat el 31 de desembre de 2017	9
1. Activitat de la Societat.....	9
2. Bases de presentació dels comptes anuals	13
3. Aplicació del resultat	15
4. Normes de registre i valoració	16
5. Immobilitzat intangible	29
6. Immobilitzat material	30
7. Inversions immobiliàries.....	31
8. Arrendaments	33
9. Inversions en empreses del Grup, associades i negocis conjunts a llarg i curt termini.....	33
10. Inversions financeres a llarg termini	40
11. Actius no corrents mantinguts per a la venda.....	42
12. Existències	43
13. Inversions financeres a curt termini.....	44
14. Efectiu i altres actius líquids equivalents.....	44
15. Patrimoni net.....	45
16. Provisions a llarg i curt termini.....	47
17. Deutes a llarg i curt termini	47
18. Instruments financers derivats.....	51
19. Situació fiscal	52
20. Ingressos i despeses	58
21. Operacions amb parts vinculades	63
22. Notes a l'Estat de Fluxos d'Efectiu	68
23. Informació sobre el medi ambient	68
24. Gestió de riscos	69
25. Informació segmentada	77
26. Fets posteriors al tancament.....	77
Annex I Participacions en empreses del Grup	78
Annex II Participacions en empreses associades	80
Annex III Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de capital.....	81

BALANÇOS

A 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, SAU

ACTIU		31/12/2017	31/12/2016 (*)
ACTIU NO CORRENT			
Immobilitzat intangible	(Nota 5)	657	3.714
Immobilitzat material	(Nota 6)	3.718	1.529
Inversions immobiliàries	(Nota 7)	285.811	387.997
Inversions en empreses del grup, associades i negocis conjunts a llarg termini		18.927.401	20.088.971
Participacions en empreses del Grup	(Nota 9.1)	1.343.530	12.515.142
Participacions en empreses associades i negocis conjunts	(Nota 9.2)	17.305.190	7.399.070
Altres actius financers	(Nota 9.3)	278.681	174.759
Inversions financeres a llarg termini		937.611	727.756
Instrumentes de patrimoni	(Nota 10.1)	936.134	699.478
Altres actius financers a llarg termini	(Nota 10.2)	1.477	28.278
Actius per impostos diferits	(Nota 19)	958.640	997.693
Total actiu no corrent		21.113.838	22.207.660
ACTIU CORRENT			
Actius no corrents mantinguts per a la venda	(Nota 11)	-	902.308
Existències	(Nota 12)	968.673	42.680
Deutors comercials i altres comptes a cobrar		127.967	26.220
Clients per vendes i prestacions de serveis		2.993	436
Clients, empreses del Grup i associades	(Nota 21)	124.689	25.611
Deutors diversos		275	112
Altres crèdits amb les administracions públiques	(Nota 19)	10	61
Inversions en empreses del Grup i associades corrents		247.154	3.501
Altres actius financers	(Nota 9.3)	247.154	3.501
Inversions financeres a curt termini	(Nota 13)	26.782	30.019
Altres actius financers		26.782	30.019
Efectiu i altres actius líquids equivalents	(Nota 14)	655.959	1.875.296
Total actiu corrent		2.026.535	2.880.024
TOTAL ACTIU		23.140.373	25.087.684

(*) Les xifres corresponents a 31 de desembre de 2016 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius

Les Notes 1 a 26 descrites en la Memòria adjunta i els annexos són part integrant del balanç a 31 de desembre de 2017

BALANÇOS

A 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, SAU

PASSIU I PATRIMONI NET		31/12/2017	31/12/2016 (*)
PATRIMONI NET:			
Fons propis		16.717.740	16.756.560
Capital escriturat		1.834.166	1.834.166
Prima d'emissió		2.344.519	2.344.519
Reserva legal		366.833	366.833
Altres reserves		11.894.241	12.185.407
Altres aportacions de socis		16.800	16.800
Resultat de l'exercici		361.181	8.835
(Dividend a compte lliurat en l'exercici)		(100.000)	-
Ajustos per canvis de valor		115.617	(7.466)
Actius financers disponibles per a la venda		116.210	(7.466)
Operacions de cobertura		(593)	-
Total patrimoni net	(Nota 15)	16.833.357	16.749.094
PASSIU NO CORRENT			
Provisions a llarg termini	(Nota 16)	2.583	1.872
Deutes a llarg termini	(Nota 17)	6.192.335	5.381.453
Obligacions i altres valors negociables		2.742.499	1.993.418
Deutes amb entitats de crèdit		3.437.104	3.366.454
Derivats		10.938	19.363
Altres passius financers		1.794	2.218
Deutes amb empreses del Grup i associades a llarg	(Nota 17)	9.989	570.012
Total passiu no corrent		6.204.907	5.953.337
PASSIU CORRENT			
Provisions a curt termini	(Nota 16)	-	32.347
Deutes a curt termini	(Nota 17)	36.731	2.276.267
Obligacions i altres valors negociables		-	2.242.000
Interessos a pagar, obligacions i altres valors		36.731	30.229
Derivats		-	4.038
Deutes amb empreses grup, associades i negocis conjunts a curt termini	(Nota 17, 21)	854	2.254
Creditors comercials i altres comptes a pagar		64.524	72.798
Proveïdors		29.376	39.281
Proveïdors, empreses del Grup i associades	(Nota 21)	11.534	6.494
Creditors diversos		13.136	11.784
Personal		3.168	3.558
Altres deutes amb les administracions públiques	(Nota 19)	5.890	9.505
Bestretes a clients		1.420	2.176
Periodificacions a curt termini		-	1.587
Total passiu corrent		102.109	2.385.253
TOTAL PASSIU I PATRIMONI NET		23.140.373	25.087.684

(*) Les xifres corresponents a 31 de desembre de 2016 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius

Les Notes 1 a 26 descrites en la Memòria adjunta i els annexos són part integrant del balanç a 31 de desembre de 2017

COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES

Exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, SAU

		2017	2016 (*)
A) OPERACIONS CONTINUADES			
Import net del volum de negoci	(Nota 20.a)	602.848	543.374
Ingressos de participacions en capital		813.442	619.476
Variació de valor raonable d'instruments financers		4.038	7.558
Resultat per alienació d'instruments de patrimoni		(247.829)	(109.075)
Vendes d'immobles i arrendaments		30.970	22.845
Prestació de serveis		2.227	2.570
Variació d'existències de productes acabats i en curs de fabricació		506	2.496
Variació d'existències de promocions en curs		506	2.496
Treballs efectuats per l'empresa per al seu actiu		-	17.900
Existències incorporades a inversions immobiliàries		-	17.900
Aprovisionaments		30.490	(83.678)
Compres de sòls, promocions en curs i acabades		(9.411)	(23.955)
Deteriorament de sòls, promocions en curs i acabades	(Nota 12)	39.901	(59.723)
Altres ingressos d'explotació		-	88
Despeses de personal	(Nota 20.b)	(12.750)	(12.472)
Altres despeses d'explotació		(79.612)	(79.607)
Serveis exteriors	(Nota 20.c)	(65.166)	(68.517)
Tributs		(16.070)	(10.028)
Pèrdues, deteriorament i variació de provisions per operacions comercials		1.624	(1.062)
Amortització de l'immobilitzat	(Notes 5, 6 i 7)	(11.646)	(11.275)
Variació de provisions	(Nota 16)	-	(30.663)
Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat	(Nota 20.e)	2.476	(112.079)
Deterioraments i pèrdues		(10.419)	(122.203)
Resultats per alienacions i altres		12.895	10.124
Deteriorament i pèrdues d'instruments financers	(Nota 20.f)	(68.702)	(35.141)
Diferències de canvi		(50)	42
Altres resultats		973	1.243
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ		464.533	200.228
Ingressos financers	(Nota 20.g)	5.745	3.802
Despeses financeres	(Nota 20.h)	(149.759)	(271.602)
Variació de valor raonable en instruments financers	(Nota 20.i)	19.294	(39.375)
Deteriorament i resultat per alienació d'instruments financers	(Nota 20.j)	1.587	440
RESULTAT FINANCER		(123.133)	(306.735)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS		341.400	(106.507)
Impost sobre beneficis	(Nota 19)	19.781	115.342
RESULTAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES		361.181	8.835
B) OPERACIONS INTERROMPUDES		-	-
RESULTAT DE L'EXERCICI		361.181	8.835

(*) Les xifres corresponents a 31 de desembre de 2016 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius
Les Notes 1 a 26 descrites en la Memòria adjunta i els annexos són part integrant del Compte de Pèrdues i Guanyes de l'exercici 2017

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET (PART A)

ESTATS D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS

Exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, SAU

		2017	2016 (*)
RESULTAT DEL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS		361.181	8.835
Ingressos i despeses imputats directament al Patrimoni		123.083	(125.956)
<i>Per valoració d'instruments financers</i>	<i>(Nota 15.d)</i>	123.676	(136.370)
<i>Per cobertures de fluxos d'efectiu</i>	<i>(Nota 15.d)</i>	(847)	-
<i>Per subvencions, donacions i llegats rebuts</i>		-	-
<i>Per guanys i pèrdues actuàrials i altres ajustos</i>		-	-
<i>Efecte impositiu</i>	<i>(Nota 15.d)</i>	254	10.414
Transferència al compte de pèrdues i guanys	(Nota 15.d)	-	10.382
<i>Per valoració d'instruments financers</i>		-	-
<i>Per cobertures de fluxos d'efectiu</i>		-	14.831
<i>Subvencions, donacions i llegats rebuts</i>		-	-
<i>Efecte impositiu</i>		-	(4.449)
TOTAL INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS		484.264	(106.739)

(*) Les xifres corresponents a 31 de desembre de 2016 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius

Les Notes 1 a 26 descrites en la Memòria adjunta i els annexos són part integrant de l'estat d'ingressos i despeses reconeguts de l'exercici 2017

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET (PART B) ESTATS TOTAIS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET

Exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, SAU

	Capital	Prima d'emissió	Reserves	Altres aportacions de socis	Resultat de l'exercici	Dividend complementari	Dividend a compte	Fons propis	Ajustos en Patrimoni per valoració	Total Patrimoni Net
Saldo a 31 de desembre de 2015	1.834.166	2.344.519	12.660.956	16.800	586.284	-	(320.000)	17.122.725	108.108	17.230.833
I. Total ingressos i despeses reconeguts	-	-	-	-	8.835	-	-	8.835	(115.574)	(106.739)
II. Operacions amb socis propietaris	-	-	(375.000)	-	-	-	-	(375.000)	-	(375.000)
III. Altres variacions del patrimoni net	-	-	266.284	-	(586.284)	-	320.000	-	-	-
Saldo a 31 de desembre de 2016	1.834.166	2.344.519	12.552.240	16.800	8.835	-	-	16.756.560	(7.466)	16.749.094
I. Total ingressos i despeses reconeguts	-	-	-	-	361.181	-	-	361.181	123.083	484.264
II. Operacions amb socis propietaris (Nota 15)	-	-	(300.000)	-	-	-	(100.000)	(400.000)	-	(400.000)
III. Altres variacions del patrimoni net (Nota 3)	-	-	8.834	-	(8.835)	-	-	(1)	-	(1)
Saldo a 31 de desembre de 2017	1.834.166	2.344.519	12.261.074	16.800	361.181	-	(100.000)	16.717.740	115.617	16.833.357

(*) Les xifres corresponents als exercicis 2016 i 2015 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius

Les Notes 1 a 26 descrites en la Memòria adjunta i els annexos són part integrant de l'estat de canvis en el patrimoni net de l'exercici 2017

ESTAT DE FLUXOS D'EFECTIU

Exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, SAU

	2017	2016 (*)
A) Fluxos de tresoreria procedents de les operacions	621.292	442.880
1. Resultat de l'exercici abans d'impostos	341.400	(106.507)
2. Ajustos en el resultat	(409.167)	38.343
Amortització de l'immobilitzat	11.646	11.275
Correccions valoratives per deteriorament	39.220	217.067
Variació de les provisions	(913)	31.725
Resultats per baixes i alienacions d'immobilitzat	(12.895)	(10.124)
Resultats per baixes i alienacions d'instruments financers	247.829	109.075
Variació del valor raonable en instruments financers	(23.332)	31.817
Ingressos de participacions en el capital	(813.442)	(619.476)
Ingressos financers	(5.745)	(3.802)
Despeses financeres	149.759	271.602
Deteriorament i resultat per alienació d'instruments financers	(1.587)	(440)
Diferències de canvi	50	(42)
Altres ingressos i despeses	243	(334)
3. Canvis en el capital corrent	2.851	(284)
Existències	6.579	1.114
Deutors i altres comptes a cobrar	(4.149)	(10.965)
Creditors a curt termini	(293)	9.366
Altres actius i passius	714	201
4. Altres fluxos d'efectiu de les activitats explotació	686.208	511.328
Pagament d'interessos	(126.521)	(245.345)
Cobrament de dividends	813.004	805.974
Cobraments d'interessos	8.833	1.139
Cobrament (Pagament) per cancel·lació d'instruments financers	-	(21.912)
Cobrament (Pagament) impost societats	23.238	(22.885)
Altres pagaments i cobraments	(32.346)	(5.643)
B) Fluxos de tresoreria procedents de les activitats d'inversió	550.218	1.464.154
Inversions (-)	(1.021.945)	(883.438)
Immobilitzat intangible i material	(4.348)	(4.856)
Inversions immobiliàries	(179)	(1.167)
Entitats del grup, associades i negocis conjunts	(896.368)	(802.751)
Actius financers disponibles per a la venda	(113.342)	(70.600)
Actius no corrents mantinguts per a la venda	(7.708)	(4.064)
Desinversions (+)	1.572.163	2.347.592
Inversions immobiliàries	5.689	6.737
Entitats del grup, associades i negocis conjunts	1.485.688	2.225.351
Altres actius financers	20.000	31.202
Actius no corrents mantinguts per a la venda	60.786	84.302
C) Fluxos de tresoreria procedents de les activitats de finançament	(2.390.847)	(463.930)
Pagaments per dividends i remuneracions d'altres instruments patrimoni	(400.000)	(510.000)
Dividend a compte de l'exercici anterior	-	(135.000)
Dividend amb càrrec a Reserves	(300.000)	(375.000)
Dividend a compte exercici en curs	(100.000)	-
Cobraments i pagaments per instruments de passiu financer	(1.990.847)	46.070
a) Emissió:	1.439.652	846.070
- Obligacions i altres valors negociables	746.490	-
- Deutes amb entitats de crèdit	693.162	846.070
b) Devolució i amortització:	(3.430.499)	(800.000)
- Obligacions i altres valors negociables	(2.255.499)	-
- Deutes amb entitats de crèdit	(625.000)	(150.000)
- Deutes amb empreses del Grup i associades	(550.000)	(650.000)
AUGMENT / DISMINUCIÓ NETA DE L'EFECTIU O EQUIVALENTS	(1.219.337)	1.443.104
Efectiu a l'inici de l'exercici	1.875.296	432.192
Efectiu al final de l'exercici	655.959	1.875.296

(*) Les xifres corresponents a 31 de desembre de 2016 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius
Les Notes 1 a 26 descrites en la Memòria adjunta i els annexos part integrant de l'estat de fluxos d'efectiu de l'exercici 2017

Memòria corresponent a l'exercici anual finalitzat el 31 de desembre de 2017

CRITERIA CAIXA, SAU

1. Activitat de la Societat

Criteria Caixa, SAU (d'ara endavant, la Societat, Criteria o CriteriaCaixa), anteriorment denominada Criteria CaixaHolding, SAU, va ser constituïda el 16 de desembre de 2003 amb la denominació social de Gestora de Microfinances, SAU.

En data 25 de juliol de 2007, es van elevar a públic els acords presos en el Consell d'Administració de 16 de juliol de 2007, pels quals es va modificar la denominació social de Gestora de Microfinances, SAU per la de Servihabitat XXI, SAU. En data 18 de desembre de 2013, en virtut de la fusió inversa entre Servihabitat XXI, SAU (societat absorbent) i Criteria CaixaHolding, SAU (societat absorbida), la Societat va adoptar la denominació social de Criteria CaixaHolding, SAU. En data 7 d'octubre de 2015 es va elevar a públic davant Notari l'acord adoptat pel Patronat de la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" (accionista únic de la Societat), pel qual es va modificar la denominació social de Criteria CaixaHolding, SAU per la de Criteria Caixa, SAU.

En data 6 d'octubre de 2017 la Societat va traslladar el seu domicili social d'Avinguda Diagonal 621 de Barcelona a Plaça Weyler, 3, de Palma de Mallorca.

Criteria Caixa, SAU, de conformitat amb l'article 2 dels seus Estatuts Socials, té com a objecte social la realització de les activitats següents:

- a) adquisició, venda i administració de valors mobiliaris i participacions en altres societats, tant si els seus títols cotitzen en Borsa com si no;
- b) administració i gerència de societats, així com la gestió i administració de valors representatius de fons propis d'entitats tant residents en el territori espanyol com no residents;
- c) assessorament econòmic, fiscal, tècnic, borsari i de qualsevol altre tipus;
- d) així com activitats consultores, assessores i promotores d'iniciatives industrials, comercials, urbanístiques, agrícoles i de qualsevol altre tipus;
- e) construcció, rehabilitació, manteniment i assistència tècnica, adquisició, administració, gestió, promoció, venda i explotació en arrendament, llevat de l'arrendament financer de tota mena de béns immobles, propis o de tercers;
- f) comercialització de béns immobles, ja sigui per compte propi o d'altri, en els termes més amplis i a través de tots els mitjans de comercialització, incloent-hi el canal d'Internet a través de la gestió i l'explotació de pàgines web.

La Societat també podrà participar en altres societats, i intervenir fins i tot en la seva constitució, associant-se amb aquestes societats o interessant-s'hi de qualsevol manera.

Criteria Caixa, SAU està integrada en el Grup Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa", l'entitat dominant de la qual és Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa" (Fundació Bancària "la Caixa").

Els comptes anuals consolidats del Grup "la Caixa" de l'exercici 2016 van ser formulats pel Director General de Fundació Bancària "la Caixa" el 31 de març de 2017 i aprovats pel seu Patronat el 18 de maig de 2017; i, una vegada aprovats, es van dipositar en el Registre Mercantil de Barcelona i en el Registre de Fundacions de competència estatal del Ministeri de Justícia.

A 31 de desembre de 2017, Fundació Bancària "la Caixa" és l'accionista únic de CriteriaCaixa, motiu pel qual la Societat té la consideració de Societat Unipersonal.

Criteria és capçalera d'un grup d'entitats dependents i, d'acord amb la legislació vigent, està obligada a formular separatament comptes consolidats. Els comptes anuals consolidats han estat formulats pel Consell d'Administració, juntament amb els individuals el 15 de març de 2018, d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF) adoptades per la Unió Europea. Els estats financers adjunts no reflecteixen la situació del Grup. Les principals magnituds a 31 de desembre de 2017 i 2016 són les que es presenten a continuació:

Milions d'euros	2017	2016
Patrimoni net consolidat	17.961	30.727
Benefici de l'exercici atribuïble al Grup	1.459	1.005
Total actius consolidats	25.324	361.514

La variació del total d'actius consolidats és motivada, principalment, per la pèrdua de control de CaixaBank durant l'exercici 2017 (vegeu apartat de Naturalesa de la inversió sobre CaixaBank).

Les xifres es presenten en milers d'euros, llevat que s'indiqui explícitament que es fa servir una altra unitat monetària. Determinada informació financera d'aquesta memòria ha estat arrodonida i, consegüentment, les xifres mostrades com a totals en aquest document poden variar lleugerament de l'operació aritmètica exacta de les xifres anteriors.

En la data de formulació d'aquests comptes anuals, Criteria està qualificada per Fitch Ratings amb un *rating* de BBB, amb perspectiva estable.

Les principals operacions portades a terme durant l'exercici 2017 han estat les següents:

Naturalesa de la inversió en CaixaBank

El maig de 2016, el Patronat de la Fundació Bancària "la Caixa" i el Consell d'Administració de Criteria, després de rebre les condicions sota les quals el BCE consideraria que Criteria hauria deixat d'ostentar el control de CaixaBank a efectes prudencials, així com la probable decisió de les autoritats europees de Resolució Bancària de considerar el perímetre de resolució a nivell consolidat de Criteria, cosa que comprometria tot el patrimoni de l'Accionista Únic de Criteria, van acordar deixar constància de la seva voluntat de complir les condicions perquè es produís la desconsolidació prudencial de Criteria respecte al grup CaixaBank, abans de finalitzar l'exercici 2017.

Les condicions més rellevants establertes pel Banc Central Europeu versaven sobre tres continguts bàsics:

a) Participació de Criteria en CaixaBank

Limitació de la participació en CaixaBank, tant en drets polítics com econòmics, a un màxim del 40%.

b) Govern corporatiu

Establiment de diverses mesures per limitar la influència en els Òrgans de Govern de CaixaBank de l'accionista de referència.

c) Finançament Intragrup

Establiment de limitacions al finançament de CaixaBank al Grup Criteria/Fundació Bancària "la Caixa" i viceversa, a complir en un màxim d'un any des de la desconsolidació prudencial.

Amb l'objectiu de complir totes i cadascuna de les condicions establertes pel BCE a l'efecte de la desconsolidació prudencial, CriteriaCaixa ha dut a terme durant l'exercici 2017 les accions següents:

a) Participació de Criteria en CaixaBank. Per reduir la participació en CaixaBank fins al màxim del 40%, en data 6 de febrer de 2017 es van col·locar, mitjançant la modalitat de col·locació accelerada (o *accelerated book building*) entre inversors institucionals i/o qualificats, 318.305.355 accions de CaixaBank titularitat de Criteria, que representaven aproximadament el 5,322% del seu capital social (vegeu Nota 9). Després d'aquesta operació, els drets econòmics i polítics de Criteria sobre CaixaBank es van situar en el 40% i es va complir així la primera de les condicions establertes pel BCE.

b) Govern corporatiu. Durant el segon semestre de 2017 es van complir en la seva totalitat els requeriments establerts pel BCE a través, entre altres, de la modificació dels Estatuts Socials de CaixaBank i de la modificació del Protocol de Gestió de la participació financera de la Fundació Bancària "la Caixa" en CaixaBank.

c) Finançament intragrup. Les accions més significatives efectuades per Criteria en aquest sentit, entre altres, són les següents:

1. Reducció del finançament amb CaixaBank que la situa en un percentatge inferior al 5% dels recursos propis computables de CaixaBank requerit pel Banc Central Europeu en el moment de la desconsolidació, per reduir-se fins al 0% en els 12 mesos següents. A 31 de desembre de 2017 aquest percentatge se situa en un 0,91%.
2. Prohibició de qualsevol tipus de finançament directe o indirecte dels clients de CaixaBank cap a Criteria o Fundació Bancària "la Caixa". Després de l'amortització de l'última emissió de deute subordinat comercialitzada a través de la xarxa d'oficines de CaixaBank i col·locada a clients detallistes per 1.505 milions d'euros el gener de 2017, no hi ha finançament a Criteria ni a Fundació Bancària "la Caixa" de clients de CaixaBank.

En aquest sentit, en data 26 de setembre de 2017, el Consell de Govern del Banc Central Europeu, després de constatar la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank, va prendre una Decisió, vigent a partir d'aquell mateix dia, per la qual Criteria deixava d'estar sota la seva supervisió, i el nou grup obligat era l'encapçalat per CaixaBank.

Per tant, Criteria ha deixat de ser considerada societat financera mixta de cartera als efectes del Reglament (UE) 575/2013 i entitat obligada d'un conglomerat financer, i no se li requereix complir els requisits de capital previstos en aquesta norma. Per la seva part, la Junta Única de Resolució considera el perímetre de resolució a nivell consolidat de CaixaBank.

Tenint en consideració les accions portades a terme per Criteria i per Fundació Bancària "la Caixa" per a la desconsolidació prudencial establertes pel Banc Central Europeu, i tenint en compte la normativa comptable NIIF 10 (Norma Internacional d'Informació Financera 10, sobre els Estats financers consolidats) per la qual es determina si un inversor controla una participada quan exerceix poder sobre ella i en particular:

- Els mecanismes que s'han articulat tant estatutàriament a CaixaBank com a través del Protocol de gestió de la participació financera són suficients per considerar que Criteria i Fundació Bancària "la Caixa" no tenen la capacitat per dirigir les activitats rellevants de CaixaBank, ja que aquestes s'adopten en el si del Consell d'Administració i en les seves Comissions delegades, i ni Criteria ni Fundació Bancària "la Caixa" tenen capacitat per nomenar la majoria dels seus membres.
- El fet que el Protocol de Gestió de la participació financera hagi de ser aprovat pel Banc d'Espanya i que qualsevol canvi estatutari hagi de ser aprovat pel Banc Central Europeu suposa de manera explícita que, una vegada autoritzats ambdós documents pels organismes supervisors, Criteria i Fundació Bancària "la Caixa" no tenen la capacitat de revertir la situació sense les autoritzacions preceptives d'aquests organismes, situació que *de facto* suposa perdre la capacitat o la possibilitat de poder nomenar la majoria dels membres del Consell d'Administració de CaixaBank, i per això, la impossibilitat de tenir la capacitat per dirigir les activitats rellevants de CaixaBank.

Per això, podem concloure que Criteria ha perdut el control sobre CaixaBank.

Donada la pèrdua de control sobre les decisions rellevants de CaixaBank, i seguint el que estableix el Pla general comptable, Criteria ha passat a registrar la seva participació en CaixaBank com a participació associada en mantenir una influència significativa sobre CaixaBank (vegeu Nota 9).

A 31 de desembre de 2017, la participació econòmica de Criteria en CaixaBank és del 40,00% (45,32% a 31 de desembre de 2016).

2. Bases de presentació dels comptes anuals

a) Marc normatiu d'informació financera aplicable a la Societat

Els comptes anuals adjunts, formulats pel Consell d'Administració de la Societat, es presenten d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que li resulta d'aplicació, que s'estableix a:

- a) Codi de Comerç i la resta d'informació mercantil;
- b) El Pla General de Comptabilitat aprovat pel Reial Decret 1514/2007, de 16 de novembre, i les adaptacions sectorials,
- c) Les normes de compliment obligat aprovades per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes en desplegament del Pla General de Comptabilitat i les normes complementàries, i
- d) La resta de normativa comptable espanyola aplicable.

b) Imatge fidel

Els comptes anuals adjunts s'han obtingut dels registres comptables de la Societat i es presenten d'acord amb el marc normatiu d'informació financera aplicable i, en particular, els principis i criteris comptables que contenen, de manera que mostren la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, dels resultats de la Societat i dels fluxos d'efectiu que hi ha hagut durant l'exercici corresponent.

Aquests comptes anuals, formulats pel Consell d'Administració en la sessió del 15 de març de 2018, se sotmetran a l'aprovació de l'Accionista Únic de la Societat, i s'estima que siguin aprovats sense cap modificació. Els comptes anuals de l'exercici 2016 van ser aprovats per part del seu Accionista Únic el 18 de maig de 2017.

En aquests comptes anuals s'han omès aquella informació o desglossaments que, no requerint detall per la seva importància qualitativa, s'han considerat no materials o que no tenen importància relativa d'acord amb el concepte de materialitat o importància relativa definit en el marc conceptual del pla general comptable.

L'activitat ordinària de la Societat, entesa com la que exerceix l'empresa regularment i per la qual obté ingressos de caràcter periòdic, es correspon amb l'efectuada per una societat hòlding. Per això, els Administradors de la Societat han tingut en compte la resposta de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes a la consulta publicada al BOICAC núm. 79 (publicada el 28 de juliol de 2009), relativa a la classificació comptable en comptes individuals dels ingressos i les despeses d'una societat hòlding i sobre la determinació del volum de negoci d'aquesta categoria d'entitats, d'acord amb la seva activitat ordinària.

Segons la consulta, tots els ingressos que obtingui una societat fruit de la seva activitat hòlding, sempre que aquesta activitat es consideri ordinària, formaran part del concepte «Import net del volum de negoci». En conseqüència, tant els dividendes com els resultats obtinguts per l'alienació de les participacions, baixa en comptes o variació del valor raonable, constitueixen, d'acord amb el que s'ha indicat, l'«Import net del volum de negoci».

D'acord amb el que s'ha esmentat anteriorment, i considerant que l'activitat ordinària de la Societat inclou la tinença de participacions en el capital d'empreses amb una voluntat estratègica i a llarg termini, a continuació es detallen les rúbriques que formen part integrant de l'«Import net del volum de negoci»:

- Prestacions de serveis: inclouen les prestacions de serveis a altres societats;
- Ingressos de participacions en capital: inclouen els dividends meritats per la tinença de participació en el capital d'altres societats;
- Variació del valor raonable d'instruments financers; i
- Resultat per alienació d'instruments de patrimoni.

Els deterioraments i les pèrdues d'instruments financers, així com les diferències de canvi, si escau, s'inclouen dins el resultat d'exploració de la Societat.

D'acord amb les indicacions de l'ICAC, s'introdueix la rúbrica «Resultat financer», en la qual s'inclouen els ingressos i les despeses financeres en què s'ha incorregut durant l'exercici. Els ingressos financers derivats dels préstecs atorgats a filials es mantenen en el resultat financer, atès que el finançament a les filials no forma part de l'activitat ordinària de la Societat.

c) Principis comptables no obligatoris aplicats

Els Administradors de la Societat han formulat aquests comptes anuals tenint en consideració la totalitat dels principis i les normes comptables d'aplicació obligatòria que tenen un efecte significatiu en aquests comptes anuals. No hi ha cap principi comptable que, sent obligatori, s'hagi deixat d'aplicar. No s'han aplicat principis comptables no obligatoris.

d) Comparació de la informació

La informació continguda en la memòria referida al 31 de desembre de 2016 es presenta, a efectes comparatius, amb la informació referida al 31 de desembre de 2017.

D'altra banda, no s'ha produït cap canvi significatiu de normativa que afecti la comparació dels comptes anuals adjunts dels exercicis 2017 i 2016.

e) Aspectes crítics de la valoració i estimació de la incertesa

En l'elaboració dels comptes anuals adjunts s'han utilitzat estimacions efectuades pels Administradors de la Societat per valorar alguns actius, passius, ingressos, despeses i compromisos que hi estan registrats. Aquestes estimacions es refereixen principalment a:

- Les pèrdues per deteriorament de les inversions immobiliàries i existències (vegeu Notes 7 i 12).
- La vida útil i les pèrdues per deteriorament de l'immobilitzat intangible i immobilitzat material (vegeu Notes 5 i 6).
- La valoració de les participacions en entitats del grup, associades i negocis conjunts (vegeu Nota 9).
- Càlcul i registre de provisions i passius contingents (vegeu Nota 16).
- L'activació dels crèdits fiscals i la seva recuperabilitat (vegeu Nota 19).
- El valor de mercat de determinats instruments financers (vegeu Nota 10).

Malgrat que aquestes estimacions s'han fet sobre la base de la millor informació disponible al tancament de l'exercici 2017, és possible que esdeveniments que puguin tenir lloc en el futur obliguin a modificar-les (a l'alça o a la baixa) en els propers exercicis, cosa que es faria, si escau, de forma prospectiva.

f) Agrupació de partides

Determinades partides del balanç, del compte de pèrdues i guanys, de l'estat de canvis en el patrimoni net i de l'estat de fluxos d'efectiu es presenten de manera agrupada per facilitar-ne la comprensió, per bé que, en la mesura que sigui significativa, s'ha inclòs la informació desagregada en les notes de la memòria corresponents.

g) Canvis de criteris comptables

Durant l'exercici 2017 no s'han produït canvis de criteris comptables significatius respecte als criteris aplicats en la construcció de la informació relativa a l'exercici 2016.

h) Correcció d'errors

En l'elaboració dels comptes anuals adjunts no s'ha detectat cap error significatiu que hagi suposat la reexpressió dels imports inclosos en els comptes anuals de l'exercici 2016.

3. Aplicació del resultat

La proposta d'aplicació del resultat de l'exercici 2017 formulada pels Administradors de Criteria Caixa, SAU i la distribució del resultat de l'exercici 2016 són les següents:

(Milers d'euros)	2017	2016
Base de repartiment		
Pèrdues i guanys	361.181	8.835
Distribució:		
A reserva legal	-	-
A reserva voluntària	211.181	8.835
A dividends	150.000	-
Total	361.181	8.835

El Consell d'Administració de la Societat, en la reunió del dia 19 d'octubre de 2017, va acordar el repartiment d'un primer dividend a compte del resultat de l'exercici 2017 per un import de 75.000 milers d'euros, que va ser pagat a la Fundació Bancària "la Caixa" en data 2 de novembre de 2017.

Així mateix, el Consell d'Administració de la Societat, en la reunió del dia 14 de desembre de 2017, va acordar el repartiment d'un segon dividend a compte del resultat de l'exercici 2017 per un import de 25.000 milers d'euros, que va ser pagat a la Fundació Bancària "la Caixa" en data 18 de desembre de 2017.

El Consell d'Administració proposarà a l'Accionista Únic la distribució d'un dividend complementari sobre el resultat de l'exercici 2017 per un import de 50.000 milers d'euros.

Tot seguit es presenten els estats comptables provisionals formulats preceptivament pel Consell d'Administració per posar de manifest l'existència de liquiditat suficient per al repartiment dels dividendes a compte esmentats:

	En milers d'euros	
Data de l'acord de distribució del dividend a compte	19.10.2017	14.12.2017
Data del tancament comptable utilitzat	30.09.2017	31.10.2017
Beneficis des de l'1 de gener de 2017	101.545	319.533
Dividend a compte repartit	-	(75.000)
Dotació reserva legal (10%)	-	-
Import màxim a distribuir	101.545	244.533
Dividend a compte acordat	(75.000)	(25.000)
Romanent	26.545	219.533
Disponible en comptes corrents en data del tancament comptable	1.196.223	1.191.895
Moviments de tresoreria previstos en 12 mesos	(394.866)	(466.875)
Liquiditat	801.357	725.020
Dividend a compte	(75.000)	(25.000)
Liquiditat romanent	726.357	700.020

4. Normes de registre i valoració

Les principals normes de registre i valoració utilitzades per la Societat en l'elaboració dels comptes anuals per als exercicis 2017 i 2016, d'acord amb les que estableix el Pla General de Comptabilitat vigent, han estat les següents:

a) *Immobilitzat intangible*

Com a norma general, l'immobilitzat intangible es comptabilitza inicialment pel seu preu d'adquisició o cost de producció, que inclou, bàsicament, els costos de desenvolupament de les noves aplicacions informàtiques. Posteriorment, es valora al seu cost minorat per l'import de les amortitzacions acumulades i les pèrdues per deteriorament, si escau. Aquests actius s'amortitzen en funció de la seva vida útil, que s'ha estimat en tres anys.

Sempre que hi hagi indicis de deteriorament, la Societat procedeix a estimar la possible existència de pèrdues de valor que redueixin el valor recuperable dels actius intangibles a un import inferior al del seu valor en llibres.

L'import recuperable es determina com l'import més elevat entre el valor raonable menys els costos de venda i el valor en ús i, sempre que sigui possible, els càlculs de deteriorament s'efectuen element a element, de manera individualitzada.

Quan una pèrdua per deteriorament de valor reverteix posteriorment, l'import en llibres de l'actiu s'incrementa en l'estimació revisada del seu import recuperable, però de manera que l'import en llibres incrementat no superi l'import en llibres que s'hauria determinat si no s'hagués reconegut cap pèrdua per deteriorament en exercicis anteriors. Aquesta reversió d'una pèrdua per deteriorament de valor es reconeix com a ingrés.

b) Immobilitzat material

L'immobilitzat material d'ús propi, així com el mobiliari i equips d'oficina, es reconeixen inicialment pel seu preu d'adquisició o cost de producció i, posteriorment, es minoren per la corresponent amortització i les pèrdues per deteriorament, si n'hi hagués.

Les despeses de conservació i manteniment dels diferents elements que componen l'immobilitzat material s'imputen al compte de pèrdues i guanys de l'exercici en què es produeixen. Per contra, els imports invertits en millores que contribueixen a augmentar la capacitat o eficiència o a allargar la vida útil dels béns esmentats es registren com a major cost d'aquests.

La Societat amortitza l'actiu material per a ús propi seguint el mètode lineal, distribuint el cost dels actius entre els anys de vida útil estimada, segons el detall següent:

	Anys de vida útil estimada
Immobilitzat material:	
Instal·lacions tècniques	6
Equips per a processos d'informació	4
Un altre immobilitzat	6 - 10

Els beneficis o les pèrdues sorgits de la venda o la retirada d'un actiu es determinen com la diferència entre el seu valor net comptable i el seu preu de venda, i es reconeixen a l'epígraf de «Deteriorament i resultats per alienacions de l'immobilitzat» del compte de pèrdues i guanys.

c) Inversions immobiliàries

L'epígraf «Inversions immobiliàries» del balanç recull els valors de terrenys, edificis i altres construccions que es mantenen, o bé per explotar-los en règim de lloguer, o bé per obtenir-ne una plusvàlua en la venda com a conseqüència dels increments que es produeixen en el futur en els respectius preus de mercat.

Les inversions immobiliàries es reconeixen pel seu preu d'adquisició o cost de producció menys l'amortització i pèrdues per deteriorament acumulats corresponents.

Els costos d'ampliació, modernització o millora que representen un augment de la productivitat, capacitat o eficiència, o un allargament de la vida útil dels béns, es capitalitzen com a cost superior dels béns corresponents, mentre que les despeses de conservació i manteniment es carreguen en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici en el qual s'incorre.

En relació amb els projectes en curs, únicament es capitalitzen els costos d'execució i les despeses financeres, sempre que aquestes despeses s'hagin meritat abans de la posada en condicions d'explotació de l'actiu i que la durada de les obres sigui superior a 1 any.

La Societat no ha capitalitzat costos financers durant els exercicis 2017 i 2016.

El traspàs de les inversions immobiliàries en curs a inversions immobiliàries es fa quan els actius estan disponibles per a la seva explotació.

La Societat amortitza les inversions immobiliàries seguint el mètode lineal, i distribueix el cost dels actius entre els anys de vida útil estimada, segons el detall següent:

	Anys de vida útil estimada
Immobles:	
Construccions	50
Instal·lacions tècniques	12

Els beneficis o les pèrdues sorgits de la venda o la retirada d'un actiu es determinen com la diferència entre el seu valor net comptable i el preu de venda, i es reconeixen a l'epígraf de «Deteriorament i resultats per alienacions de l'immobilitzat» del compte de pèrdues i guanys.

Deteriorament de valor de les inversions immobiliàries i de les immobilitzacions materials

La Societat compara, periòdicament, el valor net comptable de les diferents inversions immobiliàries amb el seu valor recuperable, el qual es determina com el més alt entre el valor en ús i el valor raonable menys els costos de venda. El valor raonable es determina sobre la base de les taxacions o valoracions efectuades per experts independents, les quals tenen una antiguitat màxima de 2 anys; posteriorment s'ajusten d'acord amb un model intern de valoració.

En aquest sentit, Criteria té una política corporativa que garanteix la competència professional, la independència i l'objectivitat de les societats taxadores, que requereix que aquestes compleixin els requisits de neutralitat i credibilitat per tal que l'ús de les seves estimacions no menyscabi la fiabilitat de les seves valoracions. Aquesta política estableix que totes les societats taxadores amb les quals Criteria treballi a Espanya han d'estar inscrites en el Registre Oficial del Banc d'Espanya.

La Societat ha fet un estudi detallat de segmentació dels seus actius emprant un pla d'acció individualitzat per a cada segment d'immobles. Per a cadascun dels segments d'actius definit, el model intern de valoració ajusta les taxacions tenint en consideració, principalment, la diferència existent entre el preu de venda real i el valor de taxació, per a aquells immobles venuts per la Societat en els últims 24 mesos, així com altres aspectes com els costos de comercialització o l'evolució futura del lloguer de determinats actius.

Quan el valor esmentat és inferior al valor net comptable de l'actiu en qüestió, la Societat constitueix l'oportú deteriorament amb càrrec en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici.

D'altra banda, quan es constata que s'ha recuperat el valor dels actius es registra la reversió de la pèrdua per deteriorament reconeguda en períodes anteriors. En cap cas la reversió de la pèrdua per deteriorament d'un actiu no pot representar un increment del seu valor en llibres superior al que tindria si no s'haguessin reconegut pèrdues per deteriorament en exercicis anteriors. Aquesta reversió d'una pèrdua per deteriorament de valor es reconeix com a ingrés.

d) Arrendaments

Els arrendaments es classifiquen com a arrendaments financers sempre que de les condicions d'aquests es dedueixi que es transfereixen a l'arrendatari substancialment els riscos i beneficis inherents a la propietat de l'actiu objecte del contracte. Els altres arrendaments es classifiquen com a arrendaments operatius.

A 31 de desembre de 2017 la totalitat dels arrendaments de la Societat tenen el tractament d'arrendaments operatius.

Arrendament operatiu

Els ingressos i les despeses derivats dels acords d'arrendament operatiu s'imputen al compte de pèrdues i guanys en l'exercici en què es meriten.

Així mateix, quan la Societat actua com a arrendador, el cost d'adquisició del bé arrendat es presenta en el balanç de conformitat amb la seva naturalesa, incrementat per l'import dels costos del contracte directament imputables, els quals es reconeixen com a despesa en el termini del contracte, aplicant el mateix criteri utilitzat per al reconeixement dels ingressos de l'arrendament.

Qualsevol cobrament o pagament, llevat de les fiances, que es pugui fer en contractar un arrendament operatiu es tractarà com un cobrament o pagament anticipat que s'imputarà a resultats durant el període de l'arrendament, a mesura que se cedeixin o es rebin els beneficis de l'actiu arrendat.

e) Inversions en empreses del grup, associades i negocis conjunts

La Societat considera empreses del grup aquelles sobre les quals es té capacitat per exercir-hi control. Aquesta capacitat de control es manifesta quan:

- es disposa del poder per dirigir-ne les activitats rellevants, és a dir, les que afecten de manera significativa el rendiment, per disposició legal, estatutària o acord;
- es té capacitat present, és a dir, pràctica, d'exercir els drets per fer servir aquell poder per tal d'influir en el seu rendiment,
- i a causa de la seva implicació, s'està exposat o es té dret a rendiments variables de l'entitat participada.

La Societat considera negocis conjunts aquelles que no són dependents i que, per un acord contractual, controla juntament amb altres accionistes no vinculats entre si.

Les entitats associades són aquelles sobre les quals la Societat, directament o indirectament, exerceix una influència significativa i no són entitats dependents o negocis conjunts. La influència significativa es fa patent, en la majoria dels casos, mitjançant una participació igual o superior al 20% dels drets de vot de l'entitat participada, encara que, en el cas que sigui inferior, es considera que aquesta influència s'evidencia si es dona alguna de les circumstàncies assenyalades a la normativa comptable, com ara (i) els drets de vot corresponents a altres accionistes, (ii) la representació en els òrgans de govern o (iii) la signatura de pactes i acords entre entitats.

Les inversions en què es té influència significativa amb un percentatge inferior al 20% són les següents:

- The Bank of East Asia (BEA): el Grup "la Caixa" va iniciar la relació amb aquesta participada el 2007 i es va reclassificar com a entitat associada el 2009. Criteria té establert amb aquesta entitat bancària un acord estratègic d'inversió i col·laboració. Així mateix, el Consell d'Administració de BEA compta amb un membre vinculat a Criteria, que també és membre del Comitè de Nomenaments. Cal indicar que CaixaBank, empresa associada de Grup Criteria, té un rol de soci bancari (*banking partner*) amb BEA per desenvolupar activitats comercials. Addicionalment, hi ha acords de col·laboració entre les fundacions de la participada i la Fundació Bancària "la Caixa". A 31 de desembre de 2017, la participació de Criteria en BEA és del 17,44%.

- Grupo Financiero Inbursa (GFI): el Grup "la Caixa" va iniciar la relació amb aquesta participada el 2008 amb una participació inicial d'un 20%, i es va classificar des de llavors com a associada. Critería té establert un pacte d'accionistes amb els seus accionistes de control. Així mateix, el Consell d'Administració de GFI compta amb dos membres vinculats a Critería, un dels quals també és membre del Comitè de Pràctiques Societàries i l'altre membre, del Comitè de Direcció, Crèdit i Riscos. Addicionalment, ambdós són convidats (amb veu però sense vot) en el Comitè d'Auditoria. Cal indicar que CaixaBank, empresa associada de Grup Critería, té un rol de soci bancari (*banking partner*) amb GFI per desenvolupar activitats comercials. A 31 de desembre de 2017, la participació de Critería en GFI és del 9,10%.

Les inversions en el patrimoni d'empreses del grup, associades i negocis conjunts es valoren inicialment al cost, que equival al valor raonable de la contraprestació lliurada més els costos de transacció que li són directament atribuïbles. Forma part de la valoració inicial l'import dels drets preferents de subscripció que, si escau, s'hagin adquirit.

Amb posterioritat, aquestes inversions es valoren pel seu cost menys, si escau, l'import acumulat de les correccions valoratives per deteriorament.

Com a mínim al tancament de l'exercici, i sempre que es tingui indicis que el valor en llibres podria no ser recuperable, la Societat efectua els corresponents test de deteriorament per quantificar-ne la possible correcció valorativa. Aquesta correcció valorativa es calcula com la diferència entre el valor en llibres i l'import recuperable, entenent-se aquest com l'import més gran entre el seu valor raonable en aquell moment, menys els costos de venda, i el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs derivats de la inversió. Llevat que hi hagi una millor evidència del valor recuperable, es té en compte el patrimoni net de l'entitat participada, corregit per les plusvàlues tàcites existents en la data de la valoració.

Les correccions valoratives per deteriorament i, si escau, la seva reversió, es registren com una despesa o un ingrés, respectivament, en el compte de pèrdues i guanys.

La reversió d'un deteriorament tindrà com a límit el valor en llibres de la inversió que estaria reconeguda en la data de reversió si no s'hagués registrat el deteriorament de valor.

f) Instruments financers

La Societat reconeix un instrument financer en el seu balanç quan es converteix en part obligada del contracte o negoci jurídic que l'origina.

a. Actius financers

Inversions financeres

La Societat classifica les seves inversions financeres, ja siguin corrents o no corrents, d'acord amb el que es descriu a continuació:

a) Préstecs i partides a cobrar

Són els actius financers originats en la venda de béns o en la prestació de serveis per operacions de tràfic de l'empresa, o els que no tenint un origen comercial no són instruments de patrimoni ni derivats i els cobraments dels quals són d'una quantia fixa o determinable i no es negocien en un mercat actiu.

La Societat registra els actius financers inclosos en aquesta categoria inicialment pel valor raonable de la contraprestació lliurada més els costos de la transacció que siguin directament atribuïbles.

Posteriorment, aquests actius financers es valoren al cost amortitzat i els interessos meritats es registren en el compte de pèrdues i guanys utilitzant el mètode de l'interès efectiu.

Les operacions el venciment de les quals és inferior a l'any i no tenen un tipus d'interès contractual, així com per als dividendes a cobrar i els desemborsaments exigits sobre instruments de patrimoni, l'import dels quals s'espera rebre a curt termini, es valoren al seu valor nominal, atès que l'efecte de no actualitzar els fluxos d'efectiu no és significatiu.

b) Actius financers mantinguts per negociar

Són els actius adquirits amb l'objectiu d'alienar-los en el curt termini o aquells que formen part d'una cartera de la qual hi ha evidències d'actuacions recents amb aquest objectiu. Aquesta categoria també inclou els derivats financers que no siguin contractes de garanties financeres ni hagin estat designats com a instruments de cobertura.

Aquests actius es valoren pel seu valor raonable sense deduir els costos de transacció en què es pugui incórrer en l'alienació. Els canvis en el seu valor raonable s'imputen al compte de pèrdues i guanys.

c) Actius financers disponibles per a la venda

La Societat inclou en aquesta classificació aquells valors que no es consideren per negociar, ni actius financers a valor raonable amb canvis en el compte de pèrdues i guanys, ni inversions mantingudes fins al venciment, ni préstecs i comptes a cobrar, ni inversions en el patrimoni d'empreses del grup, associades i negocis conjunts. A 31 de desembre de 2017, inclou principalment participacions en el capital de societats cotitzades.

Els actius financers disponibles per a la venda es registren, inicialment, al valor raonable de la contraprestació lliurada, més els costos de transacció.

Posteriorment, els actius financers disponibles per a la venda es valoren al seu valor raonable, i es registra en el patrimoni net el resultat de les variacions en aquest valor raonable, fins que l'actiu s'alieni o hagi patit un deteriorament de valor (de caràcter permanent), moment en el qual aquests resultats acumulats reconeguts prèviament en el Patrimoni Net passen a registrar-se en el compte de pèrdues i guanys. En aquest sentit, hi ha la presumpció, admetent-se prova en contra, que hi ha deteriorament (caràcter permanent) si s'ha produït una caiguda de més del 40% del valor de cotització de l'actiu o si s'ha produït un descens d'aquest de forma prolongada durant un període d'un any i mig sense que es recuperi el valor. Si es recupera, posteriorment, la totalitat o part de les pèrdues per deteriorament, el seu import es reconeixeria en el compte de pèrdues i guanys del període en què es produeixi la recuperació (en «Ajustos per Valoració» del balanç, en el cas dels instruments de patrimoni propi).

Deteriorament d'actius financers

Almenys al tancament de l'exercici, la Societat fa un test de deteriorament per als actius financers que no estan registrats a valor raonable. Es considera que hi ha evidència objectiva de deteriorament si el valor recuperable de l'actiu financer és inferior al seu valor en llibres. Quan es produeix, el registre d'aquest deteriorament es registra en el compte de pèrdues i guanys.

En el cas d'instruments de patrimoni que es valorin pel seu cost, per no poder determinar-se amb fiabilitat el seu valor raonable, en l'estimació del deteriorament es prendrà en consideració el patrimoni net de l'entitat participada corregida per les plusvàlues tàcites existents en la data de la valoració.

Efectiu i altres actius líquids equivalents

La Societat registra en aquest epígraf l'efectiu en caixa i comptes bancaris, els dipòsits a curt termini i altres inversions de gran liquiditat, el venciment de les quals es produirà en un termini màxim de tres mesos des de la data de contractació.

Baixa d'actius financers

La Societat dona de baixa els actius financers quan expiren o s'han cedit els drets sobre els fluxos d'efectiu del corresponent actiu financer i s'han transferit substancialment els riscos i beneficis inherents a la seva propietat.

Per contra, la Societat no donaria de baixa els actius financers, i reconeixeria un passiu financer per un import igual a la contraprestació rebuda, en el cas que es produïssin cessions d'actius financers en les quals es retinguessin substancialment els riscos i beneficis inherents a la seva propietat.

b. Passius financers

Són passius financers els debèits i les partides a pagar que té la Societat i que s'han originat en la compra de béns i serveis per operacions de tràfic de l'empresa, o també aquells que, sense tenir un origen comercial, no poden ser considerats com a instruments financers derivats.

Els debèits i les partides a pagar, que inclouen els deutes amb entitats de crèdit i les obligacions emeses, es valoren inicialment al valor raonable de la contraprestació rebuda, ajustada pels costos de la transacció directament atribuïbles. Amb posterioritat, aquests passius es valoren d'acord amb el seu cost amortitzat. Les despeses financeres meritades es comptabilitzen en el compte de pèrdues i guanys pel mètode de la taxa d'interès efectiva.

La Societat dona de baixa els passius financers quan s'extingeixen les obligacions que els han generat.

c. Instruments derivats i cobertures

La Societat utilitza instruments financers derivats com a eina de gestió dels riscos financers. Quan aquestes operacions compleixen determinats requeriments, es consideren "de cobertura".

Quan la Societat designa una operació de cobertura, ho fa des del moment inicial de l'operació o de l'instrument inclòs en aquesta cobertura i documenta l'operació de manera adequada, d'acord amb la normativa vigent. En la documentació d'aquestes operacions de cobertura s'identifiquen l'instrument o els instruments coberts i l'instrument o els instruments de cobertura, a més de la naturalesa del risc que es pretén cobrir i els criteris o els mètodes que segueix la Societat per valorar l'eficàcia de la cobertura durant tota la seva durada, tenint en compte el risc que s'intenta cobrir.

La Societat considera operacions de cobertura aquelles que són altament eficaces. Una cobertura és altament eficaç si durant el termini previst de durada les variacions que es produeixen en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu atribuïts al risc cobert en l'operació de cobertures es compensen quasi totalment per les variacions en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu, segons el cas, de l'instrument o els instruments de cobertura.

Per mesurar l'efectivitat de les operacions de cobertura, la Societat analitza si, des del principi fins al final del termini definit per a l'operació de cobertura, es pot esperar, de manera prospectiva, que els canvis en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu de la partida coberta atribuïbles al risc cobert siguin compensats gairebé del tot pels canvis en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu, segons el cas, de l'instrument o els instruments de cobertura i que, retrospectivament, els resultats de la cobertura hagin oscil·lat dins un rang de variació d'entre el 80% i el 125% respecte al resultat de la partida coberta.

Les operacions de cobertura efectuades es classifiquen en dues categories:

- Cobertures de valor raonable, que cobreixen l'exposició a la variació en el valor raonable d'actius i passius financers o de compromisos en ferm encara no reconeguts o d'una porció identificada dels actius, passius o compromisos en ferm esmentats, atribuïble a un risc en particular i sempre que afectin el compte de pèrdues i guanys.
- Cobertures dels fluxos d'efectiu, que cobreixen la variació dels fluxos d'efectiu que s'atribueixen a un risc particular associat a un actiu o passiu financer o a una transacció prevista molt probable, sempre que pugui afectar el compte de pèrdues i guanys.

Pel que fa específicament als instruments financers designats com a partides cobertes i de cobertura comptable, les diferències de valoració es registren segons els criteris següents:

- En les cobertures de valor raonable, les diferències produïdes tant en els elements de cobertura com en els elements coberts, pel que fa al tipus de risc cobert, es reconeixen directament en el compte de pèrdues i guanys.
- En les cobertures de fluxos d'efectiu, les diferències de valoració sorgides en la part de cobertura eficaç dels elements de cobertura es registren transitòriament a l'epígraf del patrimoni net «Ajustos en patrimoni per valoració - Cobertures dels fluxos d'efectiu» i no es reconeixen com a resultats fins que les pèrdues o els guanys de l'element cobert es registren com a resultats, o fins a la data de venciment de l'element cobert en determinades situacions d'interrupció de la cobertura. El resultat del derivat es registra en el mateix epígraf del compte de pèrdues i guanys en què ho fa el resultat de l'element cobert. Les diferències en la valoració de l'instrument de cobertura corresponents a la part ineficaç es registren directament a l'epígraf «Resultats d'operacions financeres» del compte de pèrdues i guanys.

La Societat interromp la comptabilització de les operacions de cobertura quan l'instrument de cobertura venç o es ven, quan l'operació de cobertura deixa de complir els requisits per ser considerada com a tal o, finalment, quan es procedeix a revocar la consideració de l'operació com de cobertura.

d. Instruments de patrimoni

Un instrument de patrimoni representa una participació residual en el patrimoni de la Societat, una vegada deduïts tots els passius.

Els instruments de capital emesos per la Societat es registren en el patrimoni net per l'import rebut, net de les despeses d'emissió.

g) Existències

Les existències, constituïdes per actius immobiliaris (terrenys, promocions en curs i immobles acabats), es valoren per l'import menor entre el seu preu d'adquisició, el seu cost de producció, incloent-hi, si escau, les despeses de finançament meritedes en la seva producció, i el seu valor net de realització. Per valor net de realització s'entén el preu estimat de venda net dels costos estimats de producció, adquisició i comercialització. El cost de producció recull les despeses directes i indirectes necessàries per a la seva construcció, així com les despeses financeres produïdes en el finançament de les obres mentre aquestes es troben en curs de construcció, sempre que tinguin una durada superior a un any.

La Societat no ha capitalitzat costos financers durant els exercicis 2017 i 2016.

El valor net de realització es determina sobre la base de les taxacions o valoracions efectuades per experts independents, les quals tenen una antiguitat màxima de 2 anys; posteriorment, s'ajusten d'acord amb un model intern de valoració.

En aquest sentit, Criteria té una política corporativa que garanteix la competència professional, la independència i l'objectivitat de les societats taxadores, que requereix que aquestes compleixin els requisits de neutralitat i credibilitat per tal que l'ús de les seves estimacions no menyscabi la fiabilitat de les seves valoracions. Aquesta política estableix que totes les societats taxadores amb les quals Criteria treballa a Espanya han d'estar inscrites en el Registre Oficial del Banc d'Espanya.

La Societat ha fet un estudi detallat de segmentació dels seus actius emprant un pla d'acció individualitzat per a cada segment d'immobles. Per a cadascun dels segments d'actius definit, el model intern de valoració ajusta les taxacions tenint en consideració, principalment, la diferència existent entre el preu de venda real i el valor de taxació, per a aquells immobles venuts per la Societat en els últims 24 mesos, així com altres aspectes com els costos de comercialització.

La Societat efectua les oportunes correccions valoratives, reconeixent-les com una despesa en el compte de pèrdues i guanys quan el valor net de realització de les existències és inferior al seu preu d'adquisició (o al seu cost de producció).

Tant les disminucions com, si escau, les posteriors recuperacions del valor net de realització de les existències es reconeixen a l'epígraf «Aprovisionaments - Deteriorament de sòls, promocions en curs i acabades» del compte de pèrdues i guanys de l'exercici en què tenen lloc.

Els lliuraments a compte fruit de la subscripció de contractes d'opció de compra es registren com a bestretes d'existències i assumeixen el compliment de les expectatives sobre les condicions que en permeten l'exercici.

El valor en llibres de les existències es dona de baixa del balanç i es registra com a despesa en el compte de pèrdues i guanys en el període en què es reconeix l'ingrés procedent de la venda. La despesa es registra a l'epígraf «Compres de sòls, promocions en curs i acabades» del compte de pèrdues i guanys.

h) Actius no corrents mantinguts per a la venda

Es classifiquen en aquest epígraf bàsicament aquells actius, o grups d'actius, quan la Societat ha pres la decisió de venda d'aquest i s'estima que aquesta es farà dins dels propers dotze mesos.

En el cas que els actius romanguin en el balanç durant un període de temps superior a l'inicialment previst, el seu valor es revisa per reconèixer qualsevol pèrdua per deteriorament que la dificultat de trobar compradors o ofertes raonables hagi pogut posar de manifest.

Aquests actius o grups alienables no s'amortitzen i es valoren pel més baix entre el seu valor comptable o el seu valor raonable deduïts els costos necessaris per a la venda, i se'n registra qualsevol possible deteriorament addicional en el compte de pèrdues i guanys.

Quan un actiu deixa de considerar-se no corrent mantingut per a la venda, l'actiu es mesurarà al valor més baix entre el que aquest tenia en el moment en què es va classificar com a no corrent o el seu import recuperable en la data de la reclassificació.

Durant l'exercici 2017, Criteria ha procedit a reclassificar els immobles procedents de la regularització d'operacions creditícies classificats sota l'epígraf «Actius no corrents mantinguts per a la venda» a l'epígraf «Existències» del balanç adjunt per considerar que ja no complien les condicions establertes per al seu reconeixement com a Actius no corrents per a la venda.

i) Partides corrents / no corrents

En el balanç adjunt es classifiquen com a corrents els actius i els deutes amb venciment igual o inferior a un any, i no corrents si el seu venciment supera aquest període, excepte per a l'epígraf «Existències», en què es classifiquen com a actius corrents en tractar-se d'actius que s'han de fer en el cicle normal d'exploració de la Societat. S'entén per cicle normal d'exploració el període de temps que transcorre entre l'adquisició dels actius que s'incorporen al desenvolupament de les diferents promocions i la realització dels productes en forma d'efectiu o equivalents a l'efectiu.

Així mateix, les obligacions i altres valors negociables i els deutes amb entitats de crèdit es classifiquen com a no corrents si la Societat disposa de la facultat irrevocable d'atendre'ls en un termini superior a dotze mesos a partir del tancament de l'exercici.

j) Transaccions en moneda estrangera

Els comptes anuals de la Societat es presenten en milers d'euros, i és l'euro la moneda funcional de la Societat.

Totes les transaccions efectuades en moneda estrangera es registren inicialment al tipus de canvi vigent en la data de la transacció. Les partides monetàries es valoren, en la data de tancament, al tipus de canvi vigent en aquesta data. Les diferències de canvi, tant positives com negatives, que s'originen en aquest procés, així com les que es produeixen en liquidar aquests elements, es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici en què sorgeixen.

k) Provisions i contingències

Les provisions cobreixen obligacions presents en la data de formulació dels comptes anuals que han sorgit com a conseqüència de fets passats dels quals poden derivar perjudicis patrimonials per a la Societat, i es considera probable que s'esdevinguin; són concrets respecte a la seva naturalesa, però indeterminats respecte al seu import o moment de cancel·lació.

Els passius contingents són obligacions possibles sorgides com a conseqüència de fets passats, i la seva materialització està condicionada a l'esdeveniment, o no, d'un o més fets futurs independents de la voluntat de la Societat.

Els comptes anuals de la Societat recullen totes les provisions significatives respecte a les quals s'estima que la probabilitat que sigui necessari atendre l'obligació és superior que la de no fer-ho. Excepte en el cas que siguin considerats com a remots, els passius contingents no es reconeixen en els comptes anuals sinó que s'informa sobre aquests en les notes de la memòria.

Les provisions es valoren pel valor actual de la millor estimació possible de l'import necessari per cancel·lar o transferir l'obligació, tenint en compte la informació disponible sobre el succés i les seves conseqüències, i registrant-se els ajustos que sorgeixin per l'actualització d'aquestes provisions com una despesa financera conforme es va meritant.

La compensació a rebre d'un tercer en el moment de liquidar l'obligació, sempre que no hi hagi dubtes que aquest reemborsament serà percebut, es registra com a actiu, excepte en el cas que hi hagi un vincle legal pel qual s'hagi exterioritzat una part del risc, i en virtut del qual la Societat no estigui obligada a respondre; en aquesta situació, la compensació es tindrà en compte per estimar l'import pel qual, si escau, constarà la provisió corresponent.

l) Impost sobre beneficis

L'impost sobre beneficis de l'exercici es calcula com la suma de l'impost corrent, que resulta de l'aplicació del tipus de gravamen corresponent sobre la base imposable de l'exercici després d'aplicar-hi les bonificacions i les deduccions existents, i de la variació dels actius i els passius per impostos diferits comptabilitzats. En aquest sentit, l'impost corrent és l'import estimat a pagar o a cobrar, de conformitat amb els tipus impositius en vigor en la data del balanç.

L'impost diferit es comptabilitza per a totes les diferències temporàries entre la base fiscal dels actius i passius i els seus valors comptables en llibres. D'acord amb això, la Societat reconeix un passiu per impost diferit per a totes les diferències temporàries imposables en les quals no concorrin les excepcions que la norma comptable estableix per exonerar del registre esmentat. Respecte als actius per impostos diferits, aquests es registren per a totes les diferències temporàries deduïbles, crèdits fiscals i deduccions no utilitzades i bases imposables negatives no aplicades, en la mesura que sigui probable que hi hagi un benefici fiscal contra el qual es pugui utilitzar el dret davant la Hisenda pública. La Societat tributa en règim de consolidació fiscal (vegeu Nota 19), per la qual cosa es reconeixen els impostos anticipats i diferits derivats de les eliminacions dels resultats obtinguts per operacions efectuades amb altres societats del grup fiscal per al càlcul de la base imposable consolidada, i que poden ser objecte d'incorporació en el futur.

Els actius i passius fiscals es valoren als tipus efectius que s'espera que siguin aplicables en l'exercici en què aquests s'efectuïn o es liquidin, d'acord amb els tipus impositius i la legislació fiscal aprovats o que estiguin aprovats en la data del balanç.

El benefici fiscal corresponent a les possibles deduccions aplicables es considera com a menor import de l'Impost sobre beneficis de l'exercici en què neix o se n'exerceix el dret a la deducció (vegeu Nota 19). Perquè aquestes deduccions es facin efectives, s'han de complir els requisits que estableix la normativa vigent.

La despesa per impost sobre beneficis es reconeix en el compte de pèrdues i guanys, llevat que aquest impost estigui relacionat amb partides directament reflectides en el patrimoni net, en aquest cas l'impost es reconeix també en el patrimoni net.

En cada tancament comptable es reconsideren els actius per impostos diferits registrats, i s'hi efectuen les correccions oportunes en la mesura que hi hagi dubtes sobre la seva recuperació futura. Així mateix, en cada tancament s'avaluen els actius per impostos diferits no registrats en balanç i aquests són objecte de reconeixement en la mesura que passi a ser probable la seva recuperació amb beneficis fiscals futurs.

m) Impost sobre el valor afegit (IVA)

La Societat aplica la regla de prorrata de l'impost sobre el valor afegit. Per això, l'IVA suportat no deduïble forma part del cost d'adquisició dels actius corrents i no corrents, així com dels serveis que són objecte de les operacions gravades per l'impost.

n) Ingressos i despeses

Criteri general

Els ingressos i les despeses s'imputen en funció del criteri de meritació, és a dir, quan es produeix el corrent real de béns i serveis que aquests representen, independentment del moment en què es produeixi el corrent monetari o financer derivat d'aquests. Aquests ingressos es valoren pel valor raonable de la contraprestació rebuda, un cop deduïts descomptes i impostos.

El reconeixement dels ingressos per vendes es produeix en el moment en què s'han transferit al comprador els riscos i beneficis significatius inherents a la propietat del bé venut, no mantenint la gestió corrent sobre aquest bé, ni retenint el control efectiu sobre aquest.

Pel que fa als ingressos per prestació de serveis, aquests es reconeixen considerant el grau de realització de la prestació en la data de balanç, sempre que el resultat de la transacció pugui ser estimat amb fiabilitat.

Els interessos rebuts d'actius financers es reconeixen utilitzant el mètode de tipus d'interès efectiu. En qualsevol cas, els interessos d'actius financers meritats amb posterioritat en un moment de l'adquisició es reconeixen com a ingressos en el compte de pèrdues i guanys.

L'import net del volum de negoci inclou els dividends rebuts de les inversions financeres, que es registren com a ingressos en l'exercici en què s'anuncia la distribució d'aquest benefici per part de l'òrgan d'Administració corresponent de la societat participada (vegeu Nota 20.a).

Reconeixement de les vendes de promocions i sòl

La Societat reconeix els ingressos per vendes de promocions i sòl en el moment en què s'han transferit al comprador els riscos i beneficis significatius inherents a la propietat.

En qualsevol altre cas, es manté el cost incorregut en la construcció de la promoció a l'epígraf d'«Existències», i l'import rebut es registra a compte del preu total de la venda com a «Bestretes de clients» en el balanç adjunt.

o) Transaccions amb vinculades

La Societat efectua totes les seves operacions amb vinculades a valors de mercat. A més, els preus de transferència estan adequadament suportats, per la qual cosa els Administradors de la Societat consideren que no hi ha riscos significatius per aquest aspecte dels quals puguin derivar passius de consideració en el futur.

p) Estat de fluxos d'efectiu

L'estat de fluxos d'efectiu es presenta pel mètode indirecte i està compost pels conceptes següents:

- **Fluxos d'efectiu:** entrades i sortides de diners en efectiu i d'actius financers equivalents, entenent com a tals les inversions corrents de gran liquiditat i baix risc d'alteracions en el seu valor. També comprenen els pagaments i cobraments de la societat, incloent-hi els pagaments per interessos, dividends rebuts i impostos, així com altres activitats que no poden ser qualificades d'inversió o de finançament.

- **Activitats d'explotació:** activitats típiques de l'explotació, així com altres activitats que no poden ser qualificades d'inversió o finançament.

- **Activitats d'inversió:** les d'adquisició, alienació o disposició per altres mitjans d'actius no corrents i altres inversions no incloses en l'efectiu i els seus equivalents.

- **Activitats de finançament:** activitats que produeixen canvis en la grandària i la composició del patrimoni net i dels passius que no formen part de les activitats d'explotació. Inclouen els cobraments procedents de l'adquisició per tercers de títols valors emesos per l'empresa o de préstecs o altres instruments de finançament concedits per entitats financeres o tercers, així com els pagaments efectuats per amortització o devolució d'aquests. També es consideren els dividends pagats als accionistes.

q) Indemnitzacions per acomiadament

D'acord amb la legislació vigent, la Societat està obligada al pagament d'indemnitzacions als empleats amb els quals, amb determinades condicions, rescindeixi les relacions laborals. Per tant, les indemnitzacions per acomiadament susceptibles de quantificació raonable es registren com a despesa en l'exercici en el qual s'adopta la decisió de l'acomiadament. En els comptes anuals adjunts no s'ha registrat cap provisió per aquest concepte, ja que no estan previstes situacions d'aquesta naturalesa.

r) Elements patrimonials de naturalesa mediambiental

Es consideren actius de naturalesa mediambiental els béns que són utilitzats de manera duradora en l'activitat de la Societat, la finalitat principal dels quals és la minimització de l'impacte mediambiental i la protecció i la millora del medi ambient, incloent-hi la reducció o l'eliminació de la contaminació futura.

L'activitat de la Societat, per la seva naturalesa, no té un impacte mediambiental significatiu.

s) Permutes d'actius

S'entén per "permuta d'actius" l'adquisició d'actius materials o intangibles a canvi del lliurament d'altres actius no monetaris o d'una combinació d'aquests amb actius monetaris.

Com a norma general, en operacions de permuta amb caràcter comercial, l'actiu rebut es valora pel valor raonable de l'actiu lliurat més, si escau, les contrapartides monetàries que s'hagin lliurat a canvi. Les diferències de valoració que sorgeixen en donar de baixa l'element lliurat a canvi es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys.

Es considera que una permuta té caràcter comercial quan la configuració dels fluxos d'efectiu de l'immobilitzat rebut difereix (risc, calendari i import) de la configuració dels de l'actiu lliurat o el valor actual dels fluxos d'efectiu després d'impostos de les activitats de l'empresa afectades per la permuta queda modificat com a conseqüència de l'operació.

Quan la permuta no tingui caràcter comercial, l'actiu rebut es valora pel valor comptable del bé lliurat més, si escau, les contrapartides monetàries que s'hagin lliurat a canvi, amb el límit del valor raonable de l'actiu rebut si aquest és inferior.

5. Immobilitzat intangible

El moviment d'aquest epígraf del balanç en els exercicis 2017 i 2016 ha estat el següent:

	Milers d'euros			
	31/12/2016	Altes	Baixes	31/12/2017
Cost:	5.002	1.460	(4.279)	2.183
Aplicacions informàtiques	5.002	1.460	(4.279)	2.183
Amortització acumulada:	(1.288)	(1.411)	1.173	(1.526)
Aplicacions informàtiques	(1.288)	(1.411)	1.173	(1.526)
Total net	3.714	49	(3.106)	657

	Milers d'euros			
	31/12/2015	Altes	Baixes	31/12/2016
Cost:	2.006	3.420	(424)	5.002
Aplicacions informàtiques	2.006	3.420	(424)	5.002
Amortització acumulada:	(1.205)	(507)	424	(1.288)
Aplicacions informàtiques	(1.205)	(507)	424	(1.288)
Total net	801	2.913	-	3.714

El valor de cost dels actius totalment amortitzats que encara es troben en condicions d'ús a 31 de desembre de 2017 i 2016 puja a 1.257 i 440 milers d'euros, respectivament.

Les baixes de l'exercici 2017 han suposat unes pèrdues de 250 milers d'euros registrades a l'epígraf «Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 20.e).

6. Immobilitzat material

El moviment d'aquest epígraf del balanç en els exercicis 2017 i 2016, així com la informació més significativa que afecta el mateix epígraf, ha estat el següent:

	Milers d'euros			
	31/12/2016	Altes	Baixes	31/12/2017
Cost:	2011	2.921	(219)	4.713
Instal·lacions tècniques	1.420	2.571	(1)	3.990
Altres	591	350	(218)	723
Amortització acumulada:	(482)	(655)	142	(995)
Instal·lacions tècniques	(97)	(550)	-	(647)
Altres	(385)	(105)	142	(348)
Total	1.529	2.266	(77)	3.718

	Milers d'euros			
	31/12/2015	Altes	Baixes	31/12/2016
Cost:	3.334	1.436	(2.759)	2011
Instal·lacions tècniques	2.020	1.365	(1.965)	1.420
Altres	1.314	71	(794)	591
Amortització acumulada:	(2.028)	(317)	1.863	(482)
Instal·lacions tècniques	(973)	(232)	1.108	(97)
Altres	(1.055)	(85)	755	(385)
Total	1.306	1.119	(896)	1.529

Les baixes de l'exercici 2017, que corresponen a un altre immobilitzat material, bàsicament mobiliari i béns, han suposat unes pèrdues de 76 milers d'euros registrades a l'epígraf «Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 20.e).

El valor de cost dels actius totalment amortitzats que encara es troben en condicions d'ús a 31 de desembre de 2017 i 2016 puja a 231 i 141 milers d'euros, respectivament.

La política de la Societat és formalitzar pòlisses d'assegurances per cobrir els possibles riscos als quals estan subjectes els diversos elements de l'immobilitzat material. Al tancament dels exercicis 2017 i 2016 no hi havia cap dèficit de cobertura relacionat amb aquests riscos.

7. Inversions immobiliàries

El moviment d'aquest capítol del balanç en els exercicis 2017 i 2016, així com la informació més significativa que afecta aquest epígraf, ha estat el següent:

	Milers d'euros				31/12/2017
	31/12/2016	Altes	Baixes	Traspassos	
Cost:	649.774	195	(6.679)	(19.556)	623.734
Terrenys i construccions	630.720	195	(6.679)	(19.556)	604.680
Instal·lacions tècniques	19.054	-	-	-	19.054
Amortització acumulada:	(45.885)	(9.580)	614	2.190	(52.661)
Construccions	(42.249)	(8.681)	614	2.190	(48.126)
Instal·lacions tècniques	(3.636)	(899)	-	-	(4.535)
Deterioraments	(215.892)	(73.499)	1.246	2.883	(285.262)
Total	387.997	(82.884)	(4.819)	(14.483)	285.811

	Milers d'euros				31/12/2016
	31/12/2015	Altes	Baixes	Traspassos	
Cost:	739.133	1.167	(9.431)	(81.095)	649.774
Terrenys i construccions	728.326	1.082	(9.378)	(89.310)	630.720
Instal·lacions tècniques	10.807	85	(53)	8.215	19.054
Amortització acumulada:	(37.628)	(10.451)	447	1.747	(45.885)
Construccions	(34.319)	(9.139)	441	768	(42.249)
Instal·lacions tècniques	(3.309)	(1.312)	6	979	(3.636)
Deterioraments	(237.774)	(12.738)	3.031	31.589	(215.892)
Total	463.731	(22.022)	(5.953)	(47.759)	387.997

Durant l'exercici 2017, la Societat ha registrat un deteriorament de valor per un import de 73.499 milers d'euros a l'epígraf «Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat» (vegeu Nota 20.e) del Compte de pèrdues i guanys adjunt en aquelles inversions immobiliàries en què el valor recuperable determinat a partir de taxacions i valoracions efectuades per tercers experts independents, ajustat d'acord amb un model intern de valoració, ha resultat inferior al valor net comptabilitzat.

Durant l'exercici 2017, la Societat ha alienat elements de les inversions immobiliàries amb un cost de 6.679 milers d'euros, havent-se obtingut un benefici abans d'impostos de 558 milers d'euros com a resultat d'aquestes vendes registrat a l'epígraf «Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 20.e).

Tipus d'inversions i destinació d'aquestes

A 31 de desembre de 2017, les inversions més significatives destinades a la seva explotació via lloguer, incloses a l'epígraf «Inversions immobiliàries» corresponen a un edifici destinat a oficines situat al carrer Provençals 39 (Barcelona), l'antiga seu dels serveis centrals de "la Caixa" ubicada al carrer Via Laietana 56 (Barcelona), un local comercial situat al carrer Ribera 16 (València), un edifici d'habitatges situat al carrer República Argentina 258 (Barcelona) i un edifici d'habitatges situat al carrer Gran Via de les Corts Catalanes 655 (Barcelona).

Pel que fa a l'ús i ubicació geogràfica d'aquestes inversions, es distribueix al tancament dels exercicis 2017 i 2016 de la manera següent:

Exercici 2017	Metres quadrats	Metres quadrats arrendats	% d'ocupació
Habitatges	299.897	274.213	91%
Oficines i locals	50.330	43.641	87%
Naus industrials	3.663	2.559	70%
Total	353.890	320.413	91%

	Metres quadrats	Metres quadrats arrendats	% d'ocupació
Madrid	33.144	27.147	82%
Barcelona	70.136	62.212	89%
Altres	250.610	231.054	92%
Total	353.890	320.413	91%

Exercici 2016	Metres quadrats	Metres quadrats arrendats	% d'ocupació
Habitatges	328.453	300.323	91%
Oficines i locals	52.488	45.512	87%
Naus industrials	6.080	4.247	70%
Total	387.021	350.082	90%

	Metres quadrats	Metres quadrats arrendats	% d'ocupació
Madrid	33.164	27.163	82%
Barcelona	77.487	68.732	89%
Altres	276.370	254.187	92%
Total	387.021	350.082	90%

El valor dels actius totalment amortitzats i en ús a 31 de desembre de 2017 puja a 3.165 milers d'euros (3.542 milers d'euros a 31 de desembre de 2016).

La política de la Societat és formalitzar pòlisses d'assegurances per cobrir els possibles riscos als quals estan subjectes els diversos elements de les seves inversions immobiliàries. Els Administradors de la Societat revisen anualment, o quan alguna circumstància ho fa necessari, les cobertures i els riscos coberts, i s'acorden els imports que raonablement s'han de cobrir per a l'any següent.

Al tancament de l'exercici 2017 no hi havia cap tipus de restricció per a la realització de noves inversions immobiliàries ni per al cobrament d'ingressos meritats d'aquestes, ni tampoc en relació amb els recursos obtinguts d'una possible alienació.

Els ingressos meritats durant els exercicis 2017 i 2016 derivats del lloguer d'aquestes inversions immobiliàries han pujat a 16.688 i 18.189 milers d'euros, respectivament (Nota 20.a), i figuren registrats a l'epígraf «Import net del volum de negoci – Vendes d'immobles i arrendaments» del compte de pèrdues i guanys adjunt. D'altra banda, les despeses d'explotació registrades durant els exercicis 2017 i 2016 per tots els conceptes relacionats amb aquests ingressos van pujar a 5.189 i 5.322 milers d'euros, respectivament.

8. Arrendaments

Al tancament dels exercicis 2017 i 2016, tots els arrendaments operatius d'habitatges que la Societat té contractats són rescindibles pels arrendataris amb un preavis, en la seva majoria, d'un mes, per la qual cosa no hi ha quotes d'arrendament mínimes no cancel·lables, d'acord amb els actuals contractes en vigor.

Pel que fa als arrendaments d'oficines, locals i naus industrials, la Societat té contractades amb els arrendataris les següents quotes d'arrendament mínimes, d'acord amb els actuals contractes en vigor, sense tenir en compte la repercussió de les despeses comunes, els increments futurs per IPC, ni les actualitzacions futures de rendes pactades contractualment (en milers d'euros):

Arrendament operatiu	2017	2016
Quotes mínimes		
Menys d'1 any	3.310	4.346
Entre 1 i cinc anys	8.986	11.955
Més de cinc anys	12.116	18.431
Total	24.412	34.732

En la seva posició d'arrendador, la Societat té un elevat nombre de contractes d'arrendament, amb una elevada dispersió geogràfica, i no hi ha cap contracte que, per si sol, pugui ser considerat significatiu.

9. Inversions en empreses del Grup, associades i negocis conjunts a llarg i curt termini

La informació més significativa relativa als títols inclosos en «Participacions en empreses del Grup» i «Participacions en empreses associades i negocis conjunts» s'adjunta en els Annexos I i II, respectivament.

9.1 Participacions en empreses del Grup

El moviment de les inversions en empreses del Grup durant els exercicis 2017 i 2016 és el següent:

	Milers d'euros					
	Altes	Baixes	Dividends contra cost	Deterioraments	Traspassos i Altres	Total
Saldo a 31/12/2016						12.515.142
Cotitzades						
Caixabank, SA	-	(1.316.828)	-	-	(9.896.764)	(11.213.592)
No cotitzades						
Caixa Capital Micro II, FCR	280	-	-	(525)	-	(245)
Criteria Venture Capital SICC,	10.000	-	-	(10.057)	-	(57)
Els Arbres de la Tardor, SL	-	-	-	(57.322)	-	(57.322)
Inmo Criteria Caixa, SA	348.838	-	-	2.221	-	351.059
Saba Infraestructuras, SA	-	-	(9.997)	-	-	(9.997)
Servihabitat Alquiler, SL (*)	-	(228.452)	-	(893)	46.176	(183.169)
Servihabitat Alquiler II, SL (*)	-	(74.202)	-	(1.764)	17.677	(58.289)
Moviments de l'any 2017	359.118	(1.619.482)	(9.997)	(68.340)	(9.832.911)	(11.171.612)
Saldo a 31/12/2017						1.343.530

(*) L'import registrat com a «Traspassos i d'altres» correspon a la condonació d'interessos a favor de Servihabitat Alquiler i Servihabitat Alquiler II, respectivament (vegeu Nota 9.3).

	Milers d'euros					Total
	Altes	Baixes	Dividends contra cost	Deterioraments	Traspassos i Altres	
Saldo a 31/12/2015						15.421.585
Cotitzades						
Caixabank, SA	-	(2.873.691)	-	-	-	(2.873.691)
No cotitzades						
Caixa Capital Micro II, FCR	1.682	-	-	(534)	-	1.148
Criteria Venture Capital SICC, SA	19.000	-	-	(172)	-	18.828
Inmo Criteria Caixa, SA	-	-	-	(725)	-	(725)
Inversiones Autopistas, SA	-	-	(13.238)	-	-	(13.238)
Saba Infraestructuras, SA	-	-	(4.999)	-	-	(4.999)
Servihabitat Alquiler, SL	-	-	-	(37.286)	-	(37.286)
Servihabitat Alquiler II, SL	-	-	-	3.576	-	3.576
Altres	-	(56)	-	-	-	(56)
Moviments de l'any 2016	20.682	(2.873.747)	(18.237)	(35.141)	-	(2.906.443)
Saldo a 31/12/2016						12.515.142

Durant l'exercici 2017, Criteria ha dut a terme les operacions amb empreses del Grup detallades a continuació:

Caixabank, SA (d'ara endavant, CaixaBank)

En data 6 de febrer de 2017, es van col·locar, mitjançant la modalitat de col·locació accelerada o *accelerated book building* entre inversors institucionals i/o qualificats, 318.305.355 accions de CaixaBank titularitat de Criteria, que representaven aproximadament el 5,322% del seu capital social. L'import de l'operació va pujar a un total d'1.068.008 milers d'euros, sent el preu de venda de 3,3572 euros per acció, i va implicar el registre d'un resultat negatiu de 248.820 milers d'euros a l'epígraf «Resultats per alienació d'instruments de patrimoni» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 20.a).

Donada la pèrdua de control sobre CaixaBank detallada en la Nota 1, Criteria ha passat a registrar la seva participació en CaixaBank com a participació associada (vegeu Nota 9.2).

Inmo Criteria Caixa, SAU (d'ara endavant, InmoCaixa)

Previ desemborsament per part de Criteria de 8.434 milers d'euros en concepte de dividends passius, en data 6 d'abril de 2017 InmoCaixa va fer una ampliació de capital per un import de 302.654 milers d'euros, mitjançant l'emissió d'1.010.000 accions noves de 100 euros de valor nominal, amb una prima d'emissió de 201.654 milers d'euros, la qual ha estat íntegrament subscripta i desemborsada per Criteria.

Seguidament, amb l'objectiu de reorganitzar la gestió de les participacions en societats immobiliàries, Criteria va procedir a la transmissió a InmoCaixa de les participacions en Servihabitat Alquiler i Servihabitat Alquiler II per un import de 302.654 milers d'euros.

Així mateix, en data 28 d'abril de 2017 Criteria va subscriure una ampliació de capital mitjançant aportació no dinerària a favor d'InmoCaixa consistent en 9 solars amb una valoració de 37.750 milers d'euros.

Criteria Venture Capital SICC, SA

En data 8 de març de 2017, Criteria Venture Capital SICC, SA va fer una ampliació de capital per un import de 10.000 milers d'euros, mitjançant l'emissió de 2.500.000 accions noves d'1 euro de valor nominal, amb una prima d'emissió de 7.500 milers d'euros, la qual ha estat íntegrament subscripta i desemborsada per Criteria.

A 31 de desembre de 2017, la participació de la Societat en Criteria Venture Capital és del 100%.

Saba Infraestructuras, SA

En data 31 de maig de 2017, Saba Infraestructuras, SA va aprovar un repartiment de dividendes contra prima d'emissió de 0,0270 euros per acció, que va ser registrat com a menor cost de cartera, per un import de 9.997 milers d'euros. A 31 de desembre de 2017, la participació de la Societat en Saba Infraestructuras, SA és del 50,10%.

9.2 Participacions en empreses associades i negocis conjunts

A 31 de desembre de 2017 i 2016, el valor raonable de les participacions en empreses associades i negocis conjunts puja a 19.421.903 i 9.007.449 milers d'euros, respectivament. En la determinació del valor raonable s'ha considerat el valor de la cotització a 31 de desembre de 2017 per a les societats cotitzades i els valors recuperables calculats per la Societat mitjançant mètodes de valoració generalment acceptades per a les societats no cotitzades.

Els moviments d'aquest epígraf del balanç adjunt per als exercicis 2017 i 2016 es mostren a continuació:

	Milers d'euros			Total
	Altes	Baixes	Traspassos	
Saldo a 31/12/2016				7.399.070
Caixabank, SA	-	-	9.896.764	9.896.764
Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV	10.039	-	-	10.039
Abertis Infraestructuras, SA	-	(683)	-	(683)
Moviments de l'any 2017	10.039	(683)	9.896.764	9.906.120
Saldo a 31/12/2017				17.305.190

	Milers d'euros			Total
	Altes	Baixes	Total	
Saldo a 31/12/2015				6.160.905
Abertis Infraestructuras, SA		7.118	-	7.118
Gas Natural, SDG, SA		15.870	(1.448.147)	(1.432.277)
Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV		1.101.681	-	1.101.681
Palau Migdia, SL		-	(1.856)	(1.856)
The Bank of East Asia, Ltd.		1.550.499	-	1.550.499
Vithas Sanidad, SL		13.000	-	13.000
Moviments de l'any 2016		2.688.168	(1.450.003)	1.238.165
Saldo a 31/12/2016				7.399.070

Durant l'exercici 2017, Criteria ha dut a terme les operacions en empreses associades i negocis conjunts detallats a continuació:

Caixabank, SA (d'ara endavant, CaixaBank)

Com es detalla a la Nota 1, durant el segon semestre de l'exercici 2017 Criteria ha perdut el control sobre les decisions rellevants de CaixaBank, i per tant, ha passat a registrar la seva participació en CaixaBank com a participació associada en mantenir una influència significativa sobre aquesta.

A 31 de desembre de 2017, el percentatge de participació econòmica i en drets de vot de la Societat en el capital social de CaixaBank puja al 40,00%.

Abertis Infraestructuras, SA (d'ara endavant, Abertis)

Durant l'exercici 2017, la Societat ha venut 90.038 accions representatives d'un 0,01% del capital social d'Abertis Infraestructuras SA per un import de 1.674 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2017, la participació econòmica de Criteria en Abertis és del 18,44%, un 15,07% del qual es té de manera directa. La participació mercantil del Grup Criteria en Abertis és del 21,14% en què s'inclou la participació del 6,07%, que es posseeix a través d'Inversiones Autopistas, SA (societat en què Criteria participa en un 55,54%). La participació en drets de vot puja al 21,55%, incloent-hi els pactes parasocials amb la resta d'accionistes d'Inversiones Autopistas, SA.

Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV

El maig de 2017 Criteria ha rebut el dividend distribuït per Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV per un import de 13.509 milers d'euros. La major part d'aquest ha estat cobrat en accions, provinents de la seva autocartera, en concepte de *scrip dividend*, el qual ha estat registrat com a cost de cartera més elevat, amb un valor de 10.039 milers d'euros; l'import restant, 3.470 milers d'euros, ha estat cobrat en efectiu.

A 31 de desembre de 2017, la participació de la Societat en Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV ha augmentat fins al 9,10%.

The Bank of East Asia, Limited (BEA)

Durant 2017, les accions de BEA rebudes per Criteria en concepte de *scrip dividend* han pujat a 13.980.154 i la participació a 31 de desembre de 2017 de la Societat en The Bank of East Asia, Limited ha augmentat fins al 17,44%.

9.3 Altres actius financers

Crèdits a empreses del Grup

	Milers d'euros			
	31/12/2016	Altes	Amortitzacions	31/12/2017
Crèdits concedits	53.145	225.000	(3.145)	275.000
Interessos de crèdits	63.891	1.341	(63.901)	1.331
No corrents	117.036	226.341	(67.046)	276.331
Crèdits concedits	3.500	350.000	(108.500)	245.000
Interessos de crèdits	1	3.264	(1.111)	2.154
Corrents	3.501	353.264	(109.611)	247.154

	Milers d'euros			
	31/12/2015	Altes	Amortitzacions	31/12/2016
Crèdits concedits	-	53.145	-	53.145
Interessos de crèdits	63.853	38	-	63.891
No corrents	63.853	53.183	-	117.036
Crèdits concedits	2.700	13.500	(12.700)	3.500
Interessos de crèdits	20	322	(341)	1
Corrents	2.720	13.822	(13.041)	3.501

Els venciments dels crèdits concedits a les diferents entitats del Grup registrats en el capítol «Altres actius financers» a 31 de desembre de 2017 i 2016 es detallen en el quadre següent:

	Milers d'euros					
	2018	2019	2020	2021	2022 i següents	Total
Mediterránea Beach & Golf Community	6.000	-	-	-	-	6.000
Els Arbres de la Tardor	239.000	-	-	-	-	239.000
Inmo Criteria Caixa	-	55.000	-	-	-	55.000
Servihabitat Alquiler II	-	45.000	-	-	-	45.000
Arrendamiento Inmo Criteria Caixa	-	125.000	-	50.000	-	175.000
Total	245.000	225.000	-	50.000	-	520.000

	Milers d'euros					
	2017	2018	2019	2020	2021 i següents	Total
Mediterránea Beach & Golf	3.500	-	-	-	-	3.500
Els Arbres de la Tardor	-	-	-	3.145	-	3.145
Arrendamiento Inmo Criteria Caixa	-	-	-	-	50.000	50.000
Total	3.500	-	-	3.145	50.000	56.645

Les operacions més significatives dutes a terme en l'exercici 2017 han estat les següents:

- En data 3 de gener de 2017, Criteria va concedir un crèdit a la societat Arrendamiento Inmo Criteria Caixa, SLU fins a un límit de 105.000 milers d'euros i venciment a 30 de gener de 2017, amb un tipus d'interès fix del 0,95%. D'acord amb els termes i condicions establertes en el contracte, en data 30 de gener de 2017 va tenir lloc el venciment de la disposició expressada i, en virtut seva, l'amortització del capital i el pagament d'interessos meritats. Així mateix, en data 31 de gener de 2017, la societat Arrendamiento Inmo Criteria Caixa, SLU va sol·licitar, i Criteria va autoritzar i va fer efectiva, una segona disposició del crèdit per un import de 105.000 milers d'euros, establint-se el seu venciment a 31 de març de 2017. En la data de venciment de la disposició expressada, les parts van acordar la novació modificativa del contracte, per la qual cosa es va ampliar l'import màxim del crèdit fins a un límit de 125.000 milers d'euros, que a 31 de desembre de 2017 ha estat íntegrament disposat, i es va fixar el seu venciment a 31 de març de 2018. En data 24 de novembre de 2017, les parts van acordar la novació modificativa del contracte i es va ampliar el termini del crèdit fins al 31 de març de 2019, mantenint-se el tipus d'interès fix del 0,95%.

- En data 28 de febrer de 2017, Criteria va concedir un préstec a la societat Els Arbres de la Tardor, SLU per un import de 232.000 milers d'euros, a un tipus d'interès fix del 0,95% i venciment a 30 de novembre de 2017. En la data de venciment les parts van acordar la novació modificativa del contracte, per la qual cosa es va ampliar l'import màxim del crèdit fins a un límit de 250.000 milers d'euros, dels quals a 31 de desembre de 2017 han estat disposats 239.000 milers d'euros, i es va fixar el seu venciment a 30 de novembre de 2018.
- En data 6 de març de 2017, Criteria va concedir un crèdit a la societat Inmo Criteria Caixa, SAU fins a un límit de 70.000 milers d'euros i venciment a 31 de març de 2018, amb un tipus d'interès fix del 0,95%. En data 24 de novembre de 2017, les parts van acordar la novació modificativa del contracte i es va ampliar el termini del crèdit fins al 31 de març de 2019. A 31 de desembre de 2017, la societat Inmo Criteria Caixa, SAU ha fet disposicions per un import de 55.000 milers d'euros.
- En data 22 de març de 2017, Criteria va signar un acord de condonació d'interessos amb les societats Servihabitat Alquiler, SLU i Servihabitat Alquiler II, SLU els imports dels quals pujaven a 46.176 milers d'euros i 17.677 milers d'euros, respectivament.
- En data de 21 de juliol de 2017, Criteria va concedir un crèdit a favor de Mediterránea Beach & Golf Community per un import de 6.000 milers d'euros i venciment a 20 de juliol de 2018, a un tipus d'interès fix del 0,95%. Així mateix, en data 24 de juliol de 2017 es va procedir a l'amortització anticipada del préstec per un import de 3.500 milers d'euros, que havia estat concedit el 2016.
- En data 13 de desembre de 2017, Criteria va concedir un crèdit a Servihabitat Alquiler II, SLU, fins a un límit de 45.000 milers d'euros i venciment a 31 de març de 2019, amb un tipus d'interès fix del 0,95%. A 31 de desembre de 2017, Servihabitat Alquiler II, SLU té disposat el crèdit en la seva totalitat.

Altres actius financers

A 31 de desembre de 2017, l'epígraf «Altres actius financers» també recull 2.350 milers d'euros en concepte d'estimació de la liquidació de l'Impost sobre beneficis de l'exercici 2017 (57.723 milers d'euros el 2016). Criteria tributa en règim de consolidació fiscal (vegeu Nota 19). La Societat, quan efectua la presentació de la liquidació definitiva de l'impost el mes de juliol, regularitza els imports calculats al tancament amb la liquidació presentada.

9.4 Deteriorament en el valor de les participacions en empreses del Grup, associades i negocis conjunts

La Societat ha procedit a fer les anàlisis de possibles deterioraments per a totes les seves participacions amb l'objectiu de registrar, si escau, la correcció valorativa corresponent.

Per a les principals participacions en empreses del grup, associades i negocis conjunts, la Societat ha calculat els seus valors recuperables, mitjançant mètodes de valoració generalment acceptats, basats bàsicament en l'estimació de la seva participació en els fluxos d'efectiu que s'espera que siguin generats per l'empresa participada, procedents tant de les seves activitats ordinàries com de la seva alienació o baixa en comptes.

D'acord amb la política del Grup, s'ha procedit a efectuar els tests de deteriorament oportuns d'aquestes participacions, per determinar el seu valor raonable.

Participació en CaixaBank i altres participacions bancàries

Criteria estima el valor recuperable basant-se en el valor en ús, el qual ha estat determinat mitjançant el descompte dels dividends esperats a mitjà termini obtinguts a partir dels plans estratègics de cadascuna de les participades i d'estimacions internes fins al 2022 (cinc exercicis).

Les hipòtesis principals utilitzades en el model s'han basat en hipòtesis conservadores i han estat obtingudes de fonts de reconegut prestigi, tenint en consideració els països en què opera cadascuna de les participades. Així, tenen en compte un ROE sostenible d'entre l'11,0% i el 17,2%, una taxa de creixement d'entre l'1,6% i el 3,9% i un objectiu de capital CET1 *fully loaded* d'entre el 10,8% i el 12%. La taxa de descompte aplicada en les projeccions ha estat d'entre el 8,9% i el 9,4%, calculada sobre el tipus d'interès del bo alemany a 10 anys, més una prima de risc i beta històrica de cadascuna de les participades obtinguda de Bloomberg.

Així mateix, s'ha fet una anàlisi de sensibilitat sobre les variables més significatives. En aquest sentit, de manera complementària a l'escenari central, s'han calculat variacions possibles en les principals hipòtesis del model, entre d'altres, la taxa de descompte: -0,5%, +0,5%, la taxa de creixement: -0,5%, +0,5% i el ROE sostenible: -1%, +1%, així com també el volum de negoci, el marge financer, les comissions, l'eficiència i el cost de risc. Tot això a fi de confirmar que el valor recuperable segueix excedint l'import a recuperar.

Després de l'anàlisi de sensibilitat efectuada, incloent-hi hipòtesis adverses, no s'ha posat de manifest la necessitat de fer dotacions en l'exercici 2017.

Participacions industrials i de serveis

S'ha utilitzat bàsicament la metodologia de suma de parts de negocis per descompte de fluxos de caixa (DCF). S'han utilitzat hipòtesis conservadores i obtingudes de fonts de prestigi reconegut. S'han utilitzat taxes de descompte individualitzades per a cada negoci i país, que han oscil·lat entre el 5,6% i el 10,7%, i no s'han considerat primes de control en la valoració de les participades. Les taxes de creixement utilitzades per calcular el valor residual més enllà del període cobert per les projeccions efectuades se situen com a màxim en l'1,5%. Aquest creixement s'ha determinat en funció de les dades de l'últim període projectat i no superen mai l'increment del PIB nominal estimat per al país o països on les entitats participades exerceixen la seva activitat.

Atès el grau d'incertesa d'aquestes assumpcions, se'n fan anàlisis de sensibilitat utilitzant canvis raonables en les hipòtesis clau sobre les quals es basa l'import recuperable de les unitats generadores d'efectiu per tal de confirmar si aquest import recuperable continua excedint l'import per recuperar. En aquest sentit, de manera complementària a l'escenari central, s'han calculat variacions possibles en les principals hipòtesis dels models i s'ha efectuat l'anàlisi de sensibilitat sobre les variables més significatives, incloent-hi els diferents *drivers* de negoci i de compte de resultats de les participades, per contrastar la resistència del valor d'aquestes participacions en escenaris més adversos.

Per a les participacions més significatives, les anàlisis de sensibilitat efectuades són les següents:

- a) Per a Abertis: variacions en les principals hipòtesis clau del model, taxa de descompte: -0,5%, +0,5% i creixement del trànsit (IMD): -1%
- b) Per a Gas Natural: variacions possibles en les principals hipòtesis clau del model, taxa de descompte: -0,5%, +0,5% i taxa de creixement: -0,5%, +0,5%

Les projeccions de resultats utilitzades en les estimacions de descompte han estat, en determinats casos, de més de 5 anys a causa de les circumstàncies particulars de cada participació, per exemple, terminis de concessió, els plans d'inversió rellevants, ubicació de les inversions en països emergents i altres factors equivalents. Paral·lelament, s'han tingut en compte aspectes molt específics en les inversions de la Societat, entre altres, situacions litigants o risc de país, sense que aquests factors tinguin impactes potencials rellevants en la valoració de les participacions.

Per a la resta de participacions el valor recuperable s'ha determinat a partir del valor teòric comptable més les plusvàlues (o minusvàlues) tàcites d'aquestes participades, nets del seu efecte fiscal. En concret, per a les participacions en empreses del Grup immobiliàries, aquestes plusvàlues (o minusvàlues) tàcites són bàsicament atribuïbles a actius immobiliaris, havent-se determinat la seva quantia a partir de taxacions i valoracions efectuades al tancament del període per tercers experts independents i utilitzant el model intern de valoració (vegeu Nota 4.g.).

De l'anàlisi efectuada, s'ha derivat la necessitat de registrar 68.340 milers d'euros en concepte de deteriorament en les participacions en empreses del grup de la Societat a l'epígraf «Deteriorament i pèrdues d'instruments financers» del Compte de pèrdues i guanys adjunt durant l'exercici 2017 (35.141 milers d'euros en l'exercici 2016) (vegeu Nota 20.f).

En relació amb les participacions en empreses associades i negocis conjunts, de les anàlisis efectuades, i aplicant criteris conservadors i de màxima prudència, s'ha conclòs que no existeix la necessitat del registre de deterioraments relacionats amb el valor de les participacions.

És política de la Direcció de la Societat dur a terme un procés de revisió continu de la valoració de les seves participacions.

10. Inversions financeres a llarg termini

10.1. Instruments de patrimoni

Els moviments d'aquest epígraf durant els exercicis 2017 i 2016 han estat els següents:

	Milers d'euros					Total
	Altes	Baixes	Dividends contra cost	Deterioraments	Variació valor raonable	
Saldo a 31/12/2016						699.478
Cellnex Telecom, SA	5.592	-	-	-	105.863	111.455
Suez, SA	51.929	-	-	-	18.311	70.240
Telefónica, SA	55.821	-	-	-	(498)	55.323
Altres	-	-	-	(362)	-	(362)
Moviments de l'any 2017	113.342	-	-	(362)	.	236.656
Saldo a 31/12/2017						936.134

	Milers d'euros					Total
	Altes	Baixes	Dividends contra cost	Deterioraments	Variació valor raonable	
Saldo a 31/12/2015						797.131
Aguas de Valencia, SA	-	(26.894)	(4.726)	-	-	(31.620)
Cellnex Telecom, SA	36.393	-	(12)	-	(38.502)	(2.121)
Suez, SA	34.207	-	-	-	(97.868)	(63.661)
Altres	-	(251)	-	-	-	(251)
Moviments de l'any 2016	70.600	(27.145)	(4.738)	-	(136.370)	(97.653)
Saldo a 31/12/2016						699.478

La informació més significativa relativa als títols inclosos a l'epígraf «Instruments de Patrimoni» del balanç adjunt s'adjunta a l'Annex III.

La Societat registra aquests actius al seu valor de mercat, i comptabilitza contra l'epígraf «Ajustos per canvi de valor – Actius financers disponibles per a la venda» del patrimoni net del balanç adjunt, les diferències, netes del seu impacte fiscal, entre el valor de mercat i el cost d'adquisició. L'impacte fiscal es recull en els corresponents epígrafs no corrents del balanç, «Passius per impostos diferits» o «Actius per impostos diferits».

Les operacions més significatives dutes a terme durant l'exercici 2017 han estat les que es detallen a continuació:

Cellnex Telecom, SA

Durant l'exercici 2017, la Societat ha comprat 410.661 accions representatives del capital social de Cellnex Telecom, SA per un import de 5.592 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2017, la participació de la Societat en Cellnex Telecom, SA és del 5,94% (5,77% a 31 de desembre de 2016).

Suez, SA

El mes de maig de l'exercici 2017, en el marc de l'ampliació de capital que va tenir lloc per finançar parcialment l'adquisició de GE Water, Criteria va subscriure 2.798.111 accions i va desemborsar 44.210 milers d'euros.

Adicionalment, durant l'exercici 2017 la Societat ha comprat 518.670 accions representatives d'un 0,08% del capital social de Suez, SA per un import de 7.719 milers d'euros.

D'altra banda, durant l'exercici 2017 Suez, SA ha fet diverses ampliacions de capital reservades als seus empleats que han provocat una efecte dilució en la participació de Criteria del 0,11%.

A 31 de desembre de 2017, la participació total de Criteria en el capital social de Suez, SA puja al 5,86% (5,89% a 31 de desembre de 2016).

Telefónica, SA

Durant l'exercici 2017, la Societat ha comprat 6.809.000 accions representatives d'un 0,13% del capital social de Telefónica, SA per un import de 55.821 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2017, la participació de la Societat en Telefónica, SA és del 0,13%.

Deteriorament de valor dels actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni

D'acord amb els criteris de la Direcció, es revisa de manera regular l'evidència objectiva de deteriorament dels actius financers disponibles per a la venda.

La Societat ha efectuat les anàlisis de possibles deterioraments per a tots els seus instruments de capital classificats com a actius financers disponibles per a la venda amb l'objectiu de registrar, si escau, la correcció de valor corresponent. A aquests efectes, es considera que hi ha indicatiu de deteriorament quan les caigudes acumulades dels valors de mercat s'han produït de manera continuada durant un període superior a 18 mesos o en més d'un 40%. En el cas d'instruments de patrimoni que es valoren a cost, per no poder determinar-se amb confiabilitat el seu valor raonable, la correcció valorativa per deteriorament s'ha calculat com la diferència entre el valor en llibres de l'instrument de patrimoni i l'import recuperable, entès aquest com el patrimoni net de l'instrument de patrimoni corregit per les plusvàlues tàcites existents en la data de la valoració.

De l'anàlisi efectuada, s'ha derivat la necessitat de registrar 362 milers d'euros en concepte de deteriorament en les participacions en actius financers disponibles per a la venda - instruments de patrimoni de la Societat a l'epígraf «Deteriorament i pèrdues d'instruments financers» del Compte de pèrdues i guanys adjunt durant l'exercici 2017 (vegeu Nota 20.f).

10.2. Altres actius financers a llarg termini

Aquest epígraf recull l'import de les fiances lliurades per les quals la Societat és arrendatària, que pugen a 31 de desembre de 2017 a 1.477 milers d'euros (1.612 milers d'euros a 31 de desembre de 2016).

En data 15 de juny de 2017, la societat Resort Holdings, BV (societat propietària indirectament del 100% de PortAventura Entertainment, SA) va procedir a l'amortització total anticipada del préstec subordinat per un import de 20 milions d'euros que havia estat concedit per Criteria en data 11 de febrer de 2014 a un tipus d'interès del 10,25% i venciment el 2021 i liquidant els interessos meritats no pagats per un import de 7.713 milers d'euros.

11. Actius no corrents mantinguts per a la venda

En aquest epígraf de balanç es registraven aquells actius immobiliaris que no havien estat destinats a ús propi o que no havien estat classificats com a inversions immobiliàries, i en què, en qualsevol cas, existia un pla destinat a la seva venda. No obstant això, els immobles procedents de la regularització d'operacions creditícies que a 26 de setembre de 2017 estaven classificats sota l'epígraf «Actius no corrents mantinguts per a la venda» han estat traspassats a l'epígraf «Existències» del balanç adjunt (vegeu Nota 2) perquè no han tingut lloc les condicions per considerar-se com a «Actius no corrents mantinguts per a la venda».

El moviment que hi ha hagut durant els exercicis 2017 i 2016 en aquest epígraf ha estat el següent:

	Milers d'euros				31/12/2017
	31/12/2016	Altes	Baixes	Traspassos	
Solars	1.533.039	7.708	(220.540)	(1.320.207)	-
Promocions acabades	924.262	-	-	(924.262)	-
Bestretes	9.190	-	(7.222)	(1.968)	-
Deteriorament	(1.564.183)	63.080	135.596	1.365.507	-
Total	902.308	70.788	(92.166)	(880.930)	-

	Milers d'euros				31/12/2016
	31/12/2015	Altes	Baixes	Traspassos	
Solars	1.588.144	1.774	(46.917)	(9.962)	1.533.039
Promocions acabades	972.021	2.290	(117.485)	67.436	924.262
Bestretes	18.383	-	-	(9.193)	9.190
Deteriorament	(1.528.227)	(109.465)	90.285	(16.776)	(1.564.183)
Total	1.050.321	(105.401)	(74.117)	31.505	902.308

Les baixes de l'exercici corresponen al cost dels habitatges venuts durant l'exercici 2017, que han suposat uns beneficis de 12.663 milers d'euros (vegeu Nota 20). Així mateix, aquestes baixes inclouen l'aportació no dinerària de 8 dels 9 solars a favor d'InmoCaixa per un import net de 36.828 milers d'euros (vegeu Nota 9.1).

En l'exercici 2017, la Societat ha registrat una reversió per deteriorament de 63.080 milers d'euros (dotació per deteriorament de 109.465 milers d'euros en l'exercici 2016) com a apreciació en aquells actius no corrents mantinguts per a la venda, en què el valor raonable era superior al valor net comptable registrat d'acord amb el criteri descrit a la Nota 4.g.

12. Existències

En aquest epígraf del balanç s'inclouen, bàsicament, terrenys, immobles en curs de construcció i immobles acabats, que es valoren pel menor import entre el seu cost, incloent-hi les despeses de finançament, i el seu valor de realització, entès com el preu estimat de venda neta dels costos estimats de producció i comercialització, així com actius que la Societat té amb el propòsit de vendre'ls en el curs normal de les activitats del seu negoci. Addicionalment, tal com s'esmenta a la nota anterior, els immobles classificats sota l'epígraf «Actius no corrents mantinguts per a la venda» han estat traspassats a l'epígraf «Existències» del balanç adjunt.

El moviment que hi ha hagut durant els exercicis 2017 i 2016 en aquest epígraf ha estat el següent:

	Milers d'euros				31/12/2017
	31/12/2016	Altes	Baixes	Traspassos	
Solars i promocions en curs	754.570	506	(28.997)	1.339.764	2.065.843
Promocions acabades	-	-	-	924.262	924.262
Bestretes	-	-	-	1.968	1.968
Deteriorament	(711.890)	39.901	19.170	(1.370.581)	(2.023.400)
Total	42.680	40.407	(9.827)	895.413	968.673

	Milers d'euros				31/12/2016
	31/12/2015	Altes	Baixes	Traspassos	
Solars i promocions en curs	731.249	2.496	(10.242)	31.067	754.570
Promocions acabades	-	-	-	-	-
Bestretes	-	-	-	-	-
Deteriorament	(644.037)	(59.723)	6.683	(14.813)	(711.890)
Total	87.212	(57.227)	(3.559)	16.254	42.680

A 31 de desembre de 2017, el compte de «Bestretes» recull 1.968 milers d'euros corresponents a provisions de fons efectuades, que han estat traspassats de l'epígraf d'«Actius no corrents mantinguts per a la venda» a l'epígraf d'«Existències» del balanç adjunt.

Les baixes de l'exercici corresponen al cost de sòl i habitatges venuts durant l'exercici 2017, que han suposat uns beneficis de 5.377 milers d'euros (1.097 milers d'euros de pèrdues en l'exercici 2016). Així mateix, aquestes baixes inclouen l'aportació no dinerària d'1 dels 9 solars a favor d'InmoCaixa per un import net de 922 milers d'euros (vegeu Nota 9.1).

El detall de les existències per àrea geogràfica, al tancament dels exercicis 2017 i 2016, es mostra a continuació:

Existències per àrea geogràfica	Milers d'euros	
	Valor comptable brut	
	2017	2016
Catalunya	695.364	198.576
Andalusia	443.172	154.428
Madrid	383.218	35.984
Comunitat Valenciana	301.771	145.456
País Basc	284.495	39.066
Castella i Lleó	105.664	6.894
Castella-la Manxa	297.376	42.030
Aragó	114.458	54.880
Astúries	91.871	-
Balears	63.755	33.039
Múrcia	50.302	7.280
Canàries	49.339	8.548
La Rioja	37.942	991
Galícia	28.672	4.942
Cantàbria	25.017	11.822
Extremadura	13.101	10.634
Navarra	4.588	-
Total	2.990.105	754.570

13. Inversions financeres a curt termini

A 31 de desembre de 2017 i 2016, els saldos d'aquest epígraf del balanç adjunt corresponen, bàsicament, a dipòsits constituïts en garantia amb relació a derivats financers contractats.

Dels anteriors, a 31 de desembre de 2017 i 2016, hi ha dipòsits constituïts en garantia en CaixaBank per un import de 14.510 i 18.900 milers d'euros, respectivament (vegeu Nota 21. b).

14. Efectiu i altres actius líquids equivalents

A 31 de desembre de 2017 i 2016, els saldos d'aquest epígraf del balanç adjunt corresponen, bàsicament, a saldos de comptes corrents.

Durant l'exercici 2017, el tipus d'interès mitjà per als saldos deutors dels comptes corrents ha estat del 0%.

Durant l'exercici 2017, Criteria ha contractat diversos dipòsits amb entitats financeres diferents de CaixaBank, que han meritat un tipus d'interès nominal de 0,15%. A 31 de desembre de 2017, no hi ha dipòsits contractats.

Els interessos meritats en els exercicis 2017 i 2016 per l'efectiu dipositat en compte corrent i a termini han pujat a 48 i 690 milers d'euros, respectivament, i figuren registrats a l'epígraf «Ingressos financers» dels comptes de pèrdues i guanys adjunts (vegeu Nota 20.g).

15. Patrimoni net

a) Capital social

A 31 de desembre de 2017 i 2016, el capital social de la Societat està representat per 45.854.145 accions de 40 euros de valor nominal cadascuna d'elles, totalment subscrietes i desemborsades.

b) Prima d'emissió

El saldo de la prima d'emissió a 31 de desembre de 2017 i 2016 puja a 2.344.519 milers d'euros.

La Llei de Societats de Capital permet expressament utilitzar el saldo de la prima d'emissió per ampliar capital i no estableix cap restricció respecte a la disponibilitat d'aquest saldo.

c) Reserves

El detall per conceptes és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Legal i estatutàries	366.833	366.833
Altres reserves	11.894.241	12.185.407
Total	12.261.074	12.552.240

Reserva legal

D'acord amb la Llei de Societats de Capital, la societat anònima ha de destinar una xifra igual al 10% del benefici de l'exercici a la reserva legal fins que aquesta assoleixi, almenys, el 20% del capital social. La reserva legal es podrà utilitzar per augmentar el capital en la part del saldo que excedeixi el 10% del capital ja augmentat.

Excepte per a la finalitat esmentada anteriorment, i mentre no superi el 20% del capital social, aquesta reserva només es podrà destinar a la compensació de pèrdues i sempre que no hi hagi altres reserves disponibles suficients per a aquesta finalitat.

Al tancament de l'exercici 2017 i 2016 aquesta reserva està completament constituïda.

Altres reserves

La distribució del resultat de l'exercici 2016 va suposar un increment de 8.835 milers d'euros (vegeu Nota 3).

Així mateix, l'Accionista Únic, en les reunions dels dies 19 de gener, 18 de maig i 6 de juliol de 2017, va acordar la distribució de dividends amb càrrec a altres reserves per un import de 100.000 milers d'euros, cadascun, que van ser pagats en dates de 23 de gener, 22 de maig i 27 de juliol de 2017, respectivament.

d) Ajustos en patrimoni per valoració

Actius financers disponibles per a la venda

Aquest epígraf del patrimoni net del balanç recull, bàsicament, l'import, net del seu efecte fiscal, de les diferències entre el valor de mercat i el cost d'adquisició dels actius classificats com a disponibles per a la venda (vegeu Nota 10). Aquestes diferències es transfereixen al Compte de Pèrdues i Guanys quan es produeix la venda dels actius o quan es registra un deteriorament d'aquests actius.

Cobertures dels fluxos d'efectiu

Aquest epígraf del patrimoni net del balanç recull l'import, net de l'efecte fiscal, de les variacions de valor dels derivats financers designats com a instruments de cobertura de fluxos d'efectiu, en la part de les variacions esmentades considerades com a «cobertura eficaç» (vegeu Nota 18).

El moviment corresponent als exercicis 2017 i 2016 dels ajustos en patrimoni per valoració es detalla a continuació:

	Milers d'euros				Saldo 31/12/2017
	Saldo 31/12/2016	Altes – plusv. Baixes - (minusv.) per valoració abans d'imp.	Actius i passius fiscals diferits	Imports transferits a resultats nets d'impostos	
Actius financers disponibles per a la venda (Nota 10.1)	(7.466)	123.676	-	-	116.210
Cobertures de fluxos d'efectiu	-	(847)	254	-	(593)
Total	(7.466)	122.829	254	-	115.617

	Milers d'euros				Saldo 31/12/2016
	Saldo 31/12/2015	Altes – plusv. Baixes - (minusv.) per valoració abans d'imp.	Actius i passius fiscals diferits	Imports transferits a resultats nets d'impostos	
Actius financers disponibles per a la venda	118.490	(136.370)	10.414	-	(7.466)
Cobertures de fluxos d'efectiu	(10.382)	-	-	10.382	-
Total	108.108	(136.370)	10.414	10.382	(7.466)

16. Provisions a llarg i curt termini

El moviment d'aquests epígrafs en els exercicis 2017 i 2016 és el que es detalla a continuació:

	Milers d'euros				Saldo a 31/12/2017
	Saldo a 31/12/2016	Dotacions	Aplicacions	Traspassos i altres	
No corrents	1.872	1.930	(1.219)	-	2.583
Corrents	32.347	-	(32.347)	-	-
Total provisions per a contingències lega d'altres	34.219	1.930	(33.566)	-	2.583

	Milers d'euros				Saldo a 31/12/2016
	Saldo 31/12/2015	Dotacions	Aplicacions	Traspassos i altres	
No corrents	8.137	-	(6.684)	419	1.872
Corrents	-	32.347	-	-	32.347
Total provisions per a contingències lega d'altres	8.137	32.347	(6.684)	419	34.219

Durant l'exercici 2017 s'ha procedit a la liquidació del cost de cancel·lació anticipada del contracte de gestió dels actius immobiliaris amb Servihabitat Servicios Inmobiliarios.

Contingències i compromisos

A 31 de desembre de 2017, Criteria té avals davant de tercers prestats per entitats financeres per un import de 15.774 milers d'euros els quals corresponen a avals contrets en garantia de l'activitat immobiliària desenvolupada per la Societat (bàsicament relacionats amb gestions urbanístiques com desenvolupament de sòls i obres d'urbanització).

17. Deutes a llarg i curt termini

El detall dels epígrafs de «Deutes a llarg i curt termini» i «Deutes amb empreses del Grup i associades a llarg i curt termini» a 31 de desembre de 2017 i 31 de desembre de 2016 és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros			
	31/12/2017		31/12/2016	
	Llarg termini	Curt termini	Llarg termini	Curt termini
Obligacions i altres valors negociables	2.742.499	34.048	1.993.418	2.270.168
Deutes amb entitats de crèdit (Nota	3.437.104	2.501	3.366.454	2.061
Instrumentos financers derivats (Nota	10.938	182	19.363	4.038
Altres passius financers (Nota 17.3)	1.794	-	2.218	-
Total deutes amb tercers	6.192.335	36.731	5.381.453	2.276.267
Deutes amb entitats de crèdit (Nota	-	-	550.000	2.254
Instrumentos financers derivats (Nota	9.989	854	20.012	-
Total deutes amb empreses del Grup i	9.989	854	570.012	2.254
Total	6.202.324	37.585	5.951.465	2.278.521

El detall dels deutes i dels deutes amb empreses del Grup i associades, segons el seu venciment, es detalla a continuació:

Desembre 2017

(Milers d'euros)	2018	2019	2020	2021	2022	Més de 5 anys	Total
Obligacions i altres valors negociables (nominal)	34.048	1.000.000	-	-	1.000.000	750.000	2.784.048
Deutes amb entitats de crèdit (nominal)	2.501	375.000	600.000	900.000	870.000	700.000	3.447.501
Primes i despeses per deutes	-	(2.748)	(2.075)	(3.082)	(3.256)	(4.236)	(15.397)
Instruments financers derivats	1.036	-	10.748	8.447	1.306	426	21.963
Altres passius financers	-	-	-	-	1.794	-	1.794
Total deutes	37.585	1.372.252	608.673	905.365	1.869.844	1.446.190	6.239.909

Desembre 2016

(Milers d'euros)	2017	2018	2019	2020	2021	Més de 5 anys	Total
Obligacions i altres valors negociables (nominal)	2.283.667	-	1.000.000	-	-	1.000.000	4.283.667
Deutes amb entitats de crèdit (nominal)	4.315	-	575.000	300.000	2.150.000	900.000	3.929.315
Primes i despeses per deutes	(13.499)	-	(5.418)	(1.120)	(5.611)	(2.979)	(28.627)
Instruments financers derivats	4.038	-	-	19.093	16.831	3.451	43.413
Altres passius financers	-	-	-	-	2.218	-	2.218
Total deutes	2.278.521	-	1.569.582	317.973	2.163.438	1.900.472	8.229.986

Durant l'exercici 2017, els interessos meritats i les despeses d'emissió pel total de deutes amb tercers i amb empreses del Grup i associades han pujat a 135.581 milers d'euros (256.684 milers d'euros a 31 de desembre de 2016) i figuren a l'epígraf «Despeses financeres» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 20.h).

Durant 2017, els interessos meritats pendents de pagament per «Obligacions i altres valors negociables» i «Deutes amb entitats de crèdit» pugen a 34.048 milers d'euros i 2.501 milers d'euros, respectivament, i es troben registrats a l'epígraf de «Deutes a curt termini» del passiu del balanç adjunt (28.168 milers d'euros i 2.061 milers d'euros, respectivament, a 31 de desembre de 2016).

Així mateix, a tancament de 2017, no hi ha interessos meritats pendents de pagament per «Deutes amb entitats de crèdit» corresponents a empreses del Grup i associades registrats a l'epígraf de «Deutes amb empreses del Grup, associades i negocis conjunts a curt termini» del passiu del balanç adjunt (2.254 milers d'euros a 31 de desembre de 2016).

17.1. Obligacions i altres valors negociables

El detall d'aquest epígraf del balanç és el que es detalla a continuació:

(Milers d'euros)	31/12/2017		31/12/2016	
	Llarg termini	Curt termini	Llarg termini	Curt termini
Bons simples	2.742.499	34.048	1.993.418	26.774
Obligacions subordinades	-	-	-	1.505.738
Bons bescanviables	-	-	-	737.656
Total d'obligacions i altres valors negociables	2.742.499	34.048	1.993.418	2.270.168

El detall per emissió de les Obligacions i altres valors negociables a 31 de desembre de 2017 i 31 de desembre de 2016 és el que es mostra a continuació:

(Milers d'euros)	Tipus d'emissió	ISIN	Tipus d'interès	Venciment	Nominal	
					31/12/2017	31/12/2016
Bons simples	ES0314970239	2,375%	maig-2019	1.000.000	1.000.000	
Bons simples	ES0205045000	1,625%	abril-2022	1.000.000	1.000.000	
Bons simples	ES0205045018	1,500%	maig-2023	750.000	-	
Oblig. subordinades	ES0214970081	7,500%	gener-2017	-	1.505.499	
Bons bescanviables	XS0995390621	1,000%	novembre-2017	-	750.000	
				2.750.000	4.255.499	

Bons simples

En data 3 de maig de 2017, s'ha fet una emissió de bons simples sènior no garantits, per un import nominal total de 750 milions d'euros el preu de la qual ha estat del 99,892%, amb venciment a 6 anys i amb un cupó fix de l'1,500%, els fons de la qual han estat destinats majoritàriament a l'amortització anticipada parcial i total de determinats préstecs bilaterals per un import total de 625 milions d'euros i venciments entre 2019 i 2021, amb l'objectiu de reduir costos financers i allargar venciments de deute.

Així mateix, a 31 de desembre de 2017 aquest capítol inclou dues emissions més de bons simples sènior no garantits efectuades en els exercicis 2014 i 2015, ambdues per un import nominal total de 1.000 milions d'euros, i amb venciments a 5 anys i 7 anys, respectivament. El preu de les emissions va ser de 99,577% i 99,974%, i el cupó va quedar fixat en un 2,375% i 1,625%, respectivament.

Totes les emissions de bons simples es van adreçar exclusivament a inversors qualificats i/o institucionals nacionals i estrangers i cotitzen a AIAF Mercat de Renda Fixa.

Obligacions subordinades

En data 31 de gener de 2017, va vèncer l'emissió de deute subordinat d'import 1.505 milions d'euros. En aquesta data, Criteria va procedir a la seva amortització.

Així mateix, s'han meritat els 1.587 milers d'euros restants corresponents al derivat de tipus d'interès contractat per a la cobertura de l'emissió que havia estat cancel·lat el gener de 2013 (vegeu Nota 20.j).

Bons bescanviables

El mes de novembre de 2013, "la Caixa" va fer una emissió a la Borsa d'Irlanda per un import nominal total de 750 milions d'euros de bons bescanviables per 164,8 milions d'accions de CaixaBank i amb venciment el 25 de novembre de 2017, llevat que siguin bescanviats o amortitzats anticipadament.

Els bons meritaven un interès fix anual de l'1%, pagador per semestres vençuts. El preu de les accions a l'efecte del canvi va quedar fixat en 4,55 euros, cosa que va suposar una prima del 30% respecte a la cotització a la data d'emissió.

En data de venciment, Criteria va procedir a l'amortització en efectiu de la totalitat de l'emissió.

Valor raonable de les obligacions i altres valors negociables

El valor raonable de les Obligacions simples i altres valors negociables puja, a 31 de desembre de 2017, a 2.848.686 milers d'euros i es correspon amb els nivells de cotització de les emissions observats en el mercat.

17.2. Deutes amb entitats de crèdit

Durant l'exercici 2017 s'han subscrit diversos contractes de préstec bilaterals amb entitats financeres per un import total de 695 milions d'euros, amb venciments d'entre 3 i 5 anys (2020 i 2022).

Els fons obtinguts amb aquests préstecs han estat destinats en part a amortitzar en data 10 de febrer de 2017 un préstec de 550 milions d'euros amb CaixaBank, SA, amb venciment a 30 de setembre de 2022, per complir els requeriments en matèria de finançament intragrup amb CaixaBank, establerts pel BCE per assolir la desconsolidació prudencial (vegeu Nota 1).

Adicionalment, durant l'exercici 2017 la societat ha cancel·lat anticipadament una pòlissa de crèdit no disposada amb CaixaBank, el venciment de la qual era el gener de 2018, que s'ha anat substituint durant l'exercici per quatre noves pòlisses de crèdit no disposades, per un import total de 375 milions d'euros, atorgades per tres entitats financeres espanyoles i una de la resta de la zona euro. El venciment inicial de totes és el 2020, i dues tenen l'opció d'estendre's fins al 2021, per un import de 150 milions d'euros. A 31 de desembre de 2017 la societat no ha fet disposicions de tresoreria en les seves pòlisses contractades.

A 31 de desembre de 2017, aquest epígraf inclou préstecs contractats amb divuit entitats financeres, dotze de les quals són espanyoles, dues pertanyen a la zona euro, tres pertanyen al Regne Unit i l'entitat restant pertany als Estats Units, per un import total de 3.445 milions d'euros i venciments entre 2019 i 2023.

17.3. Altres passius financers

L'epígraf «Altres passius financers a llarg termini» inclou 1.794 milers d'euros corresponents a les fiances a llarg termini cobrades als arrendataris d'immobles (2.218 milers d'euros a 31 de desembre de 2016).

18. Instruments financers derivats

A 31 de desembre de 2017 i 2016, els instruments financers derivats contractats són els següents:

PASSIUS	Milers d'euros			
	31/12/2017		31/12/2016	
	No corrents	Corrents	No corrents	Corrents
Instruments financers derivats de negociació	-	-	-	4.038
Permutes financeres de tipus d'interès	20.927	1.036	39.375	-
Total instruments financers derivats	20.927	1.036	39.375	4.038

Derivats de negociació

Aquest epígraf del balanç recollia, a 31 de desembre de 2016, el valor raonable del derivat implícit en l'emissió de bons bescanviables per accions de CaixaBank, d'import nominal de 750 milions d'euros, que ha arribat a venciment en data de 25 de novembre de 2017 (vegeu Nota 17). Les variacions de valor d'aquest derivat implícit es registraven en el compte de pèrdues i guanys sota l'epígraf «Variació de valor raonable d'instruments financers» (vegeu Nota 20.a), resultant a 31 de desembre de 2017 un ingrés de 3.822 milers d'euros (ingrés de 7.637 milers d'euros a 31 de desembre de 2016).

Permutes financeres de tipus d'interès

La Societat utilitza instruments financers derivats per cobrir els riscos a què es troben exposats els seus fluxos d'efectiu futurs.

El quadre següent proporciona informació sobre els contractes de derivats existents a 31 de desembre de 2017 i 31 de desembre de 2016:

(Milers d'euros)	Classificació	Nocional	Tipus d'interès mitjà	Venciment	Ineficàcia registrada en resultats	Valor raonable (Milers d'euros)	
						Actiu	Passiu
2017	Permutes de tipus d'interès de variable a fix	Negociació	2.700.000	0,23%	2020 - 2023	19.294	- (20.080)
		Cobertura de tipus d'interès	250.000	0,61%	2023	-	- (847)
2016	Permutes de tipus d'interès de variable a fix	Negociació	2.550.000	0,23%	2020 - 2022	(39.375)	- (39.375)

A 31 de desembre de 2017, de les permutes de tipus d'interès per un import nocional de 2.700 milions d'euros, se'n poden diferenciar dues tipologies:

- Un nocional de 1.800 milions d'euros correspon a cobertures econòmiques de tipus d'interès vinculades a préstecs bilaterals amb entitats financeres, però que no compleixen els rangs d'eficàcia establerts per la normativa comptable.
- Un nocional de 900 milions d'euros corresponia inicialment a cobertures econòmiques de tipus d'interès vinculades a préstecs bilaterals amb entitats financeres, havent-se amortitzat anticipadament els préstecs als quals aquest contracte de permuta d'interès feien referència (vegeu Nota 17.2), però no així el derivat.

Dels anteriors, a 31 de desembre de 2017, hi ha contractes de permutes de tipus d'interès contractats amb CaixaBank per un valor nocional de 1.100 milions d'euros (vegeu Nota 21).

Durant l'exercici 2017, la Societat ha contractat permutes financeres de tipus variable a fix per un import nocional total de 250.000 milers d'euros per cobrir el risc d'un potencial increment del tipus d'interès *midswap* a 5 anys durant l'exercici 2018, atès que la Societat espera poder anticipar el finançament dels venciments esperats a principis de l'exercici 2019. La societat considera aquests derivats com a instruments de cobertura de fluxos d'efectiu atès que la transacció futura coberta és altament probable i es compleix els rangs d'eficàcia establerts. L'import reconegut en el Patrimoni net durant l'exercici ha pujat a -593 milers d'euros.

L'impacte en el Compte de pèrdues i guanys de les liquidacions d'aquests instruments financers derivats es reconeixen a l'epígraf de «Despeses financeres» (vegeu Nota 20.h).

Per a aquelles permutes financeres les anàlisis efectuades de les quals han determinat la ineficàcia de la cobertura, les variacions de valor es registren en el compte de pèrdues i guanys sota l'epígraf «Variació de valor raonable d'instruments financers» (vegeu Nota 20.i).

Per determinar el valor raonable dels derivats de tipus d'interès, s'han utilitzat valoracions basades en l'anàlisi de fluxos d'efectiu descomptats considerant hipòtesis que es basen, principalment, en les condicions de mercat existents en la data de balanç.

19. Situació fiscal

a) Actius i passius fiscals

	Milers d'euros			
	31/12/2017		31/12/2016	
	No corrents	Corrents	No corrents	Corrents
Hisenda pública, deutora per l'impost del valor afegit	-	10	-	61
Impostos diferits d'actiu	958.640	-	997.693	-
Total deutors	958.640	10	997.693	61
Hisenda pública, creditora per retencions de l'IRPF	-	640	-	5.838
Hisenda pública, creditora per l'Impost del Valor Afegit	-	2.368	-	883
Organismes Seguretat Social, creditors	-	103	-	102
Prestació patrimonial	-	2.779	-	2.682
Total creditors	-	5.890	-	9.505

b) Tributació consolidada

De conformitat amb la legislació vigent, la Societat tributa en règim de consolidació fiscal i forma part, com a entitat dependent, del Grup fiscal número 20/1991, la societat dominant del qual és CaixaBank.

Així mateix, la Societat també forma part del Grup de Consolidació Fiscal de l'Impost sobre el Valor Afegit del qual CaixaBank és entitat dominant.

c) Conciliació resultat comptable i base imposable fiscal

L'impost sobre beneficis es calcula a partir del resultat econòmic o comptable, obtingut per l'aplicació de principis de comptabilitat generalment acceptats, encara que no coincideixi necessàriament amb el resultat fiscal, entès com la base imposable de l'impost.

La conciliació entre el resultat comptable i la base imposable de l'impost sobre societats és la següent:

Exercici 2017

	Milers d'euros		
	Augment	Disminució	Import
Resultat comptable del període (abans d'impostos)			341.400
Diferències permanents:			
Diferències cost comptable i fiscal participacions transmeses	495.881	-	495.881
Ajustos per deteriorament valors de participacions en capital	70.923	(2.221)	68.702
Exempció dividends i transmissió de participacions (Art. 21 LIS)	-	(1.061.494)	(1.061.494)
Limitació en la deduïbilitat de despeses financeres	98.528	-	98.528
Altres	867	-	867
Diferències temporals:			
Provisió insolvències	1980	(2.220)	(240)
Deteriorament d'existències i actius no corrents en venda	-	(448)	(448)
Depreciació d'immobilitzat	293.879	(215.951)	77.928
Aplicació del límit de l'11.12 LIS	448	-	448
Altres provisions	8.534	(37.469)	(28.935)
Altres	1.002	(632)	370
Base imposable (resultat fiscal)			(6.993)

Exercici 2016

	Milers d'euros		
	Augment	Disminució	Import
Resultat comptable del període (abans d'impostos)			(106.507)
Diferències permanents:			
Diferències cost comptable i fiscal participacions transmeses	1.386.137	-	1.386.137
Ajustos per deteriorament valors de participacions en capital	38.717	(3.576)	35.141
Exempció dividends i transmissió de participacions (Art. 21 LIS)	-	(1.895.989)	(1.895.989)
Limitació en la deduïbilitat de despeses financeres	175.192	-	175.192
Altres	1.379	-	1.379
Diferències temporals:			
Deteriorament de cartera	604	-	604
Provisió insolvències	2.220	(2.338)	(118)
Deteriorament d'existències i actius no corrents en venda	596.091	(651.190)	(55.099)
Depreciació d'immobilitzat	93.974	(61.601)	32.373
Aplicació del límit de l'11.12 LIS	203.974	-	203.974
Altres provisions	38.919	(7.374)	31.545
Altres	396	(926)	(530)
Base imposable (resultat fiscal)			(191.898)

La diferència entre la base imposable i el resultat comptable correspon principalment a (i) determinades provisions per deterioraments d'existències, d'inversió immobiliària i d'actius no corrents mantinguts per a la venda considerades no deduïbles, (ii) diferències entre els costos comptables i fiscals de participacions transmeses durant l'exercici, (iii) despeses financeres no deduïbles fiscalment, (iv) provisions comptables no deduïbles fiscalment i (v) exempció de dividendes i transmissions de participacions.

Com a conseqüència de les diferències existents entre les normes comptables i les tributàries, i de la tributació en règim de consolidació fiscal, la despesa (ingrés) per l'impost corresponent al resultat comptable no coincideix amb l'import de la liquidació tributària que determina la quota de l'impost sobre societats; això comporta comptabilitzar els actius per impostos diferits, per l'excés d'impost pagat respecte a l'impost meritat, i els passius per impostos diferits, per l'excés de l'impost sobre beneficis meritat respecte a l'import a pagar.

d) Conciliació entre Resultat comptable i despesa per impost sobre societats

La conciliació entre el resultat comptable i la despesa per impost sobre societats dels exercicis 2017 i 2016 és la següent:

Exercici 2017	Milers d'euros
Resultat comptable abans d'impostos	341.400
Diferències permanents	(397.516)
Quota al 30%	16.835
Deduccions	-
Retencions en origen	(345)
Cancel·lació d'impostos anticipats i regularització de l'impost sobre societats de l'exercici anterior	3.291
Total (despesa) / ingrés per impost reconegut en el compte de pèrdues i guanys	19.781

Exercici 2016	Milers d'euros
Resultat comptable abans d'impostos	(106.507)
Diferències permanents	(298.140)
Quota al 30%	121.394
Deduccions	-
Impacte reforma RDL 3-2016	(35.608)
Regularització de l'impost sobre societats de l'exercici anterior	29.556
Total (despesa) / ingrés per impost reconegut en el compte de pèrdues i guanys	115.342

e) *Actius i passius per impost diferit registrats*

El detall i moviment del saldo d'«Actius per impostos diferits» és el següent, en milers d'euros:

	Milers d'euros			31/12/2017
	31/12/2016	Variacions de l'exercici	Traspassos	
Diferències temporànies (impostos anticipats):				
Provisió per a insolvències	666	(72)	-	594
Amortització	2.352	(146)	-	2.206
Aportacions a plans de pensions	198	75	-	273
Deteriorament immobles	314.371	(32.098)	-	282.273
Deteriorament participacions	831	3.922	-	4.753
Ajustos de valoració cobertures de fluxos d'efectiu	-	254	-	254
Altres	12.504	(8.189)	-	4.315
Crèdit fiscal per bases imposables negatives	193.036	-	-	193.036
Deduccions	473.735	(2.799)	-	470.936
Total actius per impost diferit	997.693	(39.053)	-	958.640

	Milers d'euros			
	31/12/2015	Reforma RDL 3/2016	Variacions de l'exercici	Traspassos 31/12/2016
Diferències temporànies (impostos anticipats):				
Provisió per a insolvències	701	-	(35)	-
Amortització	2.438	-	(86)	-
Aportacions a plans de	198	-	-	-
Deteriorament immobles	259.997	-	54.374	-
Deteriorament	36.166	(35.516)	181	-
Ajustos de valoració cobertures de fluxos d'efectiu	4.827	-	(4.827)	-
Altres	2.844	(92)	9.752	-
Crèdit fiscal per bases imposables	193.036	-	-	-
Deduccions	488.842	-	(15.107)	-
Total actius per impost diferit	989.049	(35.608)	44.252	-

A 31 de desembre de 2017 i 2016 no hi ha saldos de «Passius per impostos diferits».

L'import dels actius fiscals diferits monetitzables estimats d'acord amb el Reial Decret llei 14/2013, de 29 de novembre, a 31 de desembre de 2017 és de 257.456 milers d'euros.

La Societat, com a societat dependent del Grup fiscal, fa, amb caràcter semestral, una anàlisi del valor recuperable de tots els actius fiscals registrats en el balanç, monetitzables o no.

Per fer-ho, en l'àmbit de Grup fiscal, s'ha desenvolupat un model dinàmic que analitza la recuperabilitat dels actius fiscals registrats comptablement i d'aquells que es generin en exercicis posteriors fins a la data d'abast del model. El model té com a finalitat verificar que el Grup fiscal pot compensar amb futurs beneficis tribuables totes les bases imposables negatives, deduccions i altres actius fiscals registrats en el balanç i, addicionalment, la millor estimació dels nous actius fiscals que es puguin generar en el futur.

El model té com a estimacions més rellevants les següents:

- El resultat previst per a cadascun dels exercicis inclosos en l'abast del model. Les estimacions són coherents amb els diferents informes utilitzats pel Grup fiscal per a la seva gestió interna i per a informació de caràcter supervisor, incorporant-se alguns detalls de la composició d'aquests, i
- La reversibilitat dels principals actius fiscals registrats en el balanç.

La informació utilitzada en el model té la condició de rellevant i estratègica per al Grup fiscal.

El model s'actualitza semestralment amb la informació facilitada per les diverses àrees del Grup fiscal i posteriorment un expert fiscal independent, contractat pel Grup fiscal, revisa i valida la raonabilitat de les hipòtesis de treball, de naturalesa fiscal, utilitzades en aquest.

A 31 de desembre de 2017, a la vista del resultat del model i dels exercicis de *back test* efectuats, s'estima que el Grup fiscal disposa de prou opcions per recuperar els actius per impostos diferits.

En els actuals entorns de tipus d'interès, el valor nominal dels actius fiscals diferits no difereix significativament del seu valor actual.

f) Bases imposables negatives i deduccions pendents d'aplicar

A 31 de desembre de 2017 i 31 de desembre de 2016, les bases imposables negatives generades per la Societat pendents de compensar pel Grup fiscal i els seus imports corresponents són els següents:

Exercici	Milers d'euros
2013	54.894
2012	588.555
Total	643.449

Els impostos anticipats per deduccions pendents d'aplicar a 31 de desembre de 2017 inclouen, bàsicament, deduccions per doble imposició. L'import de les deduccions acreditades en cada exercici és el següent:

Exercici	Milers d'euros
2016	61
2014	133.344
2013	153.953
2012	139.933
2011	43.645
Total	470.936

A més, en l'exercici 2012, Criteria (societat absorbida) va obtenir una renda de 26.998 milers d'euros susceptibles d'acollir-se a la deducció de beneficis extraordinaris acreditant una deducció per un import de 3.240 milers d'euros. L'import obtingut en la transmissió que va generar el resultat extraordinari va ser reinvertit pel Grup fiscal en el mateix exercici 2012 en valors de renda variable que atorguen una participació superior al 5% i en immobilitzat material, intangibles i inversions immobiliàries afectes a l'activitat.

Els Administradors de la Societat consideren que el Grup fiscal en què s'integra la Societat generarà bases fiscals suficients per a l'íntegra recuperació dels crèdits fiscals activats.

g) Exercicis pendents de comprovació i actuacions inspectores

Segons estableix la legislació vigent, els impostos no es poden considerar definitivament liquidats fins que les declaracions presentades hagin estat inspeccionades per les autoritats fiscals o hagi transcorregut el termini de prescripció de quatre anys.

Durant aquest exercici han finalitzat sense impacte rellevant les actuacions de comprovació dels principals impostos que són aplicables a la societat dels exercicis 2010 a 2012. D'acord amb això, la Societat té oberts a Inspecció els exercicis 2013 i següents dels principals impostos que li són aplicables.

Els Administradors de la Societat consideren que s'han practicat adequadament les liquidacions dels impostos, per la qual cosa, fins i tot en el cas que sorgissin discrepàncies en la interpretació normativa vigent pel tractament fiscal atorgat a les operacions, els eventuais passius resultants, en cas de materialitzar-se, no afectarien de manera significativa els comptes anuals adjunts.

h) Operacions acollides al règim fiscal especial

D'acord amb el que estableix l'article 86 de la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'Impost sobre Societats, a continuació es relacionen les operacions efectuades en l'exercici 2017 per la Societat a l'empara del règim fiscal especial del Capítol VII del Títol VII de la Llei de l'Impost sobre Societats:

- En data 28 d'abril de 2017 es va fer una ampliació de capital de la societat InmoCaixa mitjançant aportació no dinerària per part de la Societat (vegeu Nota 9.1).

La informació relativa a operacions sotmeses al règim fiscal especial d'exercicis anteriors consta en les notes fiscals dels comptes anuals de la Societat d'exercicis anteriors.

20. Ingressos i despeses

a) Import net del volum de negoci

Ingressos de participacions en capital

L'epígraf d'«Ingressos de participacions en capital» dels comptes de pèrdues i guanys adjunts correspon als dividends rebuts de les societats participades i presenta, per als exercicis 2017 i 2016, el detall següent:

Societat	Milers d'euros	
	2017	2016
Caixabank, SA	311.030	196.373
Gas Natural, SDG, SA	244.558	284.792
Abertis Infraestructuras, SA	115.004	104.575
Inversiones Autopistas, SA	102.724	7.612
Suez, SA	21.683	19.935
Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV	13.509	-
Aigües de Barcelona, Empresa Metropolitana del Cicle Integral de l'Aigua,	3.745	3.928
Cellnex Telecom, SA	1.189	1.085
Palau Migdia, SL	-	863
Altres	-	313
Total	813.442	619.476

Variació de valor raonable d'instruments financers

Aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys recull, bàsicament, la variació del valor raonable del derivat implícit en l'emissió de bons bescanviables en accions de CaixaBank per un import de 750 milions d'euros que es va amortitzar en data de 25 de novembre de 2017 (vegeu Nota 18).

Resultats per alienació d'instruments de patrimoni

Aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys inclou, bàsicament, els resultats per la venda d'accions i participacions mantingudes per la Societat (vegeu Notes 9 i 10). A continuació es presenta el detall dels resultats generats per l'alienació d'instruments financers per als exercicis 2017 i 2016:

Societat	Milers d'euros	
	2017	2016
Caixabank, SA	(248.820)	(564.181)
Abertis Infraestructuras, SA	991	-
Gas Natural, SDG, SA	-	450.121
Aguas de Valencia, SA	-	3.819
Palau Migdia, SL	-	930
Altres	-	236
Total	(247.829)	(109.075)

Vendes d'immobles i arrendaments

El detall d'epígraf de «Vendes» dels comptes de pèrdues i guanys dels exercicis 2017 i 2016 és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	2017	2016
Venda d'immobles	14.282	4.656
Arrendament d'edificis (Nota 4.c i 7)	16.688	18.189
Total	30.970	22.845

Prestació de serveis

La línia «Prestació de serveis» del compte de pèrdues i guanys recull majoritàriament els ingressos per serveis prestats a companyies del Grup i associades (2.227 milers d'euros el 2017 i 2.570 milers d'euros el 2016), especialment a CaixaBank, SA, en la gestió i administració de participades (vegeu Nota 21).

b) Despeses de personal

L'epígraf «Despeses de personal» del compte de pèrdues i guanys dels exercicis 2017 i 2016 adjunt presenta la composició següent:

	Milers d'euros	
	2017	2016
Sous i salaris i indemnitzacions	(10.494)	(10.309)
Seguretat Social a càrrec de l'empresa	(1.092)	(963)
Altres despeses socials	(1.164)	(1.200)
Total	(12.750)	(12.472)

El nombre mitjà de persones empleades durant els exercicis 2017 i 2016, distribuït per categories, ha estat el següent:

Categoria professional	2017	2016
Directius	7	10
Tècnics	60	56
Administratius	17	12
Total	84	78

Ni en l'exercici 2017 ni en l'exercici 2016 hi ha empleats amb una discapacitat superior o igual al 33%.

Així mateix, la distribució per sexes al final dels exercicis 2017 i 2016, detallada per categories, és la següent:

Categoria professional	2017		2016	
	Homes	Dones	Homes	Dones
Directius	7	-	10	-
Tècnics	31	26	32	26
Administratius	1	16	1	12
Total	39	42	43	38

c) Altres despeses d'exploració

El desglossament del saldo «Serveis exteriors» inclòs a l'epígraf «Altres despeses d'exploració» del compte de pèrdues i guanys dels exercicis 2017 i 2016 adjunt presenta la composició següent:

	Milers d'euros	
	2017	2016
Arrendaments i cànons	(1.974)	(1.155)
Reparació i conservació	(3.336)	(3.361)
Serveis de professionals independents	(8.074)	(8.399)
Assegurances	(224)	(259)
Seguretat i vigilància	(1.514)	(1.142)
Despeses de representació i desplaçament	(2.282)	(1.209)
Òrgans de govern i Control	(4.663)	(4.670)
Despeses relacionades amb immobles	(41.898)	(39.882)
Altres despeses	(1.201)	(8.440)
Total	(65.166)	(68.517)

A l'apartat d'Arrendaments i cànons, s'inclouen els contractes d'arrendament operatiu, sent el més significatiu al tancament de l'exercici 2017 l'arrendament a CaixaBank de les oficines de Criteria ubicades a l'avinguda Diagonal, 621, de Barcelona.

Al tancament de l'exercici 2017 la Societat té contractades amb CaixaBank les següents quotes d'arrendament mínimes, d'acord amb els actuals contractes en vigor, sense tenir en compte la repercussió de despeses comunes, increments futurs per IPC, ni actualitzacions futures de rendes pactades contractualment:

Arrendaments operatius	Milers d'euros	
	2017	2016
Quotes mínimes		
Menys d'un any	1.846	1.372
Entre un i cinc anys	5.276	4.115
Més de cinc anys	-	-
Total	7.122	5.487

L'import de les quotes fixes d'arrendament operatiu reconegudes com a despesa en l'exercici 2017 s'inclou en «Altres despeses d'exploració» i puja a 1.791 milers d'euros (1.122 milers d'euros en l'exercici 2016).

A l'apartat de Serveis de professionals independents s'inclouen, en els exercicis 2017 i 2016, els honoraris i despeses pagades a l'auditor de la Societat, Deloitte, SL, i societats vinculades, segons el detall següent (en milers d'euros):

Serveis prestats per l'auditor de comptes i per empreses vinculades

	2017	2016
Serveis d'auditoria	370	424
Altres serveis de verificació	195	116
Total serveis d'auditoria i relacionats	565	540
Altres serveis	324	-
Total serveis professionals	889	540

d) Informació sobre els ajornaments de pagament efectuats a proveïdors. Disposició addicional tercera. «Deure d'informació» de la Llei 15/2010, de 5 de juliol.

L'entrada en vigor de la Llei 15/2010, de 5 de juliol, que va modificar la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, estableix l'obligació per a les societats de publicar de manera expressa les informacions sobre els terminis de pagament als proveïdors en la memòria dels comptes anuals. En relació amb aquesta obligació d'informació, el 4 de febrer de 2016 s'ha publicat al BOE una nova resolució emesa per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC) que deroga l'anterior de 29 de desembre de 2010.

D'acord amb el que s'indica en la resolució de 29 de gener de 2016, a continuació es desglossa la informació requerida amb relació als pagaments efectuats i pendents de pagament en la data del tancament del balanç:

Pagaments efectuats i pendents en la data de tancament del balanç

(Milers d'euros)	Import	
	2017	2016
Total pagaments fets	79.491	80.039
Total pagaments pendents	6.009	1.329
Total pagaments de l'exercici	85.500	81.368

Període mitjà de pagament i ràtios de pagament a proveïdors

(Dies)	Dies	
	2017	2016
Període mitjà de pagament a proveïdors	18	35
Ràtio d'operacions pagades	17	35
Ràtio d'operacions pendents de pagament	27	23

e) Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat

El detall d'aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys per als exercicis 2017 i 2016 és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	2017	2016
Deteriorament d'immobilitzat:	(10.419)	(122.203)
Inversions immobiliàries (Nota 7)	(73.499)	(12.738)
Actius no corrents mantinguts per a la venda (Nota 11)	63.080	(109.465)
Resultat per alienacions d'immobilitzat:	12.895	10.124
Immobilitzat intangible (Nota 5)	(250)	-
Immobilitzat material (Nota 6)	(76)	(896)
Inversions immobiliàries (Nota 7)	558	784
Actius no corrents mantinguts per a la venda (Nota 11)	12.663	10.236
Total	2.476	(112.079)

f) Deteriorament i pèrdues d'instruments financers

Tal com s'ha explicat en les notes corresponents de «Participacions en empreses del Grup» (vegeu Nota 9.1) i «Actius financers disponibles per a la venda» (vegeu Nota 10), Criteria ha registrat en aquest epígraf els imports per deteriorament següents:

	Milers d'euros	
	2017	2016
Per participacions en empreses del Grup (Notes 9.1 i 9.4)	(68.340)	(35.141)
Per Actius financers disponibles per a la venda (Nota 10.1)	(362)	-
Total	(68.702)	(35.141)

g) Ingressos financers

L'epígraf «Ingressos financers» dels comptes de pèrdues i guanys adjunts corresponen en la seva totalitat a ingressos de valors negociables i altres instruments financers, i la composició és la següent:

	Milers d'euros	
	2017	2016
En empreses del Grup i associades:	4.605	706
Interessos comptes corrents i termini CaixaBank (Nota 14)	-	153
Interessos de crèdits a empreses Grup (Nota 9.3)	4.605	359
Altres ingressos financers	-	194
En tercers:	1.140	3.096
Interessos comptes en entitats financeres (Nota 14)	48	537
Altres ingressos financers	1.092	2.559
Total	5.745	3.802

h) Despeses financeres

En els exercicis 2017 i 2016 el saldo d'aquest epígraf dels comptes de pèrdues i guanys adjunts es desglossa, en funció de la naturalesa de les operacions financeres que l'han originat, de la manera següent:

	Milers d'euros	
	2017	2016
En empreses del Grup i associades:	(9.565)	(41.819)
Despesa financera obligacions emeses	(1.497)	(11.875)
Interessos de préstecs i altres	(1.250)	(21.832)
Instruments financers derivats	(6.818)	(8.112)
En tercers:	(140.194)	(229.783)
Despesa financera obligacions emeses	(78.010)	(169.985)
Interessos de préstecs i altres	(55.458)	(53.170)
Instruments financers derivats	(6.726)	(6.628)
Total	(149.759)	(271.602)

i) Variació de valor raonable en instruments financers

Aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys recull les variacions de valor dels contractes de permuta de tipus d'interès de negociació que la Societat té contractats (vegeu Nota 18).

j) Deteriorament i resultat per alienació d'instruments financers

Aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys per a l'exercici 2017 recull la periodificació dels ingressos per la cancel·lació de derivats de tipus d'interès sobre obligacions subordinades (vegeu Nota 17.1) per un import de 1.587 milers d'euros (19.227 milers d'euros el 2016).

En l'exercici 2016, aquest epígraf també incloïa un resultat negatiu per un import de 18.787 milers d'euros resultants de la cancel·lació anticipada de derivats de tipus d'interès sobre deutes amb entitats de crèdit.

21. Operacions amb parts vinculades

a) Operacions amb vinculades

Totes les operacions amb parts vinculades, segons la seva definició continguda en l'Ordre EHA/3010/2004, de 15 de setembre, fetes durant l'exercici 2017, són pròpies del trànsit ordinari i han estat efectuades en condicions de mercat. Les operacions efectuades amb societats vinculades s'han desglossat al llarg de les notes anteriors, i es resumeixen de la manera següent:

Operacions efectuades amb la Fundació Bancària "la Caixa", Accionista únic:

- Arrendament a Fundació Bancària "la Caixa" de les oficines de Criteria Caixa, SAU, ubicades a la Plaça Weyler, 3, de Palma de Mallorca.
- Dividends distribuïts a Fundació Bancària "la Caixa", per un import total de 300 milions d'euros, amb càrrec a altres reserves (vegeu Nota 15) i per un import de 100 milions d'euros a compte del resultat de l'exercici 2017 (vegeu Nota 3).

Operacions efectuades amb empreses del Grup Criteria:

- Contractes de prestació de serveis per part de Criteria a Caixa Capital Risc SGEIC, SA, en matèria d'anàlisi i seguiment de projectes d'inversió, recursos humans i serveis informàtics.
- Contracte per a la prestació de serveis subscrit per part d'Inmo Criteria Caixa, SAU a favor de Criteria, entre els quals s'inclouen serveis de consultoria immobiliària, i comercialització i gestió de la cartera d'immobles propietat de Criteria.
- Criteria té concedits crèdits a les seves filials fins a un límit màxim de 546.000 milers d'euros, dels quals a 31 de desembre de 2017 han estat disposats 520.000 milers d'euros (vegeu Nota 9.3).

Operacions efectuades amb empreses associades del Grup Criteria:

- Arrendament a CaixaBank de les oficines de Criteria Caixa, SAU, ubicades a l'avinguda Diagonal, 621, de Barcelona i al Paseo de la Castellana, 51, de Madrid.
- La Societat té contracte de dipositarria de valors amb CaixaBank, The Bank of East Asia i Grupo Financiero Inbursa.
- A 31 de desembre de 2017, Criteria té contractades amb CaixaBank permutes financeres de tipus variable a fix per un nocional de 1.100 milions d'euros, amb venciments entre 2020 i 2022 (vegeu Nota 18).

- Contracte marc per a la prestació de determinats serveis per part de CaixaBank a favor de Criteria, havent-se subscrit, mitjançant document d'encàrrec, serveis en matèria d'Auditoria Interna, assessoria fiscal i assessoria jurídica.
- Contracte de prestació de serveis per part de Serveis Informàtics la Caixa, SA (Silk), en concepte de manteniment i gestió de determinades aplicacions informàtiques, a Criteria.

D'altra banda, hi ha compromisos postocupacionals amb l'Alta Direcció per un import de 7.387 milions d'euros.

Descripció de les relacions entre Fundació Bancària "la Caixa", Criteria i CaixaBank

Com a conseqüència de la transformació de "la Caixa" en fundació bancària i la finalització de l'exercici indirecte de l'activitat bancària a través de CaixaBank, i d'acord amb la normativa vigent, el Patronat de la Fundació Bancària "la Caixa" va aprovar, en data 24 de juliol de 2014 un protocol de gestió de la participació financera (d'ara endavant, el «Protocol de Gestió») que regula, principalment:

- Els criteris bàsics de caràcter estratègic que regeixen la gestió per part de la Fundació Bancària "la Caixa" de la seva participació en CaixaBank.
- Les relacions entre el Patronat i els òrgans de govern de CaixaBank.
- Els criteris generals per a la realització d'operacions entre la Fundació Bancària "la Caixa" i CaixaBank.
- Els mecanismes per evitar l'aparició de conflictes d'interès.
- Els criteris bàsics relatius a la cessió i l'ús de signes distintius i noms de domini titularitat de la Fundació Bancària "la Caixa" per part de CaixaBank i de societats del seu grup.
- L'atorgament d'un dret d'adquisició preferent a favor de la Fundació Bancària en cas de transmissió per CaixaBank del Mont de Pietat del qual és titular.
- Els principis bàsics d'una possible col·laboració a l'efecte que (a) CaixaBank pugui implementar polítiques de responsabilitat social corporativa a través de la Fundació bancària "la Caixa" i (b) la Fundació Bancària doni difusió als programes de l'Obra Social per mitjà de la xarxa de sucursals de CaixaBank i, si escau, a través d'altres mitjans materials.
- El flux d'informació adequat que permeti a totes dues entitats l'elaboració dels seus estats financers i el compliment d'obligacions d'informació periòdica i de supervisió davant el Banc d'Espanya i organismes reguladors.

En el marc d'aquest Protocol de Gestió, la Fundació Bancària "la Caixa", Criteria i CaixaBank van formalitzar el 19 de desembre de 2016 un Protocol Intern de Relacions que va modificar el de l'1 de juliol de 2011 i que recollia els aspectes del Protocol de Gestió que requereixen la participació de CaixaBank com a contrapart de la Fundació Bancària "la Caixa" i de Criteria.

El 25 de gener de 2018, el Consell d'Administració de Criteria ha aprovat la modificació del Protocol Intern de Relacions entre Fundació Bancària "la Caixa", CaixaBank i Criteria, als efectes de: (i) adequar el seu contingut al Protocol de Gestió; (ii) acomplir les condicions comunicades el 16 de març de 2016 pel Consell de Supervisió del Banc Central Europeu per a la desconsolidació a efectes prudencials entre Criteria i CaixaBank; i (iii) adaptar el Protocol a les condicions de desconsolidació esmentades.

El resum de les transaccions efectuades durant els exercicis 2017 i 2016 amb empreses del Grup i amb empreses associades i negocis conjunts ha estat el següent:

	Milers d'euros		
	2017		
	Grup Criteria	Fundació Bancària "la Caixa"	Associades (*) i negocis conjunts
Serveis rebuts	7.016	-	10.447
Serveis prestats	671	-	1.504
Ingressos per interessos	4.605	-	-
Despeses per interessos	-	-	9.565
Dividends rebuts	102.724	-	684.101
Dividends contra cost cartera	9.997	-	-
Dividends, reserves i prima pagats	-	400.000	-
Ingressos per lloguers	-	-	1.679

(*) S'inclouen en associades la totalitat de les transaccions efectuades durant l'exercici amb CaixaBank.

	Milers d'euros		
	2016		
	Grup Criteria	Fundació Bancària "la Caixa"	Associades i negocis conjunts
Serveis rebuts	13.612	-	23.664
Serveis prestats	2.473	-	97
Ingressos per interessos	704	2	-
Despeses per interessos	41.819	-	-
Dividends rebuts	203.985	-	390.230
Dividends contra cost cartera	18.237	-	-
Dividends pagats	-	510.000	-
Ingressos per lloguers	1.001	-	2.257

b) Saldos amb vinculades

L'import dels saldos en balanç amb vinculades a 31 de desembre de 2017 i a 31 de desembre de 2016 és el següent:

	Nota	Milers d'euros		
		2017		
		Grup Criteria	Fundació Bancària "la Caixa"	Associades i negocis conjunts
Crèdits a llarg termini	(Nota 9.3)	275.000	-	-
Interessos pendents de cobrament	(Nota 9.3)	3.485	-	-
Deutors a curt termini		3.330	1.085	120.274
Crèdits a curt termini	(Nota 9.3)	245.000	-	-
Bestretes	(Nota 11)	-	-	-
Dipòsits constituïts en garantia	(Nota 13)	1	-	14.718
Efectiu i altres actius líquids equivalents		-	-	653.049
Deutes a llarg termini	(Nota 17)	-	-	9.989
Interessos pendents de pagament	(Nota 17)	-	-	854
Creditors a curt termini		2.642	-	4.943

	Nota	Milers d'euros		
		2016		
		Grup Criteria	Fundació Bancària "la Caixa"	Associades i negocis conjunts
Crèdits a llarg termini	(Nota 9.3)	53.145	-	-
Interessos pendents de cobrament	(Nota 9.3)	63.892	-	-
Deutors a curt termini		23.478	-	2.133
Crèdits a curt termini	(Nota 9.3)	3.500	-	-
Bestretes	(Nota 11)	1.669	-	4
Dipòsits constituïts en garantia	(Nota 13)	18.900	-	-
Efectiu i altres actius líquids equivalents		1.647.558	-	-
Deutes a llarg termini	(Nota 17)	570.012	-	-
Interessos pendents de pagament	(Nota 17)	2.254	-	-

Adicionalment, la Societat manté les participacions financeres descrites a la Nota 9.

L'epígraf «Deutors a curt termini», a 31 de desembre de 2017, inclou saldos generats en transaccions de naturalesa comercial, així com la posició derivada de la liquidació definitiva de l'impost sobre societats de l'exercici 2016 per un import de 119.007 milers d'euros mantinguda amb la capçalera del grup fiscal, CaixaBank, que ha estat feta efectiva en data 5 de febrer de 2018.

c) Retribucions al Consell d'Administració i a l'Alta Direcció

Retribució al Consell d'Administració

Les retribucions percebudes pels membres del Consell d'Administració de Criteria en concepte de dietes d'assistència a les reunions dels òrgans d'administració i altres remuneracions dels exercicis 2016 i 2015 són les que es detallen a continuació:

	Milers d'euros			
	2017		2016	
	Individual	Grup	Individual	Grup
Total remuneració fixa	3.207	128	3.110	1.058
Nombre de persones	15		15	
Homes	14		14	
Dones	1		1	

Les remuneracions percebudes durant els exercicis 2017 i 2016 pels membres del Consell d'Administració de Criteria per la seva funció de representació de la Societat en els Consells d'Administració de societats cotitzades i altres societats en les quals aquella tingui una presència o representació significativa i que siguin societats del perímetre Criteria, excloent-ne les societats del Grup, pugen a 2.025 i 2.193 milers d'euros, respectivament, i estan registrades en els comptes de pèrdues i guanys de les societats esmentades.

La despesa en concepte de prima de responsabilitat civil derivada dels càrrecs de consellers i directius ha pujat a 91 i 129 milers d'euros en els exercicis 2017 i 2016, respectivament.

No s'han fet aportacions a plans de pensions de consellers per part de Criteria en els exercicis 2017 i 2016.

Criteria Caixa, SAU no té concretes obligacions respecte als membres del Consell d'Administració, antics i actuals, en matèria de pensions per la seva condició de consellers, ni d'altres que no s'hagin descrit en els paràgrafs anteriors.

No hi ha acords sobre indemnitzacions per cessament unilateral per part de la Societat amb els membres dels òrgans de govern de CriteriaCaixa.

Els Administradors de la Societat no han dut a terme durant els exercicis 2017 i 2016 operacions alienes al trànsit ordinari o que no s'hagin fet en condicions normals de mercat amb Criteria Caixa, SAU o les societats del seu Grup.

Retribució a l'Alta Direcció

L'Alta Direcció de Criteria està integrada, a 31 de desembre de 2017, per 6 persones (7 persones a 31 de desembre de 2016).

Les remuneracions a l'Alta Direcció dels exercicis 2017 i 2016 es detallen a continuació:

Milers d'euros	Sous	Dietes	Altres conceptes	Plans de pensions	Primes d'assegurances	Indemnitzacions per cessament	Pagaments basats en instruments de Patrimoni
Exercici 2017	3.543	490	37	230	8	-	-
Exercici 2016	3.426	398	41	230	7	-	-

Hi ha pactes amb membres de l'Alta Direcció sobre indemnitzacions en cas de cessament o rescissió anticipada dels contractes.

Informació addicional referent al Consell d'Administració

Conflictes d'interès

L'article 229 de la Llei de Societats de Capital estableix, entre altres deures dels administradors, el deure de comunicar al Consell d'Administració de la Societat qualsevol situació de conflicte, directe o indirecte, que cadascun dels Consellers o les persones que hi estiguin vinculades puguin tenir amb l'interès de la Societat.

En aquest sentit, el Sr. Francisco Javier García Sanz ha declarat que, tenint en compte la seva condició de membre del Consell de Vigilància de la societat Hochtief AG, i l'interès mostrat per aquesta d'adquirir directament o indirectament la societat Abertis Infraestructuras, SA (societat participada per Criteria), s'ha absentat en totes les sessions del Consell d'Administració de Criteria quan s'ha deliberat, informat o decidit respecte a aquest assumpte. Així mateix, el Sr. García Sanz ha declarat haver-se absentat de totes les sessions del Consell de Vigilància de Hochtief AG quan s'ha deliberat, informat o decidit pel que fa a aquesta qüestió.

La resta de Consellers han declarat no haver tingut cap supòsit de conflicte d'interès durant l'exercici 2017.

Prohibició de competència

De conformitat amb el que disposa l'article 229.1r de la Llei de Societats de Capital actualment vigent, els membres del Consell d'Administració s'han d'abstenir de desenvolupar activitats per compte propi o per compte d'altri que comportin una competència efectiva, sigui actual o potencial, amb la Societat o que, de qualsevol altra manera, el situïn en un conflicte permanent amb els interessos de la Societat. De conformitat amb l'article 230 de la Llei de Societats de Capital, la societat pot dispensar aquesta prohibició en el cas que no s'espera un perjudici per a la Societat o que, si se n'espera algun, sigui compensat pels beneficis que preveu obtenir-se de la dispensa. La dispensa s'ha de concedir mitjançant un acord exprés i separat de la Junta General. En relació amb això, es fa constar que cap Conseller ha comunicat a la Societat cap situació que requereixi valorar i, si escau, aprovar la dispensa oportuna.

22. Notes a l'Estat de Fluxos d'Efectiu

L'efectiu i altres actius líquids equivalents han disminuït en 1.219 milions d'euros respecte al tancament de l'exercici anterior. Aquesta reducció s'explica perquè els fluxos obtinguts en les activitats d'explotació i inversió, 621 milions d'euros i 550 milions d'euros, respectivament, no han compensat els fluxos negatius resultants de les activitats de finançament, 2.391 milions d'euros, ja que la Societat ha emprès un important procés de reestructuració del deute (vegeu Nota 17).

Amb relació als fluxos de les activitats d'explotació, destaquen els fluxos obtinguts pels dividendes cobrats de les participacions mantingudes en societats que han pujat a 813 milions d'euros (vegeu Nota 13). Aquests fluxos positius s'han vist minorats pels pagaments efectuats durant l'exercici, entre els quals destaquen els pagaments en concepte d'interessos de deutes, que han pujat a 127 milions d'euros.

En relació amb les activitats d'inversió, en l'exercici 2017 la Societat ha fet desinversions en empreses del grup i associades per un import de 1.486 milions d'euros, sent la més destacable la venda d'aproximadament un 5,32% de la participació en CaixaBank per un import de 1.069 milions d'euros (vegeu Nota 9). D'altra banda, la Societat ha concedit crèdits a empreses del grup per un import net de 575 milions d'euros (vegeu Nota 9.3). Addicionalment, la Societat ha dut a terme adquisicions d'accions a mercat de Telefónica, Cellnex Telecom i Suez, i també ha subscrit una ampliació de capital en aquesta última, per un import total de 113 milions d'euros (vegeu Nota 10).

Els fluxos obtinguts de les activitats de finançament es corresponen, bàsicament, a l'emissió de bons simples efectuada en l'exercici per un import nominal de 750 milions d'euros, així com a la subscripció de diferents contractes de préstec per un import conjunt de 695 milions d'euros. D'altra banda, la Societat ha amortitzat una emissió de deute subordinat per un import de 1.505 milions d'euros, així com l'emissió de bons bescanviables per un import de 750 milions d'euros, que havien arribat a venciment (vegeu Nota 17.1). Addicionalment, la Societat ha amortitzat anticipadament contractes de préstec per un import total de 1.175 milions d'euros. Així mateix, s'han pagat a l'Accionista Únic dividendes amb càrrec a altres reserves per un import total de 300 milions d'euros (vegeu Nota 15) i dividendes a compte del resultat de l'exercici 2017 per un import de 100 milions d'euros (vegeu Nota 3).

23. Informació sobre el medi ambient

Tenint en compte l'activitat a la qual es dedica la Societat, aquesta no té despeses, actius, provisions ni contingències de caràcter mediambiental que puguin ser significatives en relació amb el patrimoni, la situació financera i els resultats de la Societat. Per aquest motiu, en aquesta memòria dels comptes anuals no s'inclouen desglossaments específics respecte a qüestions mediambientals.

Criteria està compromesa amb el respecte a l'entorn natural, un compromís que va més enllà de les seves obligacions legals i que es concreten en un sistema de gestió mediambiental integrat en la seva activitat de negoci, que engloba tots els seus projectes, seguint la norma ISO 14001. Així mateix, Criteria segueix desenvolupant, mitjançant la presència en els òrgans de govern de les seves participades, els processos interns d'avaluació i control de risc social i ambiental de les seves participades, amb la finalitat de poder assegurar que aquestes organitzacions treballen de forma responsable i ètica.

En aquest sentit, CaixaBank té un sistema de gestió ambiental implantat segons el reglament europeu EMAS 1221/2009 i la norma ISO 14001. Així mateix, els esforços que s'han fet per millorar la gestió energètica li han permès la consecució de la certificació ISO 50001. Amb relació a la Política Ambiental i Energètica de CaixaBank, destaquen l'adhesió als Principis d'Equador des de l'exercici 2007 i als Principis del Pacte Mundial de les Nacions Unides i el seu compromís d'impulsar tecnologies respectuoses amb el medi ambient, la integració de criteris ambientals i energètics en l'oferta de productes i serveis, i el suport a iniciatives de lluita contra el canvi climàtic.

Les companyies energètiques i de serveis en les quals Criteria Caixa, SAU participa disposen d'estratègies ben definides en matèria de responsabilitat corporativa, i són a més multinacionals que reporten periòdicament d'acord amb les millors pràctiques de *reporting* amb relació al desenvolupament de les seves estratègies de sostenibilitat. El seu compromís i responsabilitat han estat premiats per diferents organismes nacionals i internacionals en els rànquings o índexs reconeguts com poden ser el FTSE4Good o el Dow Jones Sustainability Index, entre d'altres.

24. Gestió de riscos

Tal com es descriu a la Nota *Naturalesa de l'Entitat*, en data 26 de setembre de 2017 el Consell de Govern del BCE, després de constatar la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank, va prendre una Decisió, vigent a partir d'aquell mateix dia, per la qual Criteria deixa d'estar sota la seva supervisió i el nou grup obligat és l'encapçalat per CaixaBank. Com a conseqüència, durant el quart trimestre de 2017, la Societat ha dut a terme un projecte de revisió del Model de Gestió de Riscos Corporatiu (d'ara endavant, GRC) a fi d'adaptar-lo als estàndards requerits per una societat hòlding d'inversions i no els propis d'una societat capçalera d'un grup bancari.

En aquest sentit, el Consell d'Administració de Criteria va aprovar el 25 de gener de 2018 la Política de GRC, que proporciona el marc d'actuació per a l'establiment del Model de GRC del Grup Criteria, incloent-hi Criteria i les societats sota gestió directa la participació de les quals és del 100%. Els principals elements del Model són els que es detallen a continuació:

- **Entorn de control:** promoció d'una cultura de gestió i control de riscos, comunicant a tots els empleats les actualitzacions de les polítiques i procediments de GRC i oferint-los formació periòdica.
- **Fixació d'objectius corporatius:** fonamentats en la missió i visió del Grup, són la base i el punt de partida per a la identificació i valoració dels riscos i les activitats de control.
- **Identificació i valoració de riscos:** detectar els riscos que podrien impedir la consecució dels objectius corporatius, i valorar-los tenint en compte la seva probabilitat d'ocurrència i el seu impacte (econòmic, reputacional i de continuïtat de negoci).
- **Activitats de control:** garantir l'èxit de les directrius fixades per la Direcció en un marc de risc controlat, associant controls als riscos per tal de reduir la probabilitat que es materialitzin i/o el seu impacte.
- **Monitoratge i reporting:** controlar l'evolució dels riscos de cada àrea i/o negoci, fer un seguiment de les avaluacions dels controls i analitzar-ne l'efectivitat per tal de reportar als Òrgans de Govern.
- **Supervisió:** vetllar per l'eficàcia del Model de GRC mitjançant la verificació de l'existència de controls per mitigar els riscos i comprovar que funcionen eficaçment.

Categories de riscos

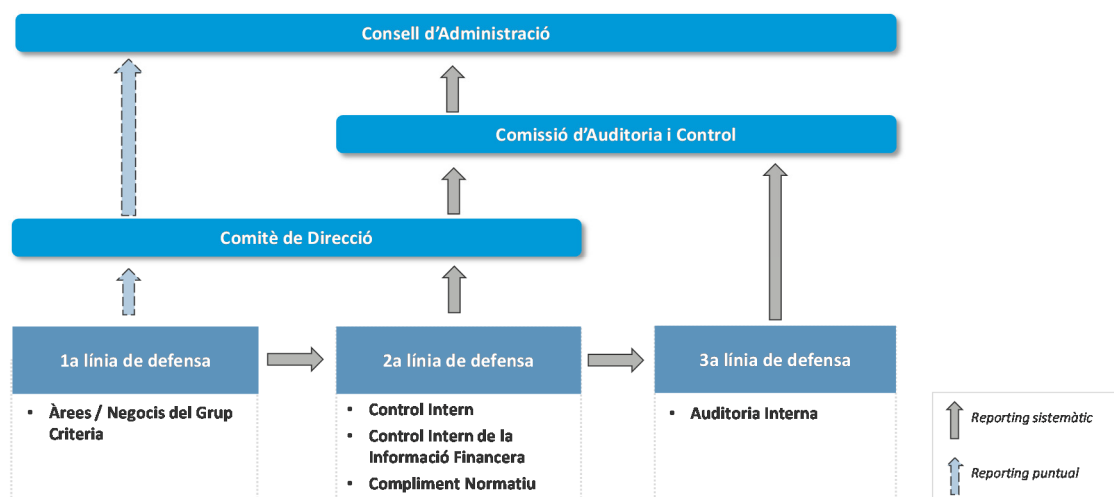
Partint de la metodologia establerta en els estàndards internacionals del *Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission* (COSO), el Model estableix quatre categories de riscos que, en cas de materialitzar-se, podrien afectar la consecució dels objectius del Grup:

- **Estratègics:** riscos relatius a la consecució dels objectius corporatius.
- **Financers:** riscos derivats de les principals variables financeres. Es divideixen en set subcategories diferents:

- Liquiditat: possibilitat que es produeixi un dèficit d'actius líquids per satisfer els venciments contractuals dels passius, els requeriments regulatoris i les necessitats de negoci.
 - Crèdit: possibilitat que alguna de les contraparts no compleixi les obligacions de pagament i les possibles pèrdues que es puguin derivar.
 - Deteriorament de les participacions accionaries: possibilitat d'incórrer en pèrdues o empitjorar la rendibilitat econòmica de les activitats de la Societat.
 - Deteriorament dels actius immobiliaris: possibilitat de depreciació dels actius immobiliaris.
 - Deteriorament d'altres actius: possibilitat de depreciació d'aquells actius del Grup que no són participacions ni actius immobiliaris.
 - Mercat: possibilitat que el valor d'un instrument financer pugui variar a causa dels canvis en el preu de les accions, els tipus d'interès o els tipus de canvi.
 - Fiabilitat de la informació financer: possibilitat d'afectació a la integritat, fiabilitat i qualitat de la informació financer.
- Operacionals: riscos relatius a pèrdues per errors o per gestió inadequada de processos interns, persones, sistemes, utilització dels actius o de la infraestructura operativa.
 - Legals / de compliment: riscos relatius al compliment de lleis, regulacions o estàndards del mercat en què el Grup opera, així com compliment de polítiques internes.

Entorn de control

Per al seu desenvolupament correcte, el Model de GRC adopta un enfocament metodològic basat en el Model de les tres Línies de Defensa, a partir del qual es defineixen diferents nivells d'activitat per assegurar que els riscos estiguin gestionats i supervisats de manera eficaç.

El **Consell d'Administració**, mitjançant la Comissió d'Auditoria i Control, supervisa l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de la Societat, incloent-hi els fiscals.

Adicionalment, la **Comissió d'Auditoria i Control** supervisa els serveis d'auditoria interna i tot el procés d'elaboració i presentació de la informació financer de Criteria, abans que el Consell d'Administració l'aprovi.

Primera línia de defensa. Les Àrees/Negocis del Grup s'encarreguen de:

- a. Identificar, avaluar, mitigar i controlar els riscos seguint la política i els procediments interns aprovats.
- b. Reportar a la 2a línia de defensa l'estat dels riscos dels quals són responsables.
- c. Mantenir un control intern efectiu i executar procediments de control sobre els riscos de manera constant.

Segona línia de defensa. Formada per les funcions següents:

- a. Control Intern
- b. Control Intern de la Informació Financera
- c. Compliment Normatiu

a. Control Intern

La Funció de Control Intern s'encarrega de:

- Definir el Model de GRC i participar activament en l'elaboració de l'estratègia de riscos i en les decisions importants sobre la seva gestió.
- Fer un monitoratge continu de l'efectivitat i l'evolució dels controls i els riscos per poder informar-ne el Comitè de Direcció.
- Monitorar i assegurar l'homogeneïtat i l'actualització del Model de GRC.
- Implementar les millores corresponents al Model de GRC.

Al seu torn, reporta als Òrgans de Govern la informació següent:

- Anualment: tots els riscos de cada àrea/negoci, els controls implementats i la seva efectivitat, així com els plans d'acció establerts.
- Semestralment: els canvis, si escau, en riscos rellevants, emergents i/o materialitzats.
- Immediatament: tots aquells riscos que puguin suposar una amenaça per a l'existència o continuïtat del Grup.

A l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'exercici es descriu amb més precisió el model de GRC del Grup Criteria.

b. Control Intern de la Informació Financera

La funció CIIF supervisa que les pràctiques i els processos desenvolupats pel Grup per elaborar la seva informació financera en garanteixen la fiabilitat i conformitat amb la normativa aplicable.

El Consell d'Administració de Criteria és el responsable de l'existència d'un Sistema de Control Intern de la Informació Financera (SCIIF) adequat i eficaç. D'altra banda, la Comissió d'Auditoria i Control és l'òrgan responsable d'avaluar si el SCIIF ha funcionat correctament. Finalment, la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i RH de Criteria n'és la responsable del disseny, la implantació i el funcionament.

El model implantat es basa en els estàndards internacionals del *Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)*, així com en el conjunt de principis generals i bones pràctiques recomanats per la Comissió Nacional del Mercat de Valors a l'Esborrany de Guia en matèria de Control Intern sobre la informació financera en les entitats cotitzades, publicat el juny de 2010.

Durant el quart trimestre de 2017, una vegada finalitzat el procés de pèrdua de control sobre les decisions rellevants de CaixaBank i en el marc de revisió i adaptació del SCIIF a la nova situació de Criteria, s'ha establert una nova Política i un nou Procés del SCIIF que substitueix l'anterior Norma Interna del SCIIF, per adequar-la a la nova realitat de societat hòlding i no capçalera d'un grup bancari que s'havia elaborat en el marc de consolidació global de CaixaBank dins el perímetre de Criteria.

En l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'exercici es descriuen amb més profunditat els mecanismes que componen els sistemes de control i gestió de riscos en relació amb el procés d'emissió d'informació financera en la Societat.

c. Compliment Normatiu

L'objectiu de la funció de Compliment Normatiu és la supervisió dels riscos legals i/o de compliment, definits aquests en el Model de Gestió de Riscos Corporatius de Criteria com els riscos relatius al compliment de lleis, regulacions o estàndards del mercat en què Criteria opera, així com al compliment de polítiques internes, de les quals es puguin derivar sancions administratives, judicials o danys reputacionals.

La supervisió del risc de compliment es fa mitjançant l'establiment de controls de la segona línia de defensa, que permeten detectar possibles deficiències en els procediments implantats a Criteria per assegurar el compliment de la normativa dins el seu àmbit d'actuació. En cas de detecció de deficiències, es desenvolupen, juntament amb les àrees de gestió afectades, propostes d'accions de millora sobre les quals es fa un seguiment periòdic fins que queden efectivament implantades. Així mateix, es fa seguiment de les bones pràctiques en matèria d'integritat i normes de conducta de la Societat, entre les quals hi ha el Codi Ètic, el Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del Mercat de Valors, la Política de Gestió de Sancions i Contramesures Financeres Internacionals, la Política de Prevenció de Delictes i el Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació.

L'objectiu de Criteria és, d'una banda, minimitzar la probabilitat que es materialitzin aquests riscos i, de l'altra, en el cas que es materialitzin, que les deficiències es detectin, reportin i solucionin amb celeritat.

La gestió del risc de compliment es basa en l'estructura següent:

- **Comissió d'Auditoria i Control:** Entre les seves funcions hi ha la de supervisar el compliment del Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del Mercat de Valors (d'ara endavant, RICMV) i les altres Polítiques, Codis i Manuals com a normes de compliment obligat a la Societat i, en general, de les regles de govern corporatiu que li siguin aplicables.
- **Comitè de Direcció:** Impulsa la cultura del compliment en l'organització, i controla i efectua el seguiment del risc de compliment i de les mesures de mitigació que s'estableixin.
- **Comitè de Prevenció de Delictes:** Supervisa la implantació i el compliment de la Política de Prevenció de Delictes.
- **Òrgan de Seguiment del RICMV:** Òrgan que vetlla pel compliment de les normes de conducta dels mercats de valors i les regles del RICMV, els seus procediments i altra normativa complementària.

- Àrees de negoci i gestió: És el màxim exponent del control de primer nivell de l'activitat de la Societat, en establir aquests controls propers als riscos i en tractar-se d'un control expert. Les seves principals funcions són:
 - Aplicar la normativa vigent i detectar possibles situacions de risc de compliment, desenvolupant i implantant les mesures de mitigació.
 - Implantar controls de primer nivell adequats per assegurar el compliment de les obligacions anteriors.
- Funcions d'assessorament: Conformada pels diferents experts interns i externs que ofereixen assessorament en les matèries que requereixen una especialització. Entre altres, cal esmentar l'Assessoria Jurídica, la Secretaria del Consell d'Administració, els consultors externs, etc. Les seves funcions són:
 - Assessorar les àrees de negoci i gestió per mantenir actualitzats els procediments interns en relació amb la normativa vigent.
 - Efectuar la interpretació de les lleis i les normes.
 - Aportar coneixement i anàlisi de la normativa vigent i dels projectes normatius en potència per tal de preveure'n l'impacte a Criteria.

El compliment normatiu no correspon a una àrea específica sinó a tota la Societat que, a través dels seus empleats, ha d'assegurar el compliment de la normativa vigent, aplicant procediments que traslladin aquesta normativa a l'activitat que duen a terme.

A fi de gestionar el risc de compliment, els òrgans d'administració i direcció impulsen la difusió i promoció dels valors i principis d'actuació inclosos al Codi Ètic i altres normes de conducta, i tant els seus membres com la resta de treballadors, directius i administradors han d'assumir el seu compliment com a criteri principal i orientador de la seva activitat diària. Així mateix, Criteria té a la seva intranet corporativa un canal confidencial de consultes i denúncies per consultar els dubtes que pugui suscitar la interpretació o aplicació del Codi Ètic, el Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació, la Política de Prevenció de Delictes i la Política del Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera (SCIIF), així com per a la denúncia dels incompliments que es puguin produir de les normes internes esmentades.

En virtut d'això, les àrees l'activitat de les quals generen riscos de compliment implanten i gestionen controls de primer nivell que permeten detectar possibles riscos d'incompliment i actuar eficaçment per a la seva mitigació. A més, han de mantenir en qualsevol moment els seus procediments adaptats a la legislació, normes reguladores i codis i estàndards de conducta vigents, i han d'establir els mecanismes necessaris per preveure, detectar tendències i conèixer les novetats que es produeixin. En aquest sentit, és fonamental la col·laboració de les funcions d'assessorament.

Tercera línia de defensa. Auditoria interna

La Funció d'Auditoria Interna, en dependència de la Direcció d'Auditoria i Control Intern, és la responsable d'informar la Comissió d'Auditoria i Control del funcionament adequat del sistema de control intern del Grup.

Sota els principis d'independència i objectivitat, i aplicant un enfocament sistemàtic i disciplinat, Auditoria Interna efectua serveis d'assegurament i consulta que agreguen valor al Grup.

Les seves principals funcions són:

- Avaluar l'eficàcia i l'eficiència dels sistemes de control intern establerts per a la mitigació dels riscos associats, amb especial atenció a:
 - el compliment de la legislació externa vigent i els requeriments dels organismes supervisors
 - el compliment de les polítiques i normatives internes i l'alineació amb les millors pràctiques i bons usos sectorials
 - la fiabilitat i integritat de la informació financera i operativa, incloent-hi l'efectivitat del Sistema de Control Intern de la Informació Financera (SCIIF)
 - l'ús econòmic i eficient dels recursos per part del Grup
- Aportar valor mitjançant la proposta de recomanacions per resoldre les debilitats detectades en les revisions efectuades i el seguiment del seu grau d'implantació per part de les àrees responsables.
- Reportar de forma periòdica a l'Alta Direcció i a la CAC informació rellevant sobre les conclusions dels treballs efectuats, les debilitats detectades i les recomanacions formulades.

24.1. Gestió dels Riscos Financers

Les activitats de la Societat estan exposades a diversos riscos financers, els quals, tal com s'ha esmentat amb anterioritat, es divideixen en set subcategories:

- Liquiditat
- Crèdit
- Deteriorament de les participacions accionaries
- Deteriorament dels actius immobiliaris
- Deteriorament d'altres actius. S'inclou en aquesta categoria els actius fiscals, els quals són revisats amb caràcter semestral per la Societat a través d'anàlisis del valor recuperable d'aquests (vegeu Nota 19).
- Mercat
- Fiabilitat de la informació financera

Risc de liquiditat

El risc de liquiditat es refereix a la possibilitat de no poder complir les obligacions de pagament a causa del fet que no es pugui desinvertir en un instrument financer amb la rapidesa suficient i sense incórrer en costos addicionals significatius o a l'obtenció de finançament addicional. El risc de liquiditat associat amb la possibilitat de no materialitzar en efectiu les inversions financeres és poc significatiu atès que aquestes, en general, cotitzen en mercats actius i profunds.

Criteria considera en la gestió de la seva liquiditat la generació de fluxos sostinguts i significatius per part dels seus negocis i inversions i la capacitat de realització de les seves inversions que, en general, cotitzen en mercats actius i profunds, i manté una estructura adequada de finançament a llarg termini.

Criteria monitora el risc de liquiditat mitjançant el seguiment constant d'indicadors de gestió: ràtio d'endeutament (deute net sobre el valor de mercat dels actius), liquiditat disponible a determinats terminis i ràtio de cobertura d'interessos.

La totalitat del finançament de la Societat té venciment a llarg termini (vegeu Nota 17). En aquest sentit, la Societat segueix treballant en la diversificació de les fonts de finançament, gestió del termini del deute així com en el cost d'aquest.

El venciment dels actius i passius financers de la Societat es mostra a les notes corresponents de la memòria.

Risc de crèdit

És el risc d'incórrer en pèrdues per l'incompliment de les obligacions contractuals de pagament per part d'un deutor o les variacions en la prima de risc lligades a la solvència financera d'aquest.

El principal risc de crèdit és el derivat de la participació en entitats del grup, associades i negocis conjunts, principalment cotitzades, diferenciat del risc del valor de mercat de les seves accions. El risc en aquest tipus d'inversions està associat a l'evolució dels negocis de la participada, i eventualment a la fallida d'aquesta, i la cotització és un simple indicador. Aquest risc s'ha conceptualitzat, de manera general, com un risc de crèdit. L'Àrea d'Inversions de Criteria porta el seguiment dels resultats de les participacions de Criteria, efectua els tests de deteriorament periòdics i analitza la rendibilitat corresponent per a la Societat.

Així mateix, hi ha risc de crèdit pel que fa a les inversions d'excedents de tresoreria de la Societat. En aquest sentit, la Societat compta amb una política de col·locació d'excedents de tresoreria en productes financers molt líquids, oferts o dipositats en entitats solvents, o en entitats en que la posició neta respecte d'aquestes és deutora.

Risc de deteriorament (de les participacions accionaries, dels actius immobiliaris i d'altres)

Per a Criteria, el deteriorament de les participades accionaries és el principal risc del seu model de negoci, com és natural en una societat el principal objecte de la qual és la tinença de participacions. Aquest risc de deteriorament radica en la possibilitat d'incórrer en pèrdues o empitjorar la rendibilitat econòmica de les activitats de Criteria, com a conseqüència de moviments adversos dels preus de mercat o de la insolvència de les inversions efectuades a través d'instruments de capital.

En aquest sentit, l'Àrea d'Inversions de la Societat duu a terme un seguiment continuat de les participacions de manera individualitzada amb la finalitat de poder adoptar en cada moment les decisions més oportunes en funció de l'evolució observada i prevista dels mercats i de l'estratègia de la Societat. Així mateix, fa un monitoratge constant dels valors per avaluar si es donen evidències objectives de deteriorament, tal com s'ha descrit a la Nota 9.

També es fa un seguiment de les principals participades per part d'analistes dedicats a monitorar l'evolució de les dades econòmiques i financeres, així com a entendre i alertar de canvis normatius, de negoci i dinàmiques competitives als països i sectors en què operen aquestes participades.

D'altra banda, pel que fa a la cartera d'actius immobiliaris, per assegurar que el seu valor recuperable suporta el seu valor en llibres, la Societat utilitza models interns per a cadascun dels segments d'actius immobiliaris definits, per tal de determinar els ajustos sobre la valoració de referència atorgada en taxacions individuals completes o sobre valoracions efectuades per experts independents que es fan de forma periòdica. Concretament, el model intern de valoració té en consideració, principalment, la diferència existent entre el preu de venda real i el valor de taxació, per a aquells immobles venuts per la

Societat en els últims 24 mesos, així com altres aspectes com ara els costos de comercialització o l'evolució futura del lloguer de determinats actius, si l'immoble està arrendat.

Els actius immobiliaris es gestionen amb l'objectiu de recuperar la inversió efectuada i obtenir una rendibilitat addicional, bé sigui mitjançant el lloguer (inversions immobiliàries), el desenvolupament immobiliari o bé mitjançant l'existència d'un pla generalitzat de venda (existències).

Risc de mercat

Es refereix al risc que el valor d'un instrument financer pugui variar a causa dels canvis en el preu de les accions, els tipus d'interès o els tipus de canvi. La conseqüència d'aquests riscos és la possibilitat d'incórrer en decrements del patrimoni net o en pèrdues pels moviments dels preus de mercat i/o per la fallida de les posicions que formen la cartera de participacions, no de negociació, amb un horitzó a mitjà i llarg termini.

Criteria té fixat un límit per un import de 2 milions d'euros per a la seva operativa de derivats de negociació, aprovats pel Consell d'Administració de Criteria, basat en el VaR (*value at risk* o valor en risc), amb l'objectiu de limitar les potencials pèrdues que es puguin derivar d'aquesta operativa.

Risc de preu

A 31 de desembre de 2017, el 94% del valor de mercat de les inversions de la Societat en instruments de capital corresponen a valors cotitzats. En conseqüència, el Grup està exposat al risc de mercat generalment associat a les companyies cotitzades. Els valors cotitzats estan exposats a fluctuacions en el preu i els volums de negociació a causa de factors que s'escapen del control de la Societat.

Risc de tipus d'interès

Es manifesta principalment en la variació dels costos financers pel deute a tipus variable. Per tant, el risc es deriva bàsicament del mateix endeutament de la Societat. En aquest sentit, en la gestió del risc de tipus d'interès es té en compte la variació dels costos financers derivats dels diferents instruments financers de deute i derivats davant els canvis en l'estructura de la corba del tipus de mercat.

El tipus d'interès de mercat afecta els resultats financers, atès que hi ha determinats passius financers que estan contractats a tipus variable (referenciat a l'Euríbor). Per tant, hi ha una exposició rellevant a la variació del tipus d'interès. L'exposició al resultat d'acord amb els instruments indicats en la data del balanç es presenta a continuació:

Variació	Milions d'euros
	Efecte en resultat abans d'impostos
-50 pb	13
+50 pb	(7)
+100 pb	(1)

La Societat monitora l'impacte de les variacions de tipus d'interès de forma periòdica.

Així mateix, amb l'objecte de mitigar el risc a variacions de tipus d'interès sobre l'endeutament a tipus variable, la Direcció de la Societat avalua l'oportunitat d'entrar en contractes de permuta financera, tenint en compte els tipus d'interès actuals i les expectatives d'interès futures. En aquest sentit, la Societat ha subscrit determinats contractes de permuta financera de tipus d'interès variable a fix (vegeu Nota 18).

Risc de tipus de canvi

La major part dels actius i passius del Balanç de la Societat tenen com a moneda funcional l'euro. Els actius principals del Balanç que estan subjectes a les oscil·lacions canviàries són els següents:

Epígraf del Balanç	Actiu	Moneda	Milions d'euros ⁽¹⁾	Observacions
Participacions en empreses associades i negocis conjunts	GF Inbursa	MXN	838	Vegeu Nota 9
	The Bank of East Asia	HKD	1.373	Vegeu Nota 9

(1) Contravalor en euros a 31 de desembre de 2017

Regularment, la Direcció avalua la conveniència de prendre o no prendre posicions de cobertura davant dels seus riscos de canvi.

A més, la Societat pot estar exposada al risc de divisa de manera indirecta a través de les inversions en moneda estrangera que hagin fet les societats participades a causa, en alguns casos, de la seva forta presència internacional. La participada mateixa avalua aquests riscos i, si escau, els cobreix.

Risc de fiabilitat de la informació financera

Es refereix al risc que afecta la integritat, fiabilitat i qualitat de la informació financera. Tal com s'ha descrit anteriorment, el Grup disposa d'un Sistema de Control Intern de la Informació Financera adequat i eficaç.

25. Informació segmentada

La distribució de l'import net del volum de negoci corresponent a les activitats ordinàries de la Societat per categories d'activitats és la següent:

Segment de negoci	Milers d'euros	
	2017	2016
Industrial	488.903	423.103
Bancari	324.539	196.373
Immobiliari	31.020	22.870
Activitat hòlding	(241.614)	(98.972)
Import net de la xifra de negoci	602.848	543.374

26. Fets posteriors al tancament

Entre el 31 de desembre de 2017 i la data de formulació d'aquests estats financers anuals no s'ha produït cap fet no descrit en les restants notes explicatives que els afecti de manera significativa.

ANNEX I PARTICIPACIONS EN EMPRESSES DEL GRUP

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividendes a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació directa	Deteriorament per la participació directa	Valor net en llibres per la participació directa
		Directa	Total								
Inversiones Autopistas, SA Societat de cartera	Paseo de la Castellana núm. 51 28046 Madrid	55,54	55,54	91.934	(16.447)	217.152	(22.199)	270.440	102.724	-	127.903
Mediterránea Beach & Golf Community, SA Explotació i gestió urbanística dels àmbits annexos al parc temàtic	Hipólito Lázaro 43481 La Pineda (Vila-Seca) Tarragona	100,00	100,00	104.324	187.079	(2.546)	-	288.857	-	-	311.930
Lumine Travel, SAU Agència de viatges	Hipólito Lázaro, s/n 43481 La Pineda (Vila-Seca) Tarragona	0,00	100,00	60	371	137	-	568	-	-	-
Saba Infraestructuras, SA Gestió d'aparcaments i parcs logístics	Av. del Parc Logístic, 22-26 08040 Barcelona	50,10	50,10	73.904	356.444	12.141	112.653	555.142	9.997	-	174.133
Inmo Criteria Caixa, SAU Promoció d'habitatges, inclosos els de protecció oficial	Roger de Flor, 193-195 08013 Barcelona	100,00	100,00	353.809	224.042	(3.086)	-	574.765	-	3.849	574.570
Arrendamiento Inmo Criteria Caixa, SLU Explotació habitatges de protecció oficial	Roger de Flor, 193-195 08013 Barcelona	0,00	100,00	190.379	42.955	(8.646)	(1.514)	223.174	-	-	-
Servihabitat Alquiler II, SL Explotació, gestió i administració, en règim d'arrendament, d'habitatges	Provençals, 39 (Torre Pujades) 08019 Barcelona	0,00	100,00	3	74.439	7.842	-	82.284	-	-	-
Servihabitat Alquiler, SL Explotació, gestió i administració, en règim d'arrendament, d'habitatges	Provençals, 39 (Torre Pujades) 08019 Barcelona	0,00	100,00	10.503	217.109	6.043	(112)	233.543	-	-	-
Els Arbres de la Tardor, SL Adquisició de terrenys i desenvolupament de projectes urbanístics	C. Constitució, Salita Parc D Parròquia d'Escaldes-Engordany Andorra	100,00	100,00	10.000	29.548	(134.746)	-	(95.198)	-	57.322	92.627
Caixa Capital Risc, SGEGR, SA Societat de gestió de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	99,99	100,00	1.000	3.900	132	-	5.032	-	-	4.200

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividends a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació directa	Deteriorament per la participació directa	Valor net en llibres per la participació directa
		Directa	Total								
Caixa Innvierte Indústria, SCR, SA Societat de capital risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	46,57	21.708	3.792	(3.265)	689	22.924	-	-	-
Caixa Innvierte Start, FCR Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	41,71	12.238	(512)	(702)	-	11.024	-	-	-
Caixa Innvierte Biomed II, FCR Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	45,29	32.321	(5.360)	(2.489)	230	24.702	-	-	-
Caixa Capital TIC II, FCR Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	53,53	14.555	(3.431)	(1.680)	409	9.853	-	-	-
Caixa Capital Micro II, FCR Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	34,72	56,80	12.916	(1.714)	(1.741)	406	9.867	-	1.059	3.426
Criteria Venture Capital SICC, SA Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	19.250	45.220	(9.810)	(13)	54.647	-	10.230	54.647
Caixa Assistance, SA Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(50)	-	-	10	-	-	12
Caixa Títol, SA Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(48)	-	-	13	-	-	14
Club Caixa I, SA Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(50)	-	-	10	-	-	12
Caixa Podium I, SA Entitat no financera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(50)	(0)	-	10	-	-	11
GrupCaixa, SA Administració d'inversions	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(17)	(0)	-	43	-	-	42
Servei de Prevenció Mancomunitat del Grup la Caixa, CB Assessoria i prevenció de riscos laborals i desenvolupament de l'activitat preventiva	Gran Via Carles III, 103 08028 Barcelona	10,00	100,00	30	-	-	-	30	-	-	3

ANNEX II PARTICIPACIONS EN EMPRESES ASSOCIADES

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividendes a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació total	Valor en llibres per la participació directa	Cotització 31/12/2017	Cotització mitjana últ. trimestre 2017
		Directa	Total									
Abertis Infraestructuras, SA (C) Gestió d'infraestructures de transport i comunicacions	Paseo de la Castellana, 39 28046 Madrid Espanya	15,07	21,14	2.971.144	130.025	897.413	778.092	4.776.674	115.004	1.132.783	18,55	18,40
Caixabank, SA (C) Banca	C. Pintor Sorolla, 2-4 46002 València Espanya	40,00	40,00	5.981.438	16.539.989	1.684.167	477.687	24.683.281	311.030	9.896.764	3,89	3,96
Gas Natural, SDG, SA (C) Negoci del gas i electricitat	Av. San Luis, 77 28033 Madrid Madrid	24,44	24,44	1.000.689	13.382.017	1.360.486	2.562.402	18.305.594	244.558	3.539.111	19,25	18,62
The Bank of East Asia, LTD (C) (1) Banca	10, des Voeux rd. Hong Kong Xina	17,44	17,44	37.527	42.608	9.347	11.732	101.214	-	1.550.499	3,61	3,68
Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV (C) (G) (2) Banca	Paseo de las Palmas, 736 11000 Lomas de Chapultepec Mèxic DF	9,10	9,10	27.383	87.629	19.985	(858)	134.139	13.509	1.111.720	1,36	1,46
Vithas Sanidad, SL Gestora	Príncipe de Vergara, 110 28002 Espanya	20,00	20,00	24.438	197.677	19.283	5.002	246.401	-	74.313	-	-

(C) Societats que cotitzen en Borsa: Últimes dades públiques disponibles en el moment de redactar aquesta Memòria.

(G) Dades públiques segons les normes Mexican GAAP

Totes les dades, llevat del cost de la participació, els dividendes meritats, la cotització a 31/12/2017 i la cotització mitjana del últim trimestre de 2017 estan expressades en moneda local: (1) dòlar de Hong Kong (milions), (2) peso mexicà (milions).

Nota: La informació de les societats que no cotitzen en Borsa correspon a les últimes dades disponibles (reals o estimades) en el moment de redactar aquesta Memòria.

ANNEX III ACTIUS FINANCERS DISPONIBLES PER A LA VENDA – INSTRUMENTS DE CAPITAL

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Dividends meritats en l'exercici per la participació directa	Cotització 31/12/2017	Cotització mitjana últ. trimestre 2017
		Directa	Total			
Aigües de Barcelona, Empresa Metropolitana de Gestió del Cicle Integral de l'Aigua, SA Gestió de serveis del cicle integral de l'aigua	Carrer General Batet 1-7 08028 Barcelona Espanya	15,00	15,00	3.745	-	-
Cellnex Telecom, SA (C) Operador independent d'infraestructures de telecomunicacions sense fil	Juan Esplandiú, 11-13 28.007 Madrid Espanya	5,94	5,94	1.189	21,35	20,76
Oquendo SCA SICAR	19-21, boulevard du Prince Henri L-1724 Luxembourg	6,56	6,56	-	-	-
Sociedad Bilbao Gas Hub, SA Serveis logístics, de mercat i financers requerits per facilitar transaccions de gas	C/ Gran Vía de Don Diego López de Haro 23 48001 Bilbao Espanya	5,84	5,84	-	-	-
Suez, SA (C) Gestió de serveis del cicle integral de l'aigua i residus	Tour CB21 – 16, Place de l'Iris 92040 Paris – La Défense	5,86	5,86	21.683	14,67	15,30
Telefónica, SA (C) Telecomunicacions	Districto C C/ Ronda de la Comunicación s/n 28050 Madrid Espanya	0,13	0,13	-	8,13	8,67
Vehículo de Tenencia y Gestión 9, SL Serveis immobiliaris	Paseo de la Castellana, 95 28046 Madrid Espanya	19,89	19,89	-	-	-

(C) Societat cotitzada

Informe de Gestió de CriteriaCaixa

Exercici 2017

Informe de gestió

de Criteria de l'exercici 2017

1. ESTRUCTURA DEL GRUP.....	3
1.1. Estructura del Grup	3
1.2. Marc normatiu	4
2. EVOLUCIÓ I RESULTATS DELS NEGOCIS	6
2.1. Escenari macroeconòmic de l'exercici 2017 i perspectives per a l'exercici 2018	6
2.2. Valor Net dels Actius.....	10
2.3. Resultat dels negocis	15
3. RISCOS I INCERTESES.....	20
4. INFORMACIÓ SOBRE QUALIFICACIONS CREDITÍCIES	20
5. ACTIVITATS DE RECERCA I DESENVOLUPAMENT	20
6. OPERACIONS SOBRE ACCIONS PRÒPIES	20
7. OBRA SOCIAL "la Caixa"	20
8. ALTRA INFORMACIÓ	22
8.1. Informació sobre medi ambient	22
8.2. Informació sobre el període mitjà de pagament a proveïdors	23
8.3. Canals d'informació de Criteria	23
9. FETS POSTERIORS	23
10. INFORME DE GOVERN CORPORATIU CORRESPONENT A L'EXERCICI 2017	24
11. ANNEX – GLOSSARI D'INFORMACIÓ FINANCERA	25

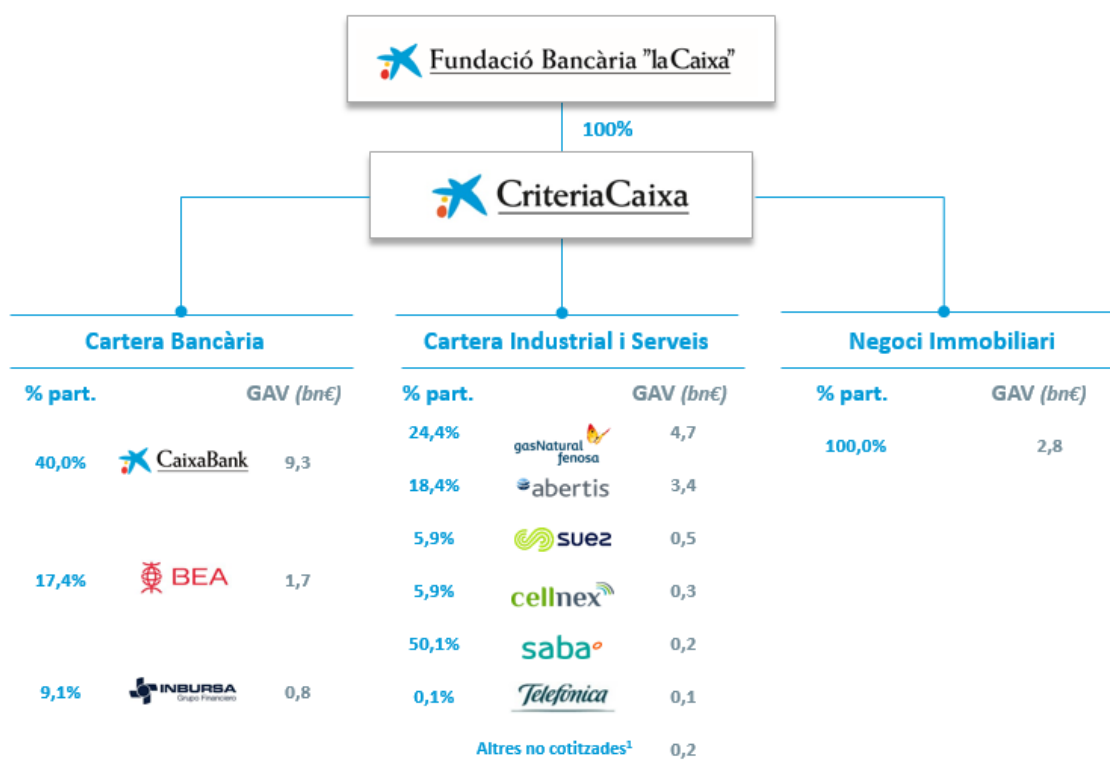
1. ESTRUCTURA DEL GRUP

1.1. Estructura del Grup

Criteria és la societat instrumental patrimonialista de la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" (d'ara endavant, Fundació Bancària "la Caixa", accionista únic de Criteria), que gestiona el seu patrimoni empresarial, format per participacions accionaries en sectors estratègics com el bancari, l'energètic, les infraestructures, els serveis i el negoci immobiliari.

A 31 de desembre de 2017, el valor brut dels actius gestionat per Criteria puja a 24,0 bn €¹ (18,3 bn € net de deute).

L'estructura del Grup és la següent:

¹ Inclou participacions a Vithos, Caixa Capital Risc i Aigües de Barcelona

La política d'inversió de Criteria respon a un horitzó temporal a llarg termini, majoritàriament en empreses que compleixen les característiques següents:

- Líders en els seus respectius sectors.
- Preferència per societats cotitzades.
- Amb una política de remuneració a l'accionista atractiva i recurrent.
- Presència en els seus òrgans de govern.

¹ bn € es refereix a miliards de €

Aquesta política d'inversió és la que ha permès a Criteria poder distribuir els recursos necessaris perquè la Fundació Bancària "la Caixa" continuï desenvolupant i executant un dels pressupostos més importants a Obra Social, ja que és la primera fundació privada d'Espanya, la segona d'Europa i una de les més importants del món.

1.2. Marc normatiu

El Grup Criteria, en l'exercici 2017, ha complert totes i cadascuna de les condicions establertes pel BCE als efectes de la desconsolidació prudencial, per la qual cosa ha dut a terme durant l'exercici les accions següents:

- a) **Reduir la participació en CaixaBank fins al màxim del 40%.** En data 6 de febrer de 2017 es van vendre entre inversors institucionals i/o qualificats, 318.305.355 accions de CaixaBank titularitat de Criteria, que representaven aproximadament el 5,32% del seu capital social.
- b) **Govern corporatiu.** Durant el segon semestre de 2017 es van complir en la seva totalitat els requeriments establerts pel BCE a través de la modificació dels Estatuts Socials de CaixaBank i de la modificació del Protocol de Gestió de la participació financera de la Fundació Bancària "la Caixa" en CaixaBank.
- c) **Finançament intragrup.** Les accions més significatives efectuades per Criteria en aquest sentit, entre altres, són les següents:
 1. Reducció del finançament amb CaixaBank que la situa en un percentatge inferior al 5% dels recursos propis computables de CaixaBank requerit pel Banc Central Europeu en el moment de la desconsolidació, per reduir-se fins al 0% en els 12 mesos següents. A 31 de desembre de 2017 aquest percentatge se situa en un 0,91%.
 2. Prohibició de qualsevol tipus de finançament directe o indirecte dels clients de CaixaBank cap a Criteria o Fundació Bancària "la Caixa". Després de l'amortització de l'última emissió de deute subordinat comercialitzada a través de la xarxa d'oficines de CaixaBank i col·locada a clients detallistes per 1.505 milions d'euros el gener de 2017, no hi ha finançament a Criteria ni a Fundació Bancària "la Caixa" de clients de CaixaBank.

En aquest sentit, en data 26 de setembre de 2017, el Consell de Govern del BCE, després de constatar la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank, va prendre una decisió, vigent a partir d'aquell mateix dia, per la qual Criteria deixava d'estar sota la seva supervisió, sent el nou grup obligat l'encapçalat per CaixaBank.

Els principals avantatges per a Criteria d'aquesta decisió del BCE són:

- ✓ Criteria ha deixat de ser considerada societat financera mixta de cartera als efectes del Reglament (UE) 575/2013 i entitat obligada d'un conglomerat financer, i no se li requereix complir els requisits de capital previstos en aquesta norma (per exemple, ràtios de capital regulatori com CET1, Tier1, Tier2 i Capital Total), cosa que redueix significativament la complexitat del Grup.
- ✓ La Junta Única de Resolució considera el perímetre de resolució a nivell consolidat de CaixaBank, per la qual cosa Criteria evita comprometre el patrimoni de la fundació davant de potencials situacions d'estrès a CaixaBank.

Després de la pèrdua de control sobre CaixaBank i la conseqüent desconsolidació prudencial, el marc normatiu de Criteria s'ha simplificat significativament, ajustant-se a la realitat de Criteria com a societat instrumental patrimonialista. El marc normatiu actual deriva de la condició de Criteria com a societat participada en un 100% per una fundació bancària.

Les fundacions bancàries estan regulades per la Llei 26/2013 de Caixes d'Estalvis i Fundacions Bancàries, que s'ha desplegat a través del Reial Decret 877/2015 i de les Circulars del Banc d'Espanya 6/2015 i 7/2016.

Aquesta normativa suposa la supervisió per part del Banc d'Espanya i del Ministeri d'Economia de les diverses tipologies de fundacions bancàries en funció del percentatge i del control que exerceixi en les entitats financeres respectives. Com més gran és el percentatge de participació o nivell de control, directe o indirecte, sobre les entitats financeres participades, més elevat és el grau de requeriments previstos en la normativa.

Com que la Fundació Bancària "la Caixa" ja no ostenta el control sobre CaixaBank, a través de Criteria, els requeriments normatius per a la fundació, es redueixen a:

Requeriments	Supervisor
Informe anual de govern corporatiu	Ministeri d'Economia i Competitivitat
Elaboració d'un Protocol de gestió de participada bancària	Banc d'Espanya
Elaboració d'un Pla Financer, no reforçat	Banc d'Espanya

2. **EVOLUCIÓ I RESULTATS DELS NEGOCIS**

2.1. **Escenari macroeconòmic de l'exercici 2017 i perspectives per a l'exercici 2018**

Evolució global i mercats

El creixement del PIB mundial s'haurà situat en el 3,6% el 2017, fet que suposa un increment de cinc dècimes respecte al registre de 2016. Aquesta xifra no només confirma la recuperació cíclica en l'àmbit internacional, sinó que també mostra tres trets importants de cara al futur. En primer lloc, l'expansió està sent sòlida. En segon lloc, és més àmplia i sincronitzada, ja que prop de 120 països (representant el 75% del PIB mundial) han registrat repunts a les taxes de creixement interanual. Finalment, l'avenç és més harmonitzat a causa que, en general, els equilibris macroeconòmics (dèficits per compte corrent, dèficits públics) evolucionen de manera raonable. Aquesta recuperació global s'ha manifestat de manera clara en forma d'expansió del comerç entre països, que han recolzat un bon clima de confiança empresarial, el dinamisme de la inversió en les economies desenvolupades i també la puixança del sector manufacturer asiàtic.

Entre les economies avançades, els EUA van confirmar que estan en una fase de maduresa del cicle econòmic. El país va registrar el 2017 el seu vuitè any consecutiu de creixement positiu i està immers en una situació de plena ocupació, que s'ha reflectit en un avenç progressiu dels salaris. Aquesta circumstància, sumada a la recuperació de la inflació, suggereix que la Fed continuarà incrementant gradualment el tipus d'interès de referència el 2018.

La Xina manté el rumb controlat cap a una etapa de menor creixement, en comparació amb el ritme vertiginós de fa un quinquenni. Si el 2016 acabava amb un avenç del PIB del 6,7%, al tancament de 2017 es va situar en el 6,8%. Aquesta evolució ha matisat els temors d'un «aterratge brusca», però els dubtes sobre la situació de la banca xinesa, l'endeutament de les administracions locals i alguns signes de sobreescalfament del mercat immobiliari no permeten abaixar la guàrdia.

Els riscos en altres països emergents han evolucionat, en conjunt, de forma raonablement positiva. El 2017, el Brasil va començar a sortir lentament de la recessió. El creixement de l'economia va assolir el 0,7% anual, enmig d'un escenari polític complicat. A més, igual que d'altres emergents com Turquia o Sud-Àfrica, el país carioca continua mostrant desequilibris macroeconòmics que n'eleven la vulnerabilitat exterior. No obstant això, l'evolució està anant en la bona direcció. També en to positiu, Rússia va deixar endarrere la recessió registrada els anys 2015 i 2016, i va aconseguir un creixement d'un 1,7% el 2017, recolzat principalment en la recuperació del preu del petroli. Tanmateix, es tracta d'una expansió moderada i afectada per les sancions internacionals i per diversos focus d'incertesa geoestratègics en què Rússia és un actor important (Ucraïna, països bàltics, Síria, etc.). En referència al preu del petroli, cal recordar que va repuntar apreciablement entre juliol i desembre. La decisió que va prendre l'OPEC el novembre per prorrogar les retallades de producció fins a finals de 2018 va ajudar que el preu del petroli arribés a tocar la cota dels 70 dòlars per barril, el nivell més elevat des de 2014.

En matèria de preus, el transcórrer de l'any es va caracteritzar per l'absència de pressions inflacionàries a nivell global. La inflació general es va mantenir en nivells moderats. La caiguda dels preus del petroli fins al juny va exercir una certa pressió a la baixa als IPC d'aquest període, però aquest factor va revertir en la segona meitat de 2017. Per part seva, la inflació subjacent (la que exclou els preus dels combustibles i els aliments) es va mantenir a nivells baixos, encara per sota dels objectius de les autoritats monetàries. Als EUA la inflació subjacent va ser de l'1,8% anual, mentre que a l'eurozona es manté estancada al voltant de l'1,0%, igual que en els últims cinc anys (la mitjana 2013-2017 és del 0,9%).

Aquest context d'inflació moderada ha permès als bancs centrals mantenir les polítiques monetàries expansives, situació que va contribuir perquè les condicions financeres a nivell global es mantinguessin acomodaticies el 2017, malgrat que la Reserva Federal ha anat fent passos per normalitzar els paràmetres monetaris. En efecte, la Reserva Federal dels EUA va apujar les taxes d'interès a curt termini el desembre fins a l'1,25%-1,50%, com esperaven els inversors. Aquest increment de la Reserva Federal està alineat

amb l'orientació que comunica la institució als mercats d'una normalització molt gradual de la política monetària estatunidenca. És a dir, pujades lentes de tipus oficials i reducció lenta de la seva cartera de bons, fet que suposa que, ara per ara, les condicions monetàries encara són laxes. Pel que fa a la resta d'economies avançades, la política monetària pràcticament no ha canviat, a excepció del Canadà i el Regne Unit.

Evolució de l'eurozona i d'Espanya

L'economia de l'Eurozona va desplegar el 2017 un ritme d'avenç ferm, sincronitzat i encaminat a resistir sense necessitat de tants estímuls monetaris (és a dir, autosostingut). El creixement va assolir el 2,2% anual; va guanyar dinamisme respecte al 2016 i va superar el potencial de llarg termini. És important esmentar que l'expansió registrada es recolza cada vegada més en factors no temporals (millores de la competitivitat, millora del mercat laboral, despallanquejament del sector privat), i ha suportat bé l'increment del preu del petroli i l'apreciació de l'euro. A més, els triomfs de Macron a França i Merkel a Alemanya han apuntalat la confiança sobre un major impuls de l'eix francoalemany al marc de governança de la Unió Econòmica i Monetària. Tenint en compte el major grau d'autososteniment de l'economia, el Banc Central Europeu va decidir comunicar, a l'octubre, que començava una fase de gradual normalització de la política monetària. El gener de 2018, amb la reducció de les compres de bons fins a 30.000 milions d'euros (abans 60.000 milions), es va donar el primer pas cap a la normalització monetària.

En aquest context, Espanya ha tornat a destacar positivament per tercer any consecutiu. En aquest exercici, el creixement econòmic es va situar en el 3,1%, un registre sòlid que se suma a un 2016 molt positiu (augment del PIB del 3,3%). Aquesta moderació suau del creixement és conseqüència d'una menor empenta dels vents de cua cíclics, com l'evolució del preu del petroli i el menor impuls fiscal. En aquest camí expansiu, el dinamisme de la demanda interna és a causa, principalment, de l'avenç del consum privat. La millora del mercat de treball (creació de més de 480.000 llocs el 2017, un 1,4% més que el 2016) i de les condicions financeres continua donant suport a la recuperació de la renda disponible de les llars, cosa que, al seu torn, permet mantenir un bon ritme de creixement del consum i prosseguir amb el procés de desendeutament. La demanda externa, encara que a un ritme força menor, també està contribuint al creixement. Les tensions territorials (Catalunya) no han provocat un impacte de consideració el 2017, tanmateix, és un risc no menor que s'ha de vigilar de prop.

El consum públic es va mantenir sota control el 2017. Això no va suposar un fre al creixement econòmic, i ha ajudat a contenir el deute públic, que se situa lleugerament per sota del 100% del PIB. La consolidació de les finances públiques continua avançant de forma positiva. Aquest any, igual que el 2016, s'acomplirà l'objectiu acordat amb la Comissió Europea, que consisteix a situar el dèficit per sota del 3,1%.

Pel que fa al sector exterior, aquest any el saldo per compte corrent se situarà a l'entorn de l'1,8% del PIB, lleugerament per sota del registre de 2016. El menor saldo comercial és conseqüència de l'increment en el preu del petroli i de la importació de béns no energètics. Pel que fa a la inflació, després d'un inici d'any amb registres al voltant del 2,7%, l'IPC va anar moderant gradualment el seu creixement fins a tancar l'any en el 2,0%.

Perspectives per a l'exercici 2018

El 2017 va ser el desè aniversari de l'inici del que va acabar sent la crisi internacional més important des de la Gran Depressió de la dècada de 1930. L'episodi de penitències posterior a 2007 s'ha batejat com la Gran Recessió. Superar-lo ha estat una tasca complexa, ja que les seves ramificacions van ser múltiples. Però el 2017 ha evidenciat que l'economia internacional, incloent-hi l'espanyola, avança decididament per guarir les ferides profundes conseqüències de la crisi. L'etapa de creixement global ha pres impuls, cosa que ha permès a les economies de nombrosos països deixar endarrere la fase inicial de recuperació i endinsar-se a la d'expansió. Aquesta tendència positiva té bases sòlides, que només es podrien veure truncades en cas d'errors greus de política econòmica o si es materialitzessin determinats riscos geopolítics. Malgrat l'existència de múltiples focus d'incertesa, cal esperar que durant el 2018 tingui

continuitat la pauta favorable observada el 2017, tant en els àmbits macroeconòmic i financer com en els sectors empresarials en què opera el Grup Criteria.

El creixement mundial, que el 2017 ha acabat en una cota superior a la mitjana històrica (3,6%), s'accelerarà lleument, fins a situar-se en un remarcable 3,8% al 2018. Per aconseguir-ho, l'acceleració de les economies del bloc emergent tornarà a ser determinant. Els països desenvolupats, d'altra banda, consolidaran ritmes de creixement satisfactoris i, no en pocs casos, per damunt de les respectives taxes potencials. Les palanques que sustenten aquest escenari optimista són conegudes. Primer, els quadres macro són, en general, raonablement sòlids després de diversos anys de laboriosa correcció de desequilibris aguts, tant als països avançats com als emergents (ja fossin d'inflació, de compte corrent o de deute del sector privat, incloent-hi les entitats financeres, per bé que amb el contrapunt de més deute públic). Segon, el biaix de les polítiques monetàries continuarà sent moderadament acomodatiu, fins i tot i quan alguns bancs centrals estan immersos en les primeres fases de la normalització monetària. Als països emergents, cal confiar que les polítiques monetàries no s'allunyan dels preceptes que marca l'ortodòxia. Tercer, també serà d'ajuda la recuperació gradual del preu del petroli, que espanta definitivament el risc de deflació als països avançats i proporciona oxigen a alguns dels emergents grans. Aquests factors cíclics se sumen a les forces de fons que han marcat el creixement durant els últims anys, que seguiran actives: impacte de les noves tecnologies, envelliment de la població als països desenvolupats però no en els emergents i millora de la qualitat de les institucions que gestionen la política econòmica en aquests últims.

Tot i la major sincronització geogràfica de l'expansió mundial, el panorama global no està exempt de possibles sobresalts. El mapa de riscos es pot dividir en tres blocs entrelaçats estretament. Primer, els riscos estrictament macroeconòmics, en què destaca, per damunt de la resta, un: l'augment bruscat i sostingut de la inflació als EUA, que obligaria la Reserva Federal (Fed) a adoptar una estratègia de tipus d'interès més agressiva del que es preveia. Segon, els riscos financers, que bàsicament deriven de tres fonts: les possibles turbulències als mercats internacionals si la Fed s'equivoca en la *periodificació* de les pujades de tipus, un eventual descontrol d'algun dels excessos existents a la Xina (acumulació de deute corporatiu i sobreescalfament del sector immobiliari) i, finalment, les elevades valoracions que presenten alguns actius de risc (borsa dels EUA i certs segments del mercat de bons corporatius). Tercer, els riscos procedents de l'esfera geopolítica. Per bé que el desenllaç dels riscos polítics a Europa ha estat favorable el 2017, convé remarcar que no han desaparegut. En aquest sentit, i a causa de la naturalesa de les forces que darrere de l'auge dels populismes, és fonamental que, en els propers anys, el creixement econòmic adquireixi un grau superior de permeabilitat entre les capes de la societat.

El 2018, l'Administració Trump mantindrà l'orientació relativament pragmàtica de l'agenda de política econòmica i exterior, més enllà de probables episodis puntuals de soroll polític (Corea del Nord, Israel). En matèria de política fiscal, l'Administració Trump posarà en marxa la reforma tributària aprovada al Congrés i el Senat a finals de 2017. Els efectes d'aquesta reforma en termes de creixement real del PIB es preveuen modestos o, en el millor dels casos, moderats. Tanmateix, la incidència sobre la inflació podria adquirir més magnitud. Això és conseqüència de la maduresa del cicle estatunidenc (creixement robust, plena ocupació), que desaconsella l'adopció de polítiques fiscals expansives. En l'esfera de la política comercial, l'atenció pivotarà al voltant del rumb que deparin les renegociacions del tractat de lliure comerç entre els EUA, Mèxic i el Canadà (NAFTA). Amb tot, l'escenari més probable té en compte una modificació del tractat que pot portar canvis de calat però que, en qualsevol cas, els EUA hi romanguin.

El creixement de l'eurozona mantindrà una velocitat de creuer relativament elevada el 2018 (2,2%). Aquest ritme d'avenç del PIB se situa per damunt del creixement potencial de la regió (al voltant de l'1,5%), cosa que ha d'afavorir que l'absorció dels recursos ociosos de l'economia tingui continuïtat (taxa d'atur en descens, però encara elevada). Això últim, al seu torn, ha d'impulsar la inflació de l'eurozona, per bé que encara de forma modesta (1,6% a finals de 2018). D'altra banda, les negociacions per fer efectiu el Brexit són un element que podria entenebrir les perspectives favorables de l'eurozona i desembocar en rebrotos delimitats de tensió financera.

El creixement de l'economia espanyola continuarà sent vigorós i notablement superior al de la majoria de països desenvolupats, encara que el 2018 es moderarà fins al 2,4% (des del 3,1% de 2017). Cal remarcar que no es tracta d'una desacceleració alarmant. A més dels factors cíclics, anteriorment esmentats, que figuren darrere d'aquesta desacceleració, s'hi afegeixen els efectes associats a l'augment de la incertesa provocada per la crisi territorial desencadenada a Catalunya. No obstant això, els seus efectes negatius sobre la previsió de creixement per a 2018 bé podrien donar pas a xifres sensiblement superiors si el conflicte entra en una fase més previsible i si s'entreveuen senyals de reconducció. Amb tot, l'evolució dels factors de fons o estructurals continuarà sent favorable. Cal destacar sis grans suports: la reducció del deute de famílies i empreses, el sanejament del sector financer, la millora sostinguda del crèdit bancari, la recuperació del sector immobiliari, el salt endavant de les empreses espanyoles en matèria d'internacionalització i l'impacte favorable de les reformes estructurals implementades en els últims anys. La del mercat laboral ocupa un lloc destacat, ja que la creació de llocs de treball manté un elevat dinamisme que ha d'ajudar a continuar reduint la taxa d'atur durant el 2018.

Certament, l'economia espanyola encara l'any 2018 amb nombroses forteses, però també amb algunes debilitats estructurals que constitueixen un focus de risc. D'una banda, el descontentament social provocat per la crisi econòmica, la percepció que la recuperació posterior ha estat desigual entre els estrats socials i el període de Govern interí prolongat i l'absència posterior de consensos entre les formacions parlamentàries han erosionat la confiança dels ciutadans en les institucions polítiques. Això podria prolongar la paràlisi actual en les instàncies legislatives, o fins i tot portar retrocessos en l'àmbit de les reformes estructurals. D'altra banda, alguns desequilibris macro, com l'elevat nivell de deute públic i la negativa posició d'inversió internacional, deixen l'economia espanyola vulnerable davant d'episodis d'avversió al risc en els mercats financers internacionals.

Alguns dels factors que s'han esmentat a les seccions anteriors (Fed, Xina, Brexit, sobrevaloració actius financers o els esdeveniments a l'esfera política espanyola) tenen capacitat més que suficient per provocar, en qualsevol moment, turbulències, passatgeres o prolongades, en els mercats internacionals i locals. En particular, l'entorn actual de complaença i placidesa de l'escena financera internacional pot exacerbar la magnitud i l'abast d'eventuals correccions dels preus dels mercats d'actius. Principalment després de molts anys d'estímul monetaris ingents dels bancs centrals, cosa que ha pogut distorsionar els incentius i la tolerància al risc dels inversors. No obstant això, la robustesa de l'expansió mundial i la normalització gradual de les polítiques monetàries continuaran empenyent a l'alça els tipus d'interès monetaris i les taxes internes de rendibilitat dels bons. En relació amb les borses, el creixement esperat dels beneficis corporatius el 2018 hauria d'apuntalar la continuació del cicle alcista actual, per bé que el risc de decepció a l'esfera dels beneficis empresarials dels EUA no és menyspreable. En efecte, l'aprovació de la reforma fiscal en aquest país s'ha traduït en un augment pròxim al 30% dels beneficis esperats per a l'exercici 2018.

Cal esperar que les disparitats geogràfiques siguin de menor magnitud que el 2017, juntament amb la major sincronització geogràfica i sectorial que exhibeix el cicle expansiu mundial. El recorregut potencial a l'alça de la borsa dels EUA es presenta modest, amb unes mètriques de valoració molt exigents. De fet, la probabilitat que hi hagi correccions de cert abast durant el 2018 a la borsa americana és superior a la probabilitat que no es produeixin. Els possibles desencadenants són múltiples (sorpreses negatives d'inflació o de beneficis, ensurts geopolítics, etc.), de manera que l'entorn de volatilitat tan baixa que avui s'observa aconsella mantenir la prudència. En el cas específic d'Europa, la millora dels beneficis ha de ser de notable magnitud, cosa que, unida a unes valoracions de partida sensiblement més baixes que als EUA, hauria d'ajudar a recuperar terreny respecte a la borsa nord-americana. Les borses emergents també parteixen de nivells de valoració absoluts i relatius atractius, per bé que el formidable acompliment de 2017 en limita el potencial alcista. Pel que fa a les perspectives per sectors, esperem que continuï el bon desenvolupament dels sectors cíclics als EUA per la fortalesa del consum, la bona salut del mercat laboral i la política fiscal expansiva de l'Administració Trump. A l'eurozona, els sectors cíclics també tindran un bon comportament, en beneficiar-se dels mateixos factors enunciats en el cas dels EUA. En particular, els primers passos del BCE per normalitzar les condicions monetàries han de redundar en un entorn de tipus més favorable per al sector bancari. Circumstància que, en conjunció amb la remuntada de la rendibilitat de les entitats bancàries, hauria d'aportar fermesa als mercats d'accions europeus.

2.2. Valor Net dels Actius

En aquest apartat es detallen diverses magnituds financeres, principalment sobre les inversions i el deute, partint del perímetre de gestió de Criteria que s'han definit a l'Annex – Glossari d'informació financera.

La posició del Valor Brut dels Actius (GAV, en el seu acrònim anglès), el deute net, el Valor Net dels Actius (NAV, en el seu acrònim anglès) de Criteria, a 31 de desembre de 2017 i 2016, és el següent:

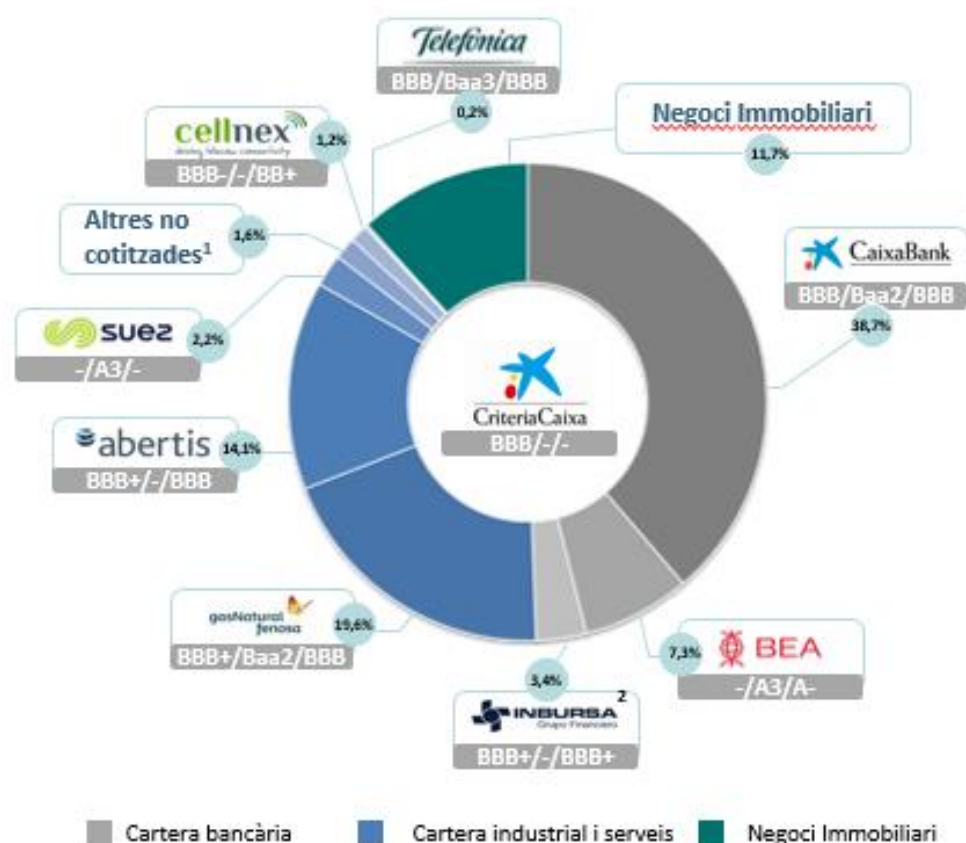
Milions d'euros	31/12/2017	31/12/2016	Variació
Gross Asset Value (GAV)	24.027	21.822	10,10%
<i>...dels quals, actius cotitzats</i>	<i>20.852</i>	<i>18.608</i>	<i>12,06%</i>
<i>% actius cotitzats sobre GAV</i>	<i>86,8%</i>	<i>85,3%</i>	<i>1,5 p</i>
Posició de deute net	(5.692)	(6.909)	-17,6%
Net Asset Value (NAV)	18.335	14.913	22,95%
<i>% de deute net sobre GAV (LTV)⁽¹⁾</i>	<i>23,7%</i>	<i>31,7%</i>	<i>-8,0 pp</i>

⁽¹⁾ LTV: *Loan to value* o ràtio de palanquejament

Desglossament i evolució del GAV:

A 31 de desembre de 2017, el 49% del GAV correspon a la cartera bancària, composta per CaixaBank, el Grupo Financiero Inbursa i The Bank of East Asia. El 39% del GAV restant està invertit en empreses pertanyents a sectors estratègics, com ara l'energètic, infraestructures, serveis, així com un 12% en el negoci immobiliari.

Cal destacar l'alta liquiditat i qualitat creditícia de la cartera, el 86,8% de la qual es cotitza i té una qualificació creditícia mitjana de BBB.

¹ Correspon a: Saba, Vithas Sanidad, Aigües de Barcelona (-/Baa2/-) i Caixa Capital Risc

² Els ratings corresponen a Banco Inbursa

Nota: Els ratings segueixen l'ordre següent: Fitch/Moody's/S&P

Les principals variacions del GAV durant l'exercici 2017 són les següents:

Venda d'accions de CaixaBank

En el marc del procés de desconsolidació prudencial de CaixaBank, el 6 de febrer de 2017, Criteriacaixa va formalitzar la venda a mercat, a través d'un procés de col·locació accelerada, d'un paquet de 318.305.355 accions de CaixaBank, representatives d'aproximadament el 5,32% del seu capital social. L'import total de l'operació va arribar als 1.069 milions d'euros, amb un preu de venda de 3,36 euros per acció.

Venda d'accions d'Abertis

Durant l'exercici 2017, Criteriacaixa ha venut de manera directa a mercat 90.038 accions representatives d'un 0,009% del capital social d'Abertis, per un import de 1.674 milers d'euros. Així mateix, Inversiones Autopistas, SA, societat participada en un 55,54% per part de Criteriacaixa, ha venut a mercat 9.725.052 accions d'Abertis representatives del 0,982% del capital social per un import de 181.028 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2017, la participació econòmica del Grup Criteriacaixa en Abertis és del 18,44% (un 15,07% es té de manera directa per part Criteriacaixa i la resta, a través d'Inversiones Autopistas, SA), mentre que la participació mercantil en Abertis és del 21,14% (s'hi inclou la participació del 6,07%, que es té a través d'Inversiones Autopistas, SA). La participació en drets de vot puja al 21,55%, incloent-hi els pactes parasocials amb la resta d'accionistes d'Inversiones Autopistas, SA

Compra d'accions de Telefónica

El mes de desembre, Criteria va adquirir en mercat un total de 6.809.000 accions de Telefónica, representatives d'aproximadament el 0,13% de seu capital social. El desemborsament total va arribar als 59 milions d'euros, amb un preu mitjà de compra de 8,20 euros per acció.

Variació de valor

Durant el 2017, una gran part de les societats de la cartera de Criteria han tingut una evolució en borsa positiva, igual que els principals índexs de referència, com ara l'índex IBEX 35, que ha experimentat una millora del 7,4% durant el 2017.

En aquest sentit, de la cartera de Criteria, destaquen positivament l'evolució de les cotitzacions de CaixaBank (+23,9%), Gas Natural (+7,5%), Abertis (+39,5%), Suez (+4,6%) i Cellnex (+56,2%). D'altra banda, hi ha hagut una disminució de les cotitzacions, en euros, de The Bank of East Asia (-0,6%) i Grupo Financiero Inbursa (-5,0%).

Desglossament i evolució del Deute brut i net

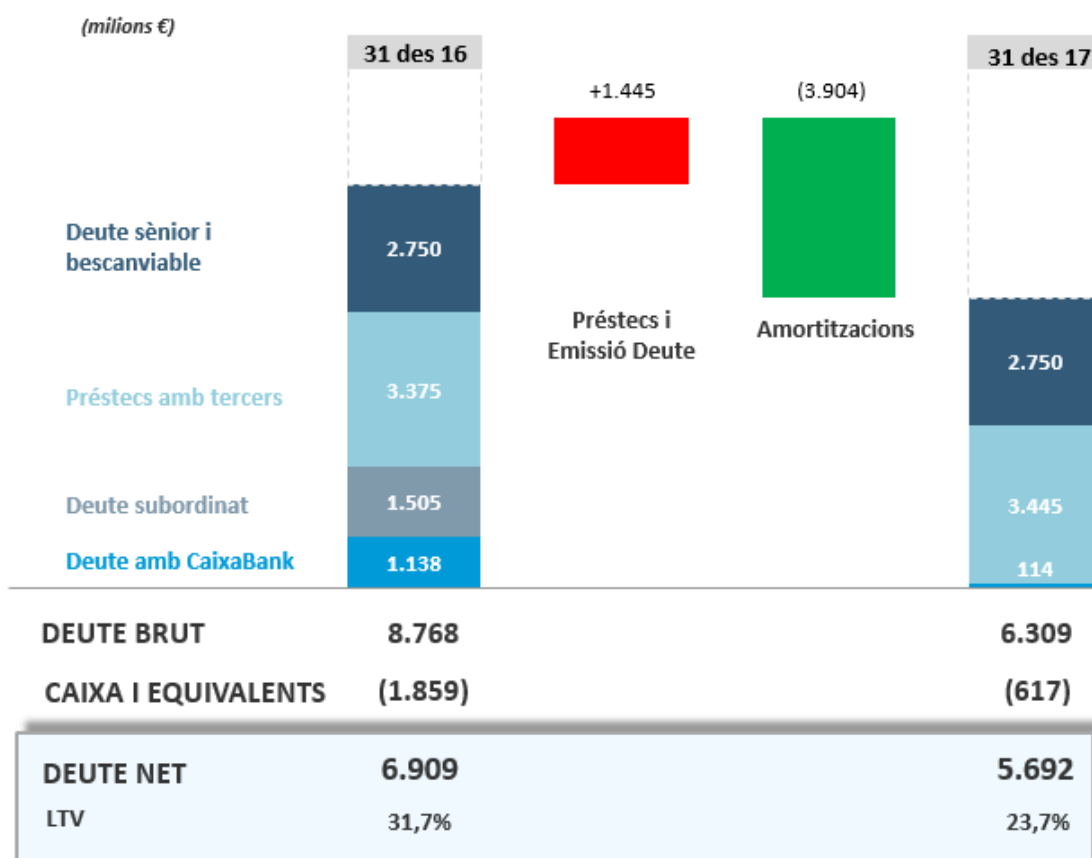
Durant l'exercici 2017, Criteria ha dut a terme diverses operacions amb l'objectiu de continuar reduint els costos financers, allargar la vida mitjana del deute i, especialment, complir amb els requeriments en matèria de finançament intragrup amb CaixaBank, establerts pel BCE per assolir la desconsolidació prudencial:

- El gener de 2017, ha vençut l'última emissió de deute subordinat *retail* que quedava vigent, per un import de 1.505 milions d'euros, el cupó del qual era del 7,5%.
- El febrer de 2017, amortització d'un préstec de 550 milions d'euros amb CaixaBank. Aquest mateix mes, Criteria ha captat nou finançament bancari sense garantia real, amb venciments entre 2020 i 2022, per un import total de 695 milions d'euros.
- El maig de 2017, s'ha fet una emissió de bons simples sènior no garantits, per un import nominal total de 750 milions d'euros, amb venciment el 2023 i amb un cupó fix de l'1,50%, els fons dels quals han estat destinats majoritàriament a l'amortització anticipada parcial i total de determinats préstecs bilaterals per un import total de 625 milions d'euros i venciments entre 2019 i 2021.
- S'han renegociat les condicions financeres de 1.050 milions d'euros en préstecs bilaterals, allargant el termini i reduint el diferencial.
- El novembre de 2017, ha vençut una emissió d'un bo bescanviable en accions de CaixaBank, per un import de 750 milions d'euros i amb un cupó fix de l'1%, havent-se amortitzat en la seva totalitat amb entrega d'efectiu.

Tot això s'ha traduït en:

- Manteniment d'una alta proporció dels instruments de deute a tipus fix o amb contractes de permuta de tipus d'interès a tipus fix (78%² del deute brut a 31/12/2017 respecte al 81% a 31/12/2016).
- Una ampliació del *pool* de bancs finançadors de Criteria que, sense considerar CaixaBank, està compost per 17 entitats financeres (7 espanyoles i 10 internacionals) respecte a les 13 entitats existents al tancament de 2016.
- Una contínua suavització del perfil de venciments i allargament de la vida mitjana del deute.

L'evolució del deute brut i net el 2017 és la següent:

Aquesta estructura demostra, d'una banda, la capacitat de refinançament de Criteria (accés recurrent als mercats de capitals i línies de crèdit bancari i, d'altra, la flexibilitat en la gestió del perfil de venciments atès que els préstecs amb tercers es poden cancel·lar anticipadament. Addicionalment, cal destacar que del total de préstecs bilaterals, en els venciments de 2019 i 2020, hi ha préstecs per 575 milions d'euros que tenen opció a extensió d'un any o més.

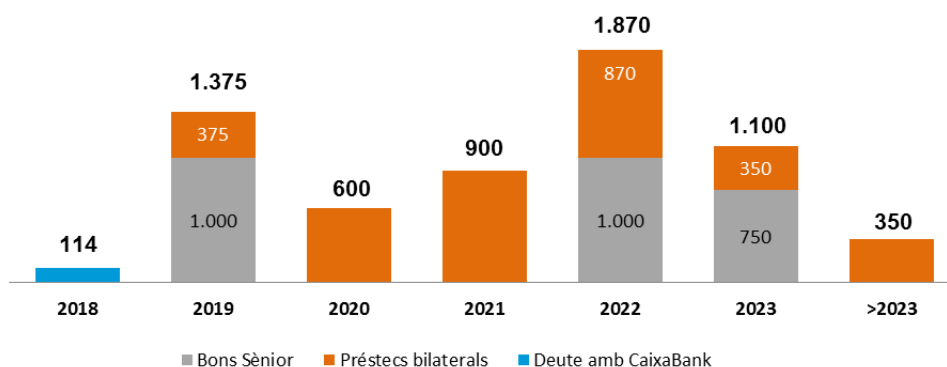
Durant l'exercici 2017, Criteria ha cancel·lat anticipadament una pòlissa de crèdit no disposada amb CaixaBank, el venciment de la qual era el gener de 2018, que ha substituït per quatre noves pòlisses de

² 95,7% tenint en compte contractes de permuta d'interès a tipus fix no assignats específicament a cap instrument de deute.

crèdit no disposades, per un import total de 375 milions d'euros, atorgades per tres entitats financeres espanyoles i una de la resta de la zona euro.

El venciment inicial de totes és el 2020, i dues tenen l'opció d'estendre's fins al 2021, per un import de 150 milions d'euros. Aquestes línies de crèdit no disposades, juntament amb la caixa disponible i la liquiditat de la cartera cotitzada, permeten a Criteria suportar, si escau, una situació de contingència de liquiditat, així com afrontar els venciments programats durant l'exercici 2018.

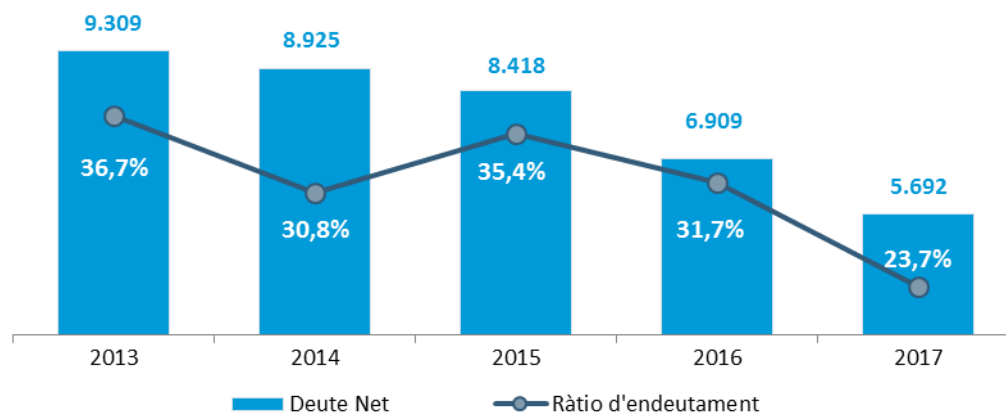
Perfil de venciments del deute brut a 31 de desembre de 2017 (en milions d'euros):

Nota: Per a la construcció d'aquest perfil de venciments s'ha considerat que el venciment de 114 milions d'euros de deute amb CaixaBank es produirà abans del 27 de setembre de 2018, amb motiu del compliment de les condicions establertes per a la desconsolidació prudencial i malgrat que el venciment contractual és a un termini més llarg.

Evolució del LTV:

En el gràfic següent es pot observar l'evolució històrica tant del deute net (en milions d'euros) com de la ràtio d'endeutament o LTV, definida com a Deute Net / GAV (en milions d'euros):

Aquesta gràfica destaca la disminució del seu palanquejament, mantenint la ràtio d'endeutament com un factor central en la seva gestió.

2.3. Resultat dels negocis

Compte de resultats individual de Criteria, a l'efecte de gestió:

Milions d'euros (MM €)	2017	2016	% Var
Dividends Cartera Bancària	325	196	65%
CaixaBank	311	196	58%
Grupo Financiero Inbursa	14	-	-
Dividends Cartera Industrial	409	423	-3%
Gas Natural	245	285	-14%
Abertis	137	112	23%
Suez	22	20	9%
Altres	5	6	-17%
Gestió d'actius immobiliaris	(59)	(275)	-79%
Despeses d'estructura	(33)	(39)	-15%
Resultat d'explotació	642	305	110%
Resultat financer	(143)	(249)	-43%
Resultats per vendes i altres	(155)	(160)	-3%
Resultat abans d'impostos	344	(104)	-
Impost de Societats	17	113	-85%
Resultat Net	361	9	-

Dividends de la Cartera Bancària

El 2017, els dividends de la cartera bancària han pujat a 325 milions d'euros (129 milions d'euros més que l'any anterior). El desglossament per societats és el següent:

CaixaBank

En l'exercici 2017, s'ha registrat un ingrés per dividends de CaixaBank de 311 milions d'euros, cosa que ha suposat un creixement del 58,4% respecte als 196 milions registrats l'any anterior. La millora es deu principalment a la distribució de 2 dividends en efectiu per un import total de 0,13 euros per acció, respecte als 0,07 euros per acció rebuts en efectiu el 2016.

D'altra banda, també cal tenir en compte l'efecte d'un menor nombre d'accions de CaixaBank a la cartera de Criteria durant el 2017 respecte al 2016, a causa de les col·locacions accelerades d'accions de CaixaBank de l'1,7% del capital social el desembre de 2016 i del 5,3% del capital social el febrer de 2017.

El 2016, CaixaBank també va distribuir dos dividends per un total de 0,08 euros per acció en format *Script Dividend*, que Criteria va rebre íntegrament en accions i el contravalor de les quals va ser de 220 milions d'euros. En aplicació de la normativa comptable, aquest ingrés no va tenir reflex al compte de resultats adjunt.

Grupo Financiero Inbursa (GFI)

En l'exercici 2017, s'ha registrat un ingrés per dividendes del GFI de 14 milions d'euros, que corresponen a 0,46 *Pesos Mexicans* per acció (0,022 euros per acció al canvi), un 26% dels quals s'ha rebut en efectiu i un 74% en accions. Durant els vuit mesos de 2016 en què Criteria va tenir les accions de la participada en cartera, aquesta última no va repartir cap dividend.

The Bank of East Asia (BEA)

Durant els exercicis 2017 i 2016, en haver rebut Criteria el dividend del BEA en accions i en aplicació de la normativa comptable, no s'ha registrat cap ingrés comptable per dividendes de la seva participació al BEA. Els dividendes rebuts en accions del BEA durant l'exercici 2017 pugen a un contravalor de 50 milions d'euros, corresponents a 0,96 *Dòlars de Hong Kong* per acció (0,107 euros per acció). En l'exercici 2016, durant els vuit mesos en què Criteria va tenir en cartera la participació, va rebre dividendes en accions per 0,28 *Dòlars de Hong Kong* per acció (0,032 euros per acció), el contravalor dels quals va ser de 15 milions d'euros.

Dividends de la Cartera Industrial

El 2017, els dividendes de la cartera industrial han pujat a 409 milions d'euros. El desglossament per societats és el següent:

Gas Natural

En l'exercici 2017, Criteria ha registrat un ingrés per dividendes de Gas Natural de 245 milions d'euros, cosa que ha suposat una disminució del 14,1% respecte als 285 milions registrats l'any anterior. Gas Natural ha millorat la seva política de retribució a l'accionista, i ha augmentat fins a 1 euro per acció els dividendes satisfets el 2017, davant els 0,922 euros per acció de 2016. Però el menor nombre d'accions de Criteria a Gas Natural, després de la venda, el setembre de 2016, del 10% del capital social de Gas Natural, ha contrarestat aquest augment del dividend per acció.

Abertis

En l'exercici 2017, Abertis ha distribuït dividendes per 0,77 euros per acció, davant els 0,72 euros per acció distribuïts el 2016. Criteria ha registrat un ingrés per dividendes directes i indirectes (a través d'Inversiones Autopistas, SA, de la qual Criteria té, a 31 de desembre de 2017, un 55,5%) de 137 milions d'euros (112 milions d'euros registrats en l'exercici 2016).

El juny de 2016, Abertis va dur a terme una ampliació de capital alliberada per la qual es lliurava una acció per cada 20 d'antigues. Tot i que aquest fet no té reflex al compte de resultats adjunt, sí que explica un augment interanual del nombre d'accions sobre les quals es va pagar una part dels dividendes.

En l'exercici 2016, Criteria també va rebre dividendes per 13 milions d'euros de la Societat Inversiones Autopistas, SA, com a part dels dividendes indirectes, comptabilitzats contra cost de cartera.

Suez

En els exercicis 2017 i 2016, Suez ha distribuït un dividend de 0,65 euros per acció. Aquesta retribució ha suposat un ingrés per a Criteria de 22 milions d'euros el 2017 i de 20 milions d'euros el 2016. L'ingrés més important s'explica íntegrament per més accions en cartera.

Altres

En els exercicis 2017 i 2016, aquesta rúbrica inclou principalment els dividendes rebuts d'Aigües de Barcelona, EMGCIA, SA i de Cellnex Telecom, entre d'altres.

Adicionalment, sense reflex al compte de resultats adjunt, en els exercicis 2017 i 2016 Criteria va rebre dividendes de Saba Infraestructuras per un valor de 10 i 5 milions d'euros, respectivament, mentre que en l'exercici 2016, Criteria va rebre dividendes d'altres societats no cotitzades per un import de 6 milions d'euros. Tots aquests dividendes es van comptabilitzar contra cost de cartera.

Gestió d'actius immobiliaris

Durant l'exercici 2017 s'ha internalitzat la gestió dels immobles del Grup a través de la societat 100% participada, Inmo Criteria Caixa, SAU, que disposa d'un experimentat equip de professionals i compta amb sistemes d'informació propis dissenyats per donar suport a tota l'operativa immobiliària. La internalització de la gestió facilitarà la consecució dels objectius traçats per la companyia, que guanyarà flexibilitat estratègica per arribar a una exposició al sector immobiliari més d'acord amb l'estratègia general de Criteria.

A 31 de desembre de 2017, el Grup gestiona una cartera d'immobles amb un valor net comptable de 2.813 milions d'euros, 1.440 milions d'euros dels quals corresponen a Criteria a nivell individual. Les immobles propietat de Criteria es divideixen en 501 milions d'euros classificats com a cartera en venda, 258 milions d'euros com a cartera en lloguer i 681 milions d'euros com a sòl.

Gairebé la totalitat dels actius han estat taxats durant el 2017 per societats de taxació homologades.

Les vendes efectuades durant l'exercici 2017 pugen a 81 milions d'euros (95 milions d'euros el 2016), els lloguers i altres ingressos han aportat 17 milions d'euros (18 milions d'euros el 2016). Una vegada descomptats els costos de venda i comercialització, les despeses d'estructura, amortitzacions i les variacions de provisions per deteriorament d'immobles i de cartera, el resultat ha estat de -59 milions d'euros (-275 milions d'euros el 2016). La millora del resultat del negoci immobiliari és a causa, principalment, d'una reducció de les dotacions netes, després de diversos exercicis registrant sanejaments importants.

La reducció de les dotacions netes s'explica, principalment, pels factors següents:

- Millora de la gestió de la cartera immobiliària: Durant el 2017 i, gràcies a la internalització de la gestió d'immobles a través d'InmoCriteria, s'ha fet un estudi detallat de segmentació dels actius immobiliaris i s'ha emprès un pla d'acció individualitzat per a cada segment. Això ha permès millorar el model intern de valoració de la cartera immobiliària, que ajusta les taxacions efectuades per tercers independents tenint en consideració: l'experiència en venda del Grup actual (sense tenir en compte CaixaBank, a conseqüència de la pèrdua de control) en els últims 24 mesos respecte al valor de taxació, costos de comercialització i evolució futura del lloguer de determinats actius.
- Millora de l'evolució del mercat immobiliari espanyol

Resultat financer

Criteria ha aconseguit reduir les seves despeses financeres en 105 milions d'euros, fins als 148 milions d'euros, per la combinació dels factors següents:

- Reducció del volum de deute mitjà, que ha passat de 8.400 milions d'euros el 2016 a 6.811 milions d'euros el 2017. Aquesta reducció significativa s'ha aconseguit gràcies als fons obtinguts per les desinversions.
- Millora de -0,8 pp del cost mitjà del deute fins al 2,2% el 2017, davant el 3,0% de 2016, aconseguit principalment gràcies a:
 - El gener de 2017, amortització al venciment de 1.505 milions d'euros de deute subordinat (cupó del 7,5%).
 - Gestió activa del passiu, (i) captació del finançament en condicions favorables i substitució de préstecs bancaris amb un cost superior i un termini menor i (ii) renegociació de condicions financeres de préstecs bilaterals en què s'han allargat venciments i optimitzat els diferencials.

Resultat per vendes i altres

L'epígraf «Resultats per vendes i altres» inclou, el 2017, principalment:

- Resultat per la venda d'accions representatives d'un 5,32% del capital social de CaixaBank, que ha representat unes pèrdues de 249 milions d'euros.
- Resultat per la venda d'accions d'Abertis, directament i indirectament a través de la Societat Inversiones Autopistas, SA, per un total de 5.490.894 accions, representatives d'aproximadament el 0,55% del capital social. Aquestes operacions van aportar un resultat positiu de 81 milions d'euros.
- Variació del valor de mercat dels contractes de permutes de tipus d'interès vigents, que van aportar 19 milions d'euros positius al resultat.
- Depreciació de participacions de la cartera industrial i de serveis vinculats a l'activitat de capital de risc, per un import d'11 milions d'euros.
- Variació del valor del derivat implícit del bo bescanviable de 750 milions d'euros, que va vèncer el novembre de 2017. La totalitat del valor de mercat d'aquest derivat a 31 de desembre de 2016, 4 milions d'euros, es va registrar com a resultat positiu en l'exercici 2017.

D'altra banda, en l'exercici 2016 es van registrar en aquest epígraf, bàsicament:

- Resultat per l'operació de permuta entre Criteria i CaixaBank sobre les participacions del Grupo Financiero Inbursa i The Bank of East Asia, amb un impacte negatiu de 458 milions d'euros.
- Resultat per la venda d'accions representatives d'un 10% del capital social de Gas Natural, cosa que ha suposat unes plusvàlues de 450 milions d'euros.
- Resultat per la venda d'accions representatives d'un 1,67% del capital social de CaixaBank, que ha representat unes pèrdues de 106 milions d'euros.
- Variació del valor de mercat dels contractes de permutes de tipus d'interès vigents, així com cancel·lacions de contractes, l'impacte conjunt va ser de -58 milions d'euros.

- Variació del valor del derivat implícit del bo bescanviable. Entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 2016, el valor de mercat d'aquest derivat implícit va disminuir 8 milions d'euros, cosa que va repercutir en un resultat positiu per a Criteria pel mateix import.
- Resultats per venda de participacions. La venda de la participació de Criteria en Aguas de Valencia va donar un resultat positiu de 4 milions d'euros.

Resultat per Impost de Societats

La variació de 96 milions d'euros del càlcul de l'Impost de Societats meritat el 2017 respecte 2016 és a causa, principalment, de l'impacte fiscal derivat de la important millora del resultat del negoci immobiliari, així com de l'evolució positiva dels contractes de permuta de tipus d'interès.

3. RISCOS I INCERTESES

Els riscos de caràcter financer (liquiditat, crèdit, deteriorament de les participacions accionaries, deteriorament dels actius immobiliaris, deteriorament d'altres actius, mercat i fiabilitat de la informació financera) es desenvolupen a la Nota 24 dels comptes anuals adjunts i als apartats E i F.2.1 de l'Informe Anual de Govern Corporatiu adjunt.

4. INFORMACIÓ SOBRE QUALIFICACIONS CREDITÍCIES

Amb motiu de l'aprovació per part de l'ECB de la desconsolidació prudencial de CaixaBank en Criteria, el 27 de setembre de 2017, Fitch Ratings va procedir a fer una revisió de la qualificació creditícia de Criteria, abandonant la metodologia «Global Banking Rating Criteria» i substituint-la per la de «Corporate Rating Criteria» (incloent la metodologia «Rating Investment Holding Companies»).

Com a resultat d'aquesta revisió, en data 10 d'octubre de 2017, Fitch Ratings va millorar la qualificació creditícia de Criteria de BBB- (estable) a BBB (estable), gràcies principalment a l'enfortiment de la posició financera després d'un important despallanquejament, la bona qualitat i liquiditat dels actius de la cartera de Criteria, una política d'inversió prudent, així com la recurrència i estabilitat dels dividendes percebuts.

5. ACTIVITATS DE RECERCA I DESENVOLUPAMENT

Criteria no ha dut a terme activitats en matèria de recerca i desenvolupament.

6. OPERACIONS SOBRE ACCIONS PRÒPIES

A 31 de desembre de 2017, la Fundació Bancària "la Caixa" és propietària del 100% de les accions de Criteria. No s'han fet operacions amb accions pròpies.

7. OBRA SOCIAL "la Caixa"

Durant 2017, la Fundació Bancària "la Caixa", presidida per Isidre Fainé, ha constatat avenços destacats en els seus tres àmbits prioritaris d'actuació: social, recerca i divulgació de la cultura i el coneixement. Aquests resultats responen a l'aplicació de les directrius marcades al Pla Estratègic 2016-2019, que té en compte una inversió superior als 2.000 milions d'euros en aquest quadrienni i que té com a lema: *Canviem presents, construïm futurs*.

El 2017, concretament, l'Obra Social "la Caixa" ha incrementat el pressupost fins a assolir els 510 milions d'euros, davant els 500 milions dels nou exercicis anteriors. Globalment, la Fundació Bancària, que gestiona de manera directa l'Obra Social i agrupa a CriteriaCaixa totes les participacions accionaries del Grup "la Caixa", inclosa CaixaBank, ha impulsat el 2017 prop de 50.000 iniciatives, de les quals s'han beneficiat més d'11 milions de persones.

Entre els projectes socials amb vocació transformadora destaca CaixaProinfancia, que, des de fa 10 anys, promou la inclusió social de nens i joves en situació de vulnerabilitat, suport que es fa extensible al conjunt de la família. Durant el 2017, aquesta iniciativa ha atès més de 62.000 menors procedents de llars en risc d'exclusió.

Augment de llocs de treball facilitats

A més de la lluita contra la pobresa infantil, i d'acord amb el Pla Estratègic, el foment del treball és una altra de les línies d'actuació prioritàries de la Fundació Bancària. En aquest sentit, el programa d'integració laboral, Incorpora, ha culminat la celebració del seu desè aniversari superant els 33.600 llocs de treball facilitats a persones en situació de vulnerabilitat durant el 2017, davant dels 28.920 de l'any anterior. Això ha estat possible, en bona mesura, gràcies a les més de 10.000 empreses que van col·laborar amb el programa.

En l'àmbit de la salut, l'entitat ja desenvolupa el seu Programa per a l'Atenció Integral a Persones amb Malalties Avançades en 123 centres sanitaris. El 2017, un total de 24.094 pacients han rebut suport psicosocial, així com 29.555 familiars.

Facilitar l'accés a l'habitatge és una altra de les prioritats del Pla Estratègic. La Fundació Bancària "la Caixa" i CaixaBank ja compten conjuntament amb un parc de més de 32.000 pisos les rendes mensuals dels quals se situen a partir dels 85 euros i que estan a disposició de les persones amb menys recursos.

El col·lectiu de la gent gran és un dels prioritaris per a l'Obra Social des que es va crear, fa més d'un segle, "la Caixa", com a Caixa de Pensions per a la Velleja i d'Estalvis. El 2017, el programa de Gent Gran ha comptat amb 821.532 participants en propostes socials, culturals, de salut i tecnològiques.

A aquestes actuacions s'afegeix l'èxit de la campanya de recollida de llet *Cap nen sense bigoti*, dirigida a famílies vulnerables i que compta amb la col·laboració de bancs d'aliments de tot Espanya. En la seva tercera edició, aquesta iniciativa ha aconseguit recollir 1,2 milions de litres de llet gràcies a la solidaritat ciutadana.

Concebut l'educació com a motor de progrés individual i col·lectiu, la formació segueix sent un eix fonamental en l'acció de l'entitat. Concretament, el programa EduCaixa ha arribat a més de 2,4 milions d'alumnes de 8.300 escoles espanyoles. L'acció educativa també ha estat marcada per la concessió de diversos tipus de beques.

A més, la Fundació Bancària "la Caixa" i la Fundació Telefónica continuen sumant esforços per desenvolupar el projecte ProFutur. Aquesta iniciativa, inspirada pel papa Francesc, impulsa l'educació digital de nens, joves i adults entre els sectors més desfavorits de països de l'Àfrica, l'Amèrica Llatina, l'Orient Mitjà i el Sud-est asiàtic.

A escala internacional, durant el 2017 s'ha consolidat la col·laboració amb entitats de referència, com la Fundació Bill & Melinda Gates, per promoure la vacunació infantil als països en vies de desenvolupament; UNICEF, amb l'objectiu de reduir la mortalitat infantil causada per la pneumònia, i ACNUR, per millorar les condicions de vida dels refugiats.

Fruit de l'acord amb el banc portuguès BPI, la Fundació Bancària "la Caixa" també ha anunciat l'expansió de l'Obra Social a Portugal, on preveu destinar fins a 50 milions d'euros anuals a través del desplegament dels projectes més emblemàtics de l'entitat.

Amb els imprescindibles de la recerca

Un dels pilars del Pla Estratègic 2016-2019 és l'aposta per la recerca mèdica, i es contempla triplicar el pressupost destinat a aquest àmbit fins a arribar als 90 milions d'euros al final d'aquest quadrienni. Per visualitzar aquest compromís, el 2017 s'ha impulsat una campanya per reconèixer la importància de la recerca en el benestar de les persones i la contribució dels científics que dediquen la seva vida a lluitar contra les malalties i preservar un dels béns més apreciats: la salut. Ells són *Els imprescindibles*.

En aquesta línia, durant l'exercici passat es va intensificar la promoció de l'avenç científic amb el suport a projectes centrats en la recerca de l'Alzheimer, la sida, les malalties neurodegeneratives o les afeccions

cardiovasculars.

L'oferta cultural, científica i educativa de l'Obra Social "la Caixa" a tot Espanya ha superat els 6 milions de visitants durant l'any 2017, que han augmentat un 13% respecte a l'exercici anterior. Aquestes xifres s'han assolit mantenint l'excel·lència en la divulgació de la cultura i la ciència, una altra de les prioritats marcades pel Pla Estratègic.

A CaixaForum, Barcelona, l'exposició *Andy Warhol. L'art mecànic* ha estat la més visitada de l'any. Pel que fa a CosmoCaixa, el Museu de la Ciència de l'Obra Social a Barcelona, destaca la inauguració de *T. rex*, que mostra l'esquelet d'un dinosaure que va viure a la Terra fa uns 67 milions d'anys. D'altra banda, a CaixaForum Madrid, la màxima afluència de visitants es va registrar amb l'exposició *Ramon Casas. La modernitat anhelada*.

8. ALTRA INFORMACIÓ

8.1. Informació sobre medi ambient

Criteria està compromesa amb el respecte a l'entorn natural, un compromís que va més enllà de les seves obligacions legals i que es concreten en un sistema de gestió mediambiental integrat en la seva activitat de negoci, que engloba tots els seus projectes, seguint la norma ISO 14001.

Tenint en compte l'activitat principal de gestió de participacions empresarials a la qual es dedica Criteria, aquesta no té despeses, actius, provisions ni contingències de caràcter mediambiental que puguin ser significatius en relació amb el patrimoni, la situació financera i resultats.

Així mateix, gràcies a la presència en els òrgans de govern de les participades, Criteria segueix fomentant el desenvolupament de polítiques d'avaluació i control de risc social i ambiental de les seves participades, amb la finalitat de poder assegurar que aquestes organitzacions treballen de forma responsable i ètica.

En aquest sentit, més del 70% del GAV de Criteria està format per companyies del sector bancari, energètic i de serveis, que disposen d'estratègies ben definides en matèria de responsabilitat corporativa, i, a més, són multinacionals que reporten periòdicament d'acord amb les millors pràctiques amb relació al desenvolupament de les seves estratègies de Sostenibilitat. El seu compromís i responsabilitat han estat premiats per diferents organismes nacionals i internacionals en els rànquings o índexs reconeguts com el FTSE4Good o el Dow Jones Sustainability Index, entre d'altres. Addicionalment, la majoria són signants del Carbon Disclosure Project.

Concretament, la participada més important de la cartera, CaixaBank, compta amb un sistema de gestió ambiental implantat segons el reglament europeu EMAS 1221/2009, la norma ISO 14001 i la certificació ISO 50001, així com amb un pla ambiental trianual (2016-2018, especialment enfocat a la lluita contra el canvi climàtic). Amb relació a la seva Política Ambiental i Energètica, destaquen l'adhesió als Principis de l'Equador des de l'exercici 2007 i als Principis del Pacte Mundial de les Nacions Unides i el seu compromís d'impulsar tecnologies respectuoses amb el medi ambient, la integració de criteris ambientals i energètics en l'oferta de productes i serveis, i el suport a iniciatives de lluita contra el canvi climàtic.

8.2. Informació sobre el període mitjà de pagament a proveïdors

Informació sobre ajornaments de pagaments efectuats a proveïdors: Deure d'informació de la Llei 15/2010, de 5 de juliol

L'entrada en vigor de la Llei 15/2010, de 5 de juliol, que va modificar la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, estableix l'obligació per a les societats de publicar de manera expressa les informacions sobre els terminis de pagament als proveïdors en la memòria dels comptes anuals. En relació amb aquesta obligació d'informació, el 4 de febrer de 2016 es va publicar al BOE la corresponent resolució emesa per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC) que deroga l'anterior, de 29 de desembre de 2010.

D'acord amb el que s'indica en la resolució de 29 de gener de 2016, a continuació es desglossa la informació requerida amb relació als pagaments efectuats i pendents de pagament en la data del tancament del balanç:

Pagaments realitzats i pendents a la data de tancament del balance

(Milers d'euros)	Import	
	2017	2016
Total pagaments efectuats	79.491	80.039
Total pagaments pendents	6.009	1.329
Total pagos del ejercicio	85.500	81.368

Període mitjà de pagament i ràtios de pagament a proveïdors

(Dies)	Dies	
	2017	2016
Període mitjà de pagament a proveïdors	18	35
Ràtio d'operacions pagades	17	35
Ràtio d'operacions pendents de pagament	27	23

8.3. Canals d'informació de Criteria

Criteria disposa dels canals d'informació següents:

- Web corporatiu (www.criteriacaixa.com) en què s'informa principalment de la cartera d'inversions, de l'activitat emissora de la societat, dels òrgans de govern i de la informació economicofinancera periòdica. El 2017 s'han comptabilitzat 70.021 visites.
- Dues bústies de correu electrònic: un d'atenció a inversors institucionals i analistes (investor.relations@criteria.com), un altre d'informació general (info@criteria.com) i un formulari per a temes relacionats amb la cartera d'immobles.

9. FETS POSTERIORS

Entre el 31 de desembre de 2017 i la data de formulació dels comptes anuals adjunts no hi ha hagut fets posteriors.

10. INFORME DE GOVERN CORPORATIU CORRESPONENT A L'EXERCICI 2017

La Llei 16/2007, de 4 de juliol, de reforma i adaptació de la legislació mercantil en matèria comptable per a la seva harmonització internacional sobre la base de la normativa de la Unió Europea, va fer una nova redacció de l'article 49 del Codi de Comerç, que regula el contingut mínim de l'Informe de gestió. Sobre la base d'aquesta regulació, Criteria inclou en una secció separada de l'Informe de gestió l'Informe anual de govern corporatiu.

A continuació es presenta una edició maquetada del text íntegre de l'Informe Anual de Govern Corporatiu de Criteria Caixa, SAU corresponent a l'exercici 2017, que ha aprovat el Consell d'Administració de la Societat en la seva sessió de data 15 de març de 2018. L'informe original, elaborat d'acord amb el format i la normativa vigent, està disponible a la pàgina web www.criteriacaixa.com i a la de la Comissió Nacional del Mercat de Valors.

11. ANNEX – GLOSSARI D'INFORMACIÓ FINANCERA

Adicionalment a la informació financera que conté aquest document, elaborada d'acord amb el PGC, s'inclouen certes Mesures Alternatives de Rendiment (MAR), segons definició de les Directrius sobre Mesures Alternatives del Rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny de 2015 (ESMA/2015/1057, directrius ESMA). Criteria utilitza certes MAR, que no s'han auditat, amb l'objectiu que contribueixin a comprendre millor l'evolució financera de la companyia. Aquestes mesures s'han de considerar com a informació addicional, i en cap cas no substitueixen la informació financera elaborada d'acord amb el PGC. Així mateix, la forma en què la Societat defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars calculades per altres empreses i, per tant, podrien no ser comparables.

Les directrius ESMA defineixen les MAR com una mesura financera del rendiment financer passat o futur, de la situació financera o dels fluxos d'efectiu.

Seguint les recomanacions de les Directrius esmentades, s'adjunta a continuació un detall de les MAR utilitzades, així com la conciliació de certs indicadors de gestió amb els indicadors presentats en els estats financers sota el PGC.

MESURES ALTERNATIVES DE RENDIMENT

Perímetre de Gestió. Inclou Criteria a escala individual i aquelles societats sota gestió directa i la participació de les quals és del 100% (Inclou les societats: Inmo Criteria Caixa, SAU, Arrendamiento Inmo Criteria Caixa, SLU, Servihabitat Alquiler, SL, Servihabitat Alquiler II, SLU, Els Arbres de la Tardor, SLU i Mediterránea Beach & Golf Community, SAU).

Actius cotitzats sobre GAV. Quocient entre «Total cotitzat» i «GAV» (en %).

Bons bescanviables. Suma del nominal de les emissions de deute, en què els seus tenidors tenen la possibilitat de bescanviar-la a un preu prefixat, en accions de CaixaBank.

Bons simples. Suma del nominal de les emissions de deute sènior *unsecured*, l'única garantia del qual és el patrimoni de la societat.

Caixa i equivalents. Suma de la tresoreria i dels comptes a cobrar i a pagar a curt termini de les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

Deute brut. Suma de «Deute CaixaBank», «Deute subordinat», «Bons simples», «Bons bescanviables» i «Préstecs bancaris ex-CaixaBank». A continuació es facilita una reconciliació amb el deute a llarg i curt termini reconegut al balanç de situació, respecte al deute de gestió mostrat en aquest informe de gestió:

	<i>Milions d'euros</i>	
	2017	2016
Total deutes a llarg i curt termini s/ balanç de situació adjunt (Nota 17)	6.240	8.230
Primes i despeses per deutes	16	29
Instruments financers derivats	(22)	(43)
Altres passius financers	(2)	(2)
Periodificació d'interessos	(37)	(33)
Total nominals deutes s/ balanç de situació	6.195	8.180
Nominal dels préstecs de les filials immobiliàries propietat 100% de Criteria	114	588
<i>Deute d'Arrendament Inmo Criteria Caixa</i>	<i>114</i>	<i>299</i>
<i>Deute dels Arbres de la Tardor</i>	<i>-</i>	<i>225</i>
<i>Deute de Servihabitat Alquiler i Servihabitat Alquiler II</i>	<i>-</i>	<i>64</i>
Deute Brut, a l'efecte de gestió	6.309	8.768

Deute CaixaBank. Suma del nominal del deute bancari amb CaixaBank que ostenten les societats incloses al perímetre de gestió de Criteria.

Deute net. Diferència entre «Deute brut» i «Caixa i equivalents».

Deute subordinat. Suma del nominal de les emissions de deute, col·locat a través de la xarxa de CaixaBank entre clients detallistes i la prelación de cobrament de les quals està supeditada al pagament del deute sènior i préstecs bancaris de les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

Dividends Totals. Suma dels dividends registrats al compte de pèrdues i guanys individual de gestió i de la resta de dividends percebuts per la societat i que, en aplicació de la normativa comptable, no s'han registrat al compte de pèrdues i guanys adjunt. A continuació es detalla una reconciliació per a l'exercici 2017 i 2016 entre els dividends al compte de pèrdues i guanys de la memòria adjunta i els Dividends Totals.

	<i>Milions d'euros</i>	
	2017	2016
Dividends s/ compte de pèrdues i guanys memòria adjunta (Nota 20)	813	619
Reclassificació de dividends Inversiones Autopistas derivats de la venda d'accions d'Abertis a l'epígraf «Resultats per vendes i d'altres» del compte de pèrdues i guanys de gestió	(80)	-
Altres	1	-
Dividends s/ compte de pèrdues i guanys de gestió	734	619
Dividends rebuts i no registrats com a ingrés al compte de pèrdues i guanys	60	298
<i>Dividends de CaixaBank rebuts en accions</i>	-	220
<i>Dividends del BEA rebuts en accions</i>	50	15
<i>Dividends del BEA rebuts en accions per CaixaBank i lliurats a Criteria en el marc de la permuta d'actius</i>	-	26
<i>Dividends del GFI rebuts en efectiu per CaixaBank i lliurats a Criteria en el marc de la permuta d'actius</i>	-	13
<i>Dividends de Saba Infraestructuras rebuts en efectiu</i>	10	5
<i>Dividends rebuts en efectiu d'Inversiones Autopistas</i>	-	13
<i>Dividends d'altres participades rebuts en efectiu</i>	-	6
Dividends Totals	794	917

Préstecs bancaris ex-CaixaBank. Suma dels préstecs bancaris formalitzats bilateralment amb entitats financeres nacionals i internacionals diferents de CaixaBank, de les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

Ràtio d'endeutament. Quocient entre «Deute net» i «GAV» (en %).

Valor Brut dels Actius (GAV, per les seves sigles en anglès). Suma del valor brut dels actius de les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria:

- **Total cotitzat.** Es classifica entre:
 - **Cartera bancària.** Inclou les accions d'entitats bancàries cotitzades, propietat de Criteria, valorades pel preu de l'acció en els seus respectius mercats borsaris. En els casos en què la moneda d'aquestes participades sigui diferent de l'euro, es calcula el contravalor en euros segons el tipus de canvi oficial.
 - **Cartera industrial i de serveis.** Inclou les accions de societats industrials i de serveis cotitzades, propietat de Criteria i de societats sota gestió directa, valorades pel preu de l'acció en els seus mercats borsaris respectius.

- **Total no cotitzat.** Es classifica entre:
 - o **Cartera industrial i de serveis.** Inclou les accions de societats industrials i de serveis no cotitzades, propietat de Criteria, valorades segons el seu valor net comptable en els estats financers individuals de Criteria.
 - o **Cartera immobiliària.** Inclou els actius immobiliaris, propietat de Criteria i de societats sota gestió directa, valorats segons el seu valor net comptable en els estats financers individuals de cada societat tenidora.

Valor Net dels Actius (NAV, per les seves sigles en anglès). Diferència entre «GAV» i «Deute net».

En relació amb el compte de resultats individual de gestió, a continuació es descriuen els epígrafs següents:

- **Dividends de la cartera bancària.** Considera els dividends meritats a Criteria per la seva participació en les entitats bancàries CaixaBank, el Grupo Financiero Inbursa i The Bank of East Asia.
- **Dividends de la cartera industrial.** Considera els dividends meritats a Criteria per la seva participació en societats industrials i de serveis, que, bàsicament, són les mantingudes a Gas Natural Fenosa, Abertis, Inversiones Autopistas, Suez, Cellnex Telecom, Saba Infraestructuras i Aigües de Barcelona Empresa Metropolitana de Gestió del Cicle Integral de l'Aigua.
- **Gestió d'actius immobiliaris.** Considera el resultat de l'activitat immobiliària desenvolupada per Criteria a nivell individual, més les dotacions per deteriorament d'immobles i de cartera, si escau, de les participacions en filials immobiliàries.
- **Despeses d'estructura.** Consideren, bàsicament, les despeses generals, despeses de personal i amortitzacions, no afectes a l'activitat immobiliària.
- **Resultat d'explotació.** Suma de Dividends de la cartera bancària, de "Dividends cartera industrial", de "Gestió d'actius immobiliaris" i de les "Despeses d'estructura".
- **Resultat financer.** És la diferència entre els ingressos financers i les despeses financeres, associats al Deute brut i Caixa de Criteria, respectivament. A continuació es detalla una reconciliació per a l'exercici 2017 i 2016 entre el resultat financer del compte de resultats de gestió i els ingressos i les despeses financers del compte de pèrdues i guanys adjunt:

	<i>Milions d'euros</i>	
	2017	2016
Ingressos financers del compte de pèrdues i guanys (Nota 20.g)	6	4
Despeses financeres del compte de pèrdues i guanys (Nota 20.h)	(150)	(272)
Ingressos menys despeses financeres del compte de pèrdues i guanys	(144)	(268)
Periodificació d'ingressos per cancel·lació derivats de tipus interès sobre obligacions subordinades (Nota 20.j)	2	19
Altres	(1)	-
Resultat financer del compte de resultats de gestió	(143)	(249)

- **Resultat per vendes i altres.** Inclou, entre d'altres, les plusvàlues i minusvàlues per venda de participacions accionaries, així com les variacions del valor de mercat dels contractes de permuta de tipus d'interès.
- **Resultat abans d'impostos.** Suma de «Resultat d'exploració», de «Resultat financer» i «Resultat per vendes i altres».

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2017

CIF: A 63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

**INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU D'ALTRES ENTITATS –
DIFERENTS DE LES CAIXES D'ESTALVIS – QUE EMETIN VALORS QUE
ES NEGOCIÏN EN MERCATS OFICIALS**

A ESTRUCTURA DE LA PROPIETAT

A.1 Detall dels accionistes o partícips més significatius de la seva entitat en la data de tancament de l'exercici:

NIF o CIF	Nom o denominació social de l'accionista o partícp	% sobre capital social
G-58899998	FUNDACIÓ BANCÀRIA CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA, "LA CAIXA"	100

A.2 Indiqui, si escau, les relacions de caràcter familiar, comercial, contractual o societari que hi ha entre els accionistes o partícips significatius, en la mesura que siguin conegudes per l'entitat, llevat que siguin escassament rellevants o derivin del gir o tràfic comercial ordinari:

NIF o CIF	Noms o denominacions socials relacionats	Tipus de relació	Breu descripció
	* Vegeu Nota a l'Apartat G		

A.3 Indiqui, si escau, les relacions de caràcter comercial, contractual o societari que hi ha entre els accionistes o partícips significatius i l'entitat, llevat que siguin escassament rellevants o derivin del gir o tràfic comercial ordinari:

NIF o CIF	Noms o denominacions socials relacionats
G-58899998	FUNDACIÓ BANCÀRIA CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA, "LA CAIXA"

Tipus de relació: SOCIETÀRIA.

Breu descripció: Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" és l'Accionista Únic de la Societat.

A.4 Indiqui, si escau, les restriccions a l'exercici dels drets de vot així com les restriccions a l'adquisició o transmissió de participacions en el capital:

Sí ✓

No

Descripció de les restriccions
TRANSMISSIÓ DE PARTICIPACIONS EN EL CAPITAL: Les limitacions a la transmissibilitat de les accions es recullen a l'article 9 dels Estatuts Socials. Són lliures les transmissions que s'efectuïn a favor de: (i) altres accionistes; (ii) el cònjuge, els ascendents o els descendents de l'accionista transmissor; i (iii) societats que pertanyin al mateix grup de societats que l'accionista transmissor. Excepte en aquests casos, l'accionista que vulgui transmetre les seves accions de la Societat ho haurà de comunicar per escrit a l'òrgan d'administració indicant el nombre, la classe i la sèrie de les accions que desitja transmetre, el nom, el domicili i la nacionalitat de la persona a qui desitja transmetre-les, el preu o la contraprestació de cada acció i les condicions de l'operació. En els terminis previstos als Estatuts Socials i de conformitat amb el procediment establert en aquests, la resta dels accionistes tindran dret d'adquisició preferent i, si escau, de la Societat mateixa.
EXERCICI DE DRETS DE VOT: No hi ha restriccions a l'exercici dels drets de vot de les accions de CRITERIA CAIXA, SAU.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2017

CIF: A 63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

**INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU D'ALTRES ENTITATS –
DIFERENTS DE LES CAIXES D'ESTALVIS – QUE EMETIN VALORS QUE
ES NEGOCIÏN EN MERCATS OFICIALS**

B JUNTA GENERAL O ÒRGAN EQUIVALENT

- B.1 Enumeri el quòrum de constitució de la junta general o òrgan equivalent establerts als estatuts. Descrigui en què es diferencia del règim de mínims previst a la Llei de Societats de Capital (LSC) o la normativa que hi sigui aplicable.

De conformitat amb l'article 16 dels Estatuts Socials, la junta general quedarà vàlidament constituïda, en primera convocatòria, quan els accionistes presents o representats tinguin, almenys, el 25% del capital subscrit amb dret a vot. En segona convocatòria és vàlida la constitució, sigui quin sigui el capital que hi concorri. Per tal que la junta general, ordinària o extraordinària, pugui acordar vàlidament l'emissió d'obligacions, la supressió o limitació del dret de subscripció preferent, l'augment o la reducció de capital, la transformació, fusió, escissió, cessió global d'actiu i passiu i trasllat de domicili a l'estranger, així com qualsevol modificació dels Estatuts Socials, caldrà, en primera convocatòria, la concurrència d'accionistes, presents o representats, que posseeixin, almenys, el 50% del capital subscrit amb dret a vot. En segona convocatòria, serà suficient la concurrència del 25% d'aquest capital. Tot això sense perjudici d'altres supòsits establerts a les Lleis i, en particular, les Lleis especials que siguin aplicables a la Societat.

Avui dia, la Societat té un únic accionista i, per tant, en aquest sentit s'aplica el règim previst al Text Refós de la Llei de Societats de Capital.

- B.2 Expliqui el règim d'adopció d'acords socials. Descrigui en què es diferencia del règim previst a la LSC o a la normativa que hi sigui aplicable.

De conformitat amb l'article 18 dels Estatuts Socials, els acords de la Junta s'adoptaran per majoria simple dels vots dels accionistes, presents o representats a la Junta General. Un acord s'entendrà adoptat quan obtingui més vots a favor que en contra del capital present o representat a la Junta.

El règim d'adopció d'acords de junta general, previst a l'article 18 dels Estatuts Socials, és el mateix que el previst a la Llei de Societats de Capital.

La Societat té, actualment, la condició d'unipersonal.

- B.3 Indiqui breument els acords adoptats a les juntes generals o òrgans equivalents celebrats durant l'exercici a què es refereix aquest informe i el percentatge de vots amb què s'han adoptat els acords.

Les decisions de l'accionista únic de la Societat durant el 2017 han estat:

19/01/2017: Distribució de reserves (altres reserves) per un import de 100 milions d'euros.

16/03/2017: Aprovació del nivell màxim de retribució variable per als empleats les activitats professionals dels quals incideixen de manera significativa en el perfil de risc de la Societat i Nomenament del senyor Eugenio Gay Montalvo com a conseller no executiu (dominical) de la Societat.

18/05/2017: Aprovació dels comptes anuals individuals i consolidats corresponents a l'exercici tancat el 31 de desembre del 2016 i els seus informes de gestió respectius. Aprovació de la gestió dels administradors durant l'exercici 2016. Aplicació del resultat de l'exercici 2016. Distribució de reserves (altres reserves) per un import de 100 milions d'euros i reelecció de l'auditor.

06/07/2017: Distribució de reserves (altres reserves) per un import de 100 milions d'euros.

06/10/2017: Canvi de domicili social a Palma (Plaça Weyler, 3) i modificació dels Estatuts Socials.

B.4 Indiqui l'adreça i forma d'accés al web de l'entitat i a la informació sobre govern corporatiu.

La informació sobre govern corporatiu de Critería Caixa, SAU està disponible al web corporatiu de la Societat (www.criteriacaixa.com).

B.5 Assenyali si s'han celebrat reunions dels diversos sindicats, que, si escau, hi hagi, dels tenidors de valors emesos per l'entitat, l'objecte de les reunions celebrades durant l'exercici a què es refereix aquest informe i els principals acords adoptats.

Durant l'exercici 2017, CriteríaCaixa no ha celebrat Assemblees d'Obligacionistes.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA:	31/12/2017
CIF:	A 63379135
Denominació social:	CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL
Domicili social:	PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

C ESTRUCTURA DE L'ADMINISTRACIÓ DE L'ENTITAT

C.1 Consell o òrgan d'administració

C.1.1 Detalli el nombre màxim i mínim de consellers o membres de l'òrgan d'administració previstos als estatuts:

Nombre màxim de consellers/membres de l'òrgan	20
Nombre mínim de consellers/membres de l'òrgan	8

C.1.2 Completi el quadre següent sobre els membres del consell o òrgan d'administració, i la seva diferent condició:

CONSELLERS/MEMBRES DE L'ÒRGAN D'ADMINISTRACIÓ

NIF o CIF del conseller <i>* Vegeu Nota a l'Apartat G</i>	Nom o denominació social del conseller/membre de l'òrgan d'administració	Representant	Última data de nomenament
36456287-E	Isidre Fainé Casas	-	18/12/2013
40260078-G	Alejandro García-Bragado Dalmau	-	26/06/2014
37590507-C	Javier Godó Muntañola	-	26/06/2014
15766311-H	José Antonio Asiáin Ayala	-	18/12/2013
28744747-Z	Marcos Contreras Manrique	-	18/12/2013
X1596112G	Jean-Louis Chaussade	-	18/12/2013
46215647-E	Isabel Estapé Tous	-	18/12/2013
46672425-C	Francisco Javier García Sanz	-	18/12/2013
36469328-E	Eugenio Gay Montalvo	-	17/03/2017
46309503-S	Víctor Grífols Roura	-	26/06/2014
46302019-Y	Josep-Delfí Guàrdia Canela	-	18/12/2013
Y2771477-Z	Heinrich Haasis	-	18/12/2013
42942802-P	Francesc Homs Ferret	-	18/12/2013
36467929-A	Juan José López Burniol	-	26/06/2014
39335259-S	Josep Joan Simón Carreras	-	18/12/2013

C.1.3 Identifiqui, si escau, els membres del consell o òrgan d'administració que assumeixin càrrecs d'administradors o directius en altres entitats que formin part del grup de l'entitat:

NIF o CIF del conseller	Nom o denominació social del conseller/membre de l'òrgan d'administració	Denominació social de l'entitat del grup	NIF o CIF de l'entitat del grup	Càrrec
36456287-E	Isidre Fainé Casas	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	President del Patronat
37590507-C	Javier Godó Muntañola	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Patró
42942802-P	Francesc Homs Ferret	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Patró
		Inmo Criteria Caixa, SAU	A-63346290	Vicepresident II del Consell d'Administració
36467929-A	Juan José López Burniol	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Vicepresident del Patronat
36469328-E	Eugenio Gay Montalvo	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Patró

C.1.4 Completi el quadre següent amb la informació relativa al nombre de conselleres que integren el consell d'administració i les seves comissions, així com la seva evolució al llarg dels últims quatre exercicis:

Nombre de Conselleres				
	Exercici 2017 Nombre %	Exercici 2016 Nombre %	Exercici 2015 Nombre %	Exercici 2014 Nombre %
Consell d'Administració	1 6,66%	1 6,66%	1 6,66%	1 5,88%
Comissió executiva	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
Comissió d'Auditoria i Control	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%
Comissió de Nomenaments i Retribucions	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%

C.1.5 Completi el quadre següent respecte a la remuneració agregada dels consellers o membres de l'òrgan d'administració, meritada durant l'exercici:

Concepte retributiu	Milers d'euros	
	Individual	Grup
Retribució fixa	3.207	128
Retribució variable	0	0
Dietes	0	0
Altres remuneracions	0	0
TOTAL:	3.207	128

C.1.6 Identifiqui els membres de l'alta direcció que no siguin al seu torn consellers o membres de l'òrgan d'administració executius, i indiqui la remuneració total meritada a favor seu durant l'exercici:

NIF o CIF	Nom o denominació social	Càrrec
36017940D	Marcelino Armenter Vidal	Director General
46533282G	Jaume Giró Ribas	Director General de Comunicació
46109324M	Javier José Paso Luna	Director de l'Àrea Fiscal i Legal
35114207S	Óscar Valentín Carpio Garijo	Sots-director General Adjunt
46119725X	Xavier Moragas Freixa	Sots-director General Adjunt
15851133Q	Enrique Goñi Beltrán de Garizurieta	Adjunt a Presidència

Remuneració total alta direcció (milers d'euros)	4.308
--	-------

* Vegeu Nota a l'Apartat G

C.1.7 Indiqui si els estatuts o el reglament del consell estableixen un mandat il·limitat per als consellers o membres de l'òrgan d'administració:

Sí	No ✓
Nombre màxim d'exercicis de mandat	Quatre (4) anys, amb la possibilitat de ser reelegits indefinidament per períodes de la mateixa durada

* Vegeu Nota a l'Apartat G

C.1.8 Indiqui si els comptes anuals individuals i consolidats que es presenten per a aprovació al consell o òrgan d'administració estan prèviament certificats:

Sí No ✓

Identifiqui, si escau, la persona o les persones que han certificat els comptes anuals individuals i consolidats de la societat, perquè el consell en faci la formulació:

Nom	Càrrec

C.1.9 Expliqui, si n'hi ha, els mecanismes establerts pel consell o òrgan d'administració per evitar que els comptes individuals i consolidats que formuli es presentin a la junta general o òrgan equivalent amb excepcions a l'informe d'auditoria.

La Comissió d'Auditoria i Control és l'encarregada de vetllar per l'elaboració correcta de la informació financera i entre les seves funcions hi ha les següents, que porten implícit evitar l'existència d'informes d'auditoria amb excepcions:

- (i) Servir de canal de comunicació entre el Consell d'Administració i els auditors, avaluar els resultats de cada auditoria i les respostes de l'equip de gestió a les seves recomanacions i mitjançar en els casos de discrepàncies entre aquells i aquest en relació amb els principis i criteris aplicables a la preparació dels estats financers, així com examinar les circumstàncies que, si escau, hagin motivat la renúncia de l'auditor.
- (ii) Establir les oportunes relacions amb els auditors de comptes per rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquests, perquè siguin examinades per la Comissió d'Auditoria i Control, i qualssevol altres relacionades amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes, així com aquelles altres comunicacions previstes a la legislació d'auditoria de comptes i a les normes tècniques d'auditoria.
- (iii) Supervisar el compliment del contracte d'auditoria, procurant que l'opinió sobre els Comptes Anuals i els continguts principals de l'informe d'auditoria estiguin redactats de manera clara i precisa.
- (iv) Revisar els comptes de la Societat i la informació financera periòdica que hagi de subministrar el Consell als mercats i als seus òrgans de supervisió i, en general, vigilar el compliment dels requisits legals en aquesta matèria

i l'aplicació correcta dels principis de comptabilitat generalment acceptats, així com informar amb caràcter previ el Consell d'Administració sobre la informació financera periòdica i les propostes de modificació de principis i criteris comptables suggerits per la direcció.

C.1.10 El secretari del consell o de l'òrgan d'administració té la condició de conseller?

Sí

No ✓

C.1.11 Indiqui, si n'hi ha, els mecanismes establerts per preservar la independència de l'auditor extern, dels analistes financers, dels bancs d'inversió i de les agències de qualificació de risc.

La Comissió d'Auditoria i Control és l'encarregada d'elevat al Consell d'Administració, perquè siguin sotmeses a l'Accionista Únic, les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució dels auditors externs de comptes d'acord amb la normativa aplicable a la Societat, així com les seves condicions de contractació, i recollir regularment d'aquesta informació sobre el pla d'auditoria i la seva execució, a més de preservar la seva independència en l'exercici de les seves funcions.

La Comissió d'Auditoria i Control rep anualment dels auditors externs la declaració de la seva independència en relació amb l'entitat o entitats vinculades a aquesta directament o indirectament, així com la informació dels serveis addicionals de qualsevol classe prestats i els honoraris corresponents percebuts d'aquestes entitats per l'auditor extern o per les persones o entitats vinculades a aquest d'acord amb el que disposa la legislació sobre auditoria de comptes. Així mateix, la Comissió d'Auditoria i Control emet anualment, amb caràcter previ a l'informe d'auditoria de comptes, un informe en què s'expressa una opinió sobre la independència dels auditors de comptes. Aquest informe conté, en qualsevol cas, la valoració de la prestació dels serveis addicionals a què fa referència aquest apartat, individualment considerats i en el seu conjunt, diferents de l'auditoria legal i en relació amb el règim d'independència o amb la normativa reguladora d'auditoria.

Amb l'objectiu de garantir el compliment de la normativa aplicable i la independència dels treballs d'auditoria, la Societat disposa d'una Política de Relació amb l'Auditor Extern, aprovada per la Comissió d'Auditoria i Control, així com pel Consell d'Administració de la Societat.

C.2 Comissions del consell o òrgan d'administració

C.2.1 Enumeri les comissions del consell o òrgan d'administració:

Nom de la Comissió	Nre. de membres
Comissió d'Auditoria i Control	3
Comissió de Nomenaments i Retribucions	3

C.2.2 Detalli totes les comissions del consell o òrgan d'administració, els seus membres i la proporció de consellers executius, dominicals, independents i altres d'externs que les integren (les entitats que no tinguin la forma jurídica de societat de capital no han d'emplenar la categoria del conseller al quadre corresponent i a l'apartat amb el seu règim jurídic i la manera com aquests compleixen les condicions de composició de la comissió d'auditoria i de la de nomenaments i retribucions):

COMISSIÓ D'AUDITORIA I CONTROL

Nom	Càrrec	Categoria
Isabel Estapé Tous	President	Independent
Marcos Contreras Manrique	Vocal	Independent
Josep Joan Simón Carreras	Vocal	Dominical

% de consellers dominicals	33,33%
% de consellers independents	66,67%
% d'altres d'externs	0%
Nombre de reunions	8

Expliqui les funcions que té atribuïdes aquesta comissió, descriu'n els procediments i les regles d'organització i funcionament i resumeixi les seves actuacions més importants durant l'exercici.

D'acord amb el que estableixen els Estatuts, el Consell d'Administració va designar una Comissió d'Auditoria i Control que té les competències i regles de funcionament previstes en la normativa vigent. La Comissió d'Auditoria i Control està formada per Consellers no executius i composta per un mínim de 3 i un màxim de 5 membres, i almenys un dels membres és independent. El Consell d'Administració va designar els membres de la Comissió d'Auditoria i Control tenint en compte els coneixements, les aptituds i l'experiència dels Consellers i les comeses de la Comissió. La Comissió d'Auditoria i Control va designar d'entre els membres independents un President. També va designar un Secretari i un Vicesecretari no membres d'aquesta. En cas de no fer aquestes designacions actuaran com a Secretari i Vicesecretari els del Consell.

Els membres de l'equip directiu o del personal de la Societat estaran obligats a assistir a les sessions de la Comissió d'Auditoria i Control i a prestar-li la seva col·laboració i accés a la informació de què disposin quan la Comissió així ho sol·liciti. La Comissió podrà igualment requerir l'assistència a les seves sessions dels auditors de comptes de la Societat.

En qualsevol cas, sens perjudici de qualssevol altres funcions que li puguin ser assignades en cada moment pel Consell d'Administració, la Comissió d'Auditoria i Control ha d'exercir les funcions bàsiques següents:

- a) Informar la Junta General d'Accionistes sobre les qüestions que hi plantegin els accionistes en matèria de la seva competència.
- b) Elevar al Consell d'Administració, perquè les sotmeti a la Junta General o a l'Accionista Únic, les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució dels auditors externs de comptes d'acord amb la normativa aplicable a la Societat, així com les seves condicions de contractació, i reclamar-li regularment informació sobre el pla d'auditoria i la seva execució, a més de preservar la seva independència en l'exercici de les seves funcions.
- c) Supervisar els serveis d'auditoria interna, comprovant-ne l'adequació i integritat, i proposar la selecció, designació i substitució dels seus responsables; proposar el pressupost d'aquests serveis i verificar que l'alta direcció té en compte les conclusions i recomanacions dels seus informes.
- d) Servir de canal de comunicació entre el Consell d'Administració i els auditors, avaluar els resultats de cada auditoria i les respostes de l'equip de gestió a les seves recomanacions i mitjançar en els casos de discrepàncies entre aquells i aquest en relació amb els principis i criteris aplicables a la preparació dels estats financers, així com examinar les circumstàncies que, si escau, hagin motivat la renúncia de l'auditor.
- e) Supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera preceptiva i l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de la Societat, incloent-hi els fiscals; així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern que, si escau, es detectin en el desenvolupament de l'auditoria.
- f) Establir les oportunes relacions amb els auditors de comptes per rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquests, perquè siguin examinades per la Comissió d'Auditoria i Control, i qualssevol altres relacionades amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes, així com aquelles altres comunicacions previstes a la legislació d'auditoria de comptes i a les normes tècniques d'auditoria. En tot cas, hauran de rebre anualment dels auditors externs la declaració de la seva independència en relació amb l'entitat o entitats que hi estiguin vinculades directament o indirectament, així com la informació dels serveis addicionals de qualsevol mena prestats i els corresponents honoraris percebuts d'aquestes entitats per l'auditor extern o per les persones o entitats que hi estiguin vinculades d'acord amb el que disposa la legislació sobre auditoria de comptes. Així mateix, la Comissió d'Auditoria i Control ha d'emetre anualment, amb caràcter previ a l'informe d'auditoria de comptes, un informe en què s'expressarà una opinió sobre la independència dels auditors de comptes. Aquest informe haurà de contenir, en tot cas, la valoració de la prestació dels serveis

addicionals a què fa referència aquest apartat, individualment considerats i en el seu conjunt, diferents de l'auditoria legal i en relació amb el règim d'independència o amb la normativa reguladora d'auditoria.

- g) Supervisar el compliment del contracte d'auditoria, procurant que l'opinió sobre els Comptes Anuals i els continguts principals de l'informe d'auditoria estiguin redactats de manera clara i precisa.
- h) Revisar els comptes de la Societat i la informació financera periòdica que hagi de subministrar el Consell als mercats i als seus òrgans de supervisió i, en general, vigilar el compliment dels requisits legals en aquesta matèria i la correcta aplicació dels principis de comptabilitat generalment acceptats, així com informar amb caràcter previ el Consell d'Administració sobre la informació financera periòdica i les propostes de modificació de principis i criteris comptables suggerits per la direcció.
- i) Supervisar el compliment de la normativa respecte a les operacions amb parts vinculades i informar, amb caràcter previ, el Consell d'Administració sobre aquestes operacions. En particular vetllarà perquè es comuniqui al mercat la informació sobre aquestes operacions, en compliment del que estableix la normativa, i informarà sobre les transaccions que impliquin o puguin implicar conflictes d'interès.
- j) Supervisar el compliment del Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del Mercat de Valors i, en general, de les regles de govern corporatiu que li siguin aplicables.
- k) Informar, amb caràcter previ, el Consell sobre la creació o adquisició de participacions en entitats de propòsit especial o domiciliades en països o territoris que tinguin la consideració de paradisos fiscals, així com qualssevol altres transaccions o operacions de naturalesa anàloga que, per la seva complexitat, puguin menyscabar la transparència de la Societat o del grup al qual pertany.
- l) Considerar els suggeriments que li facin arribar el President del Consell d'Administració, els membres del Consell, els directius i els accionistes de la Societat i establir i supervisar un mecanisme que permeti que els empleats de la Societat, o del grup al qual pertany, de manera confidencial i, si es considera apropiat, anònima, comuniquin les irregularitats de potencial transcendència, especialment financeres i comptables, que adverteixin al si de la Societat.
- m) Rebre informació i, si escau, emetre un informe sobre les mesures disciplinàries que es pretenguin imposar a membres de l'equip d'alta direcció de la Societat.
- n) Qualsevol altres que li siguin atribuïdes en virtut de la Llei i altra normativa aplicable a la Societat.

En tot el que no està previst expressament per a la Comissió d'Auditoria i Control, s'aplicaran les normes de funcionament del Consell d'Administració establertes als Estatuts Socials, sempre que siguin compatibles amb la naturalesa i funció de la Comissió corresponent.

Com a conseqüència de les facultats atribuïdes, les actuacions més

importants de la Comissió d'Auditoria i Control durant l'exercici 2017 han estat:

- En la reunió del 06/02/2017: Revisió del procés de desconsolidació prudencial.
- En la reunió del 21/02/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració, entre d'altres: 1) Informe Financer Anual. Formulació dels comptes anuals individuals i consolidats i dels informes de gestió. l'Informe Anual de Govern Corporatiu. La proposta d'aplicació del resultat de l'exercici 2016; 2) Aspectes d'àmbit regulatori (mètriques del RAF); 3) Polítiques i normativa interna (Informe Anual del Reglament intern de conducta i designació de membres de l'Òrgan de Seguiment del RIC), i 4) Informes d'Auditoria Interna.
- En la reunió del 20/04/2017: 1) Revisió de la declaració concisa sobre l'Informe Anual del Procés Intern d'Avaluació de l'Adequació del Capital (ICAAP); 2) Revisió de la declaració concisa sobre l'Informe Anual del Procés Intern d'Avaluació de l'Adequació de la Liquiditat (ILAAP); 3) Informació amb Rellevància Prudencial (IRP); 4) Contractació de serveis prestats per l'Auditor Extern; 5) Assumptes relatius a Auditoria Interna.
- En la reunió del 28/04/2017: 1) Informació sobre el sistema de Control Intern sobre Informació Financera (SCIIF); 2) Tancament dels estats financers del 1r trimestre del 2017; 3) Aprovar i elevar al Consell d'Administració de la Societat, entre altres: Informe Anual del Procés Intern d'Avaluació de l'Adequació del Capital (ICAAP), Informe Anual del Procés Intern d'Avaluació de l'Adequació de la Liquiditat (ILAAP) i Informació amb Rellevància Prudencial (IRP); i 4) La contractació de serveis prestats per l'Auditor Extern.
- En la reunió del 26/07/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració de la Societat, entre altres: 1) Els estats financers corresponents al 1r Semestre del 2017; 2) L'estat de la revisió limitada dels estats financers; 3) Els aspectes relatius a la consolidació prudencial, i 4) La contractació de serveis que prestarà l'Auditor Extern.
- En la reunió del 26/09/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració de la Societat, entre altres: 1) El Pla de Recuperació del Grup Criteria; 2) L'Informe Anual de l'expert independent en matèria de prevenció del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, i 3) La contractació de serveis que prestarà l'Auditor Extern.
- A la reunió del 19/10/2017, la distribució del primer dividend amb càrrec a beneficis per un import de 75 milions d'euros a compte de l'exercici 2017.

- En la reunió del 14/12/2017: La revisió dels projectes derivats de la desconsolidació prudencial i aprovar i elevar al Consell d'Administració de la Societat, entre altres: 1) Segona distribució de dividendes a càrrec de beneficis per un import de 25 milions d'euros; 2) Les modificacions del Protocol Intern de Relacions; 3) El model de prevenció i resposta davant delictes del Grup Criteria; 4) Les modificacions del Codi Ètic; 5) Les modificacions de la Norma del Canal Confidencial de Consultes i Denúncies, i 6) L'informe d'activitats d'Auditoria Interna i Pla d'Auditoria Interna per a l'exercici 2018.

Identifiqui el conseller membre de la comissió d'auditoria que hagi estat designat tenint en compte els coneixements i l'experiència en matèria de comptabilitat, auditoria o en ambdues, i informi sobre el nombre d'anys que fa que el President d'aquesta comissió ocupa el càrrec.

Nom del Conseller amb experiència	Isabel Estapé Tous
Nre. d'anys del president en el càrrec	4

COMISSIÓ DE NOMENAMENTS I RETRIBUCIONS

Nom	Càrrec	Categoria
Isabel Estapé Tous	President	Independent
José Antonio Asiáin Ayala	Vocal	Independent
Juan José López Burniol	Vocal	Dominical

% de consellers dominicals	33,33%
% de consellers independents	66,67%
% d'altres d'externs	0%
Nombre de reunions	6

Expliqui les funcions que té atribuïdes aquesta comissió, descriu'n els procediments i les regles d'organització i funcionament i resumeixi les seves actuacions més importants durant l'exercici.

De conformitat amb el que estableixen els Estatuts Socials, el Consell d'Administració va designar al seu si una Comissió de Nomenaments i Retribucions, que té les competències i es regirà per les regles de funcionament previstes a la normativa vigent. La Comissió de Nomenaments i Retribucions està formada exclusivament per Consellers no executius i composta per tres membres, dos dels quals són independents. La Comissió de Nomenaments i Retribucions va designar un President d'entre els Consellers independents que en forma part. Així mateix, va designar un Secretari i un Vicesecretari no consellers.

En qualsevol cas, sens perjudici de qualssevol altres cometes que li pugui assignar en cada moment el Consell d'Administració, la Comissió de Nomenaments i Retribucions exercirà les funcions bàsiques següents:

- a) Avaluar les competències, els coneixements i l'experiència necessaris al Consell d'Administració. A aquests efectes, definirà les funcions i aptituds necessàries en els candidats que hagin de cobrir cada vacant i avaluarà el temps i dedicació necessaris perquè puguin exercir eficaçment la seva comesa.
- b) Establir un objectiu de representació per al sexe menys representat al Consell d'Administració i elaborar orientacions sobre com assolir aquest objectiu.
- c) Elevar al Consell d'Administració les propostes de nomenament de Consellers independents per a la designació per cooptació o perquè siguin sotmeses a la decisió de la Junta General d'Accionistes, així com les propostes per a la reelecció o separació d'aquests Consellers per la Junta General d'Accionistes.
- d) Informar de les propostes de nomenament de la resta de Consellers per a la designació per cooptació o perquè siguin sotmeses a la decisió de la Junta General d'Accionistes, així com les propostes per a la reelecció o separació per la Junta General d'Accionistes.
- e) Informar de les propostes de nomenament i separació dels alts directius i les condicions bàsiques dels seus contractes.
- f) Examinar i organitzar la successió del President del Consell d'Administració i del primer executiu de la Societat i, si escau, formular propostes al Consell d'Administració perquè aquesta successió es produeixi de manera ordenada i planificada.
- g) Proposar al Consell d'Administració la política de retribucions dels Consellers i dels directors generals o dels qui duguin a terme les seves funcions d'alta direcció sota la dependència directa del Consell, de Comissions Executives o de Consellers Delegats, així com la retribució individual i les altres condicions contractuals dels Consellers executius, vetllant per la seva observança.

En tot el que no està previst expressament per a la Comissió de Nomenaments i Retribucions, s'aplicaran les normes de funcionament establertes per al Consell d'Administració als Estatuts Socials, sempre que siguin compatibles amb la naturalesa i funció de la Comissió corresponent.

Com a conseqüència de les facultats atribuïdes, les actuacions més importants de la Comissió de Nomenaments i Retribucions durant l'exercici 2017 han estat:

- En la reunió del 24/01/2017: Dimissió del Secretari del Consell d'Administració.
- En la reunió del 24/02/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració: 1) L'Informe Anual de Govern Corporatiu, 2) La Remuneració Variable del 2016 i la Remuneració d'Alts Directius per a l'exercici 2017 i 3) El Col·lectiu Identificat de l'exercici 2017.

- En la reunió del 28/04/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració, entre d'altres: 1) La determinació del Col·lectiu Identificat de la Societat; 2) L'Informe d'Avaluació Interna de la Política de Remuneracions; 3) La informació de rellevància prudencial, i 4) El nomenament de membre de la Comissió d'Auditoria i Control.

- En la reunió del 28/07/2017: 1) Els requeriments d'informació del Banc d'Espanya relatius al procés d'avaluació d'idoneïtat de Consellers i Alta Direcció de la Societat, així com del Consell d'Administració en el seu conjunt.

- En la reunió del 19/10/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració l'acord de deixar sense efecte la Política de Remuneració del Col·lectiu Identificat.

- En la reunió del 14/12/2017: Ratificar i elevar al Consell d'Administració, perquè en prengui nota, els termes i condicions de la pòlissa de responsabilitat civil per a Administradors i Alta Direcció de Criteriacaixa.

*Vegeu Nota a l'Apartat G

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2017

CIF: A 63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

D OPERACIONS VINCULADES I OPERACIONS INTRAGRUP

D.1 Detalli les operacions efectuades entre l'entitat o entitats del seu grup i els accionistes, partícips cooperativistes, titulars de drets dominicals o qualsevol altre de naturalesa equivalent de l'entitat.

Les operacions més significatives entre Criteriacaixa o les seves filials i l'Accionista Únic, la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa", han estat les següents:

Nom o denominació social de l'accionista significatiu	Nom o denominació social de la societat o entitat del seu grup	Naturalesa de la relació	Tipus de l'operació	Import (milers d'euros)
Fundació Bancària "la Caixa"	Criteriacaixa	Societària	Distribució de reserves	300.000
Fundació Bancària "la Caixa"	Criteriacaixa	Societària	Distribució de dividendes a compte	100.000

A la Nota 24 dels comptes anuals consolidats de Criteriacaixa apareixen de forma agregada tots els saldos de l'Accionista Únic amb societats del Grup Criteria.

D.2 Detalli les operacions dutes a terme entre l'entitat o entitats del seu grup i els administradors o membres de l'òrgan d'administració, o directius de l'entitat.

No hi ha operacions que siguin fora del tràfic ordinari ni condicions que no siguin de mercat.

A la Nota 24 dels comptes anuals consolidats de Criteriacaixa apareixen de forma agregada tots els saldos amb administradors i directius.

D.3 Detalli les operacions intragrup

Les operacions més significatives fetes per la Societat amb altres entitats pertanyents al Grup Criteria han estat les següents:

Denominació social de l'entitat del grup	Tipus de l'operació	Import (milers d'euros)
Arrendamiento	Crèdits atorgats	175.000

Inmo Critería Caixa, SLU		
Els Arbres de la Tardor, SLU	Crèdit atorgat	250.000
Inmo Critería Caixa, SAU	Crèdit atorgat	55.000
Servihabitat Alquiler II, SLU	Crèdit atorgat	45.000
Inmo Critería Caixa, SAU	Ampliació de capital mitjançant aportació dinerària (capital i prima)	302.653
Inmo Critería Caixa, SAU	Ampliació de capital mitjançant aportació no dinerària (capital i prima)	37.751

Les operacions més significatives fetes per la Societat i/o societats del Grup Critería amb entitats associades i multigrup han estat les següents:

Denominació social de l'entitat associada del grup	Tipus de l'operació	Import (milers d'euros)
CriteríaCaixa	Salos en imposicions a termini i a la vista a CaixaBank	653.049
Saba Infraestructuras, SA	Salos en imposicions a termini i a la vista a CaixaBank	109.738
CriteríaCaixa <i>*Vegeu Nota a l'Apartat G</i>	Contractes de cobertures de tipus d'interès (se n'indica el valor nocional)	1.100.000
Arrendamiento Inmo Critería Caixa, SLU	Préstecs hipotecaris amb CaixaBank	114.320

Vegeu Nota 24 dels comptes anuals consolidats del Grup Critería i Nota 21 dels comptes anuals individuals de CriteríaCaixa.

D.4 [Detalli els mecanismes establerts per detectar, determinar i resoldre els possibles conflictes d'interessos entre l'entitat o el seu grup i els seus consellers o membres de l'òrgan d'administració o directius.](#)

La Societat manté informats els Consellers de les seves obligacions i, en particular, del deure d'evitar conflictes d'interessos previstos a la Llei de Societats de Capital. Amb

caràcter anual, el Secretari o, si escau, el Vicesecretari del Consell d'Administració remet a cadascun dels Consellers un formulari en què aquests poden posar de manifest l'existència de qualsevol conflicte d'interessos, per així fer-ho constar a la memòria dels comptes anuals i, si escau, poder valorar si és procedent atorgar la dispensa que permetria, en casos singulars, autoritzar la realització de determinades actuacions al conseller que així l'hagi sol·licitat.

Amb caràcter addicional, la Societat disposa d'un Reglament Intern de Conducta en l'Àmbit del Mercat de Valors, en què s'estableixen diverses obligacions, com ara la d'abstenció de fer determinades operacions en certs períodes, el deure de comunicar a la Societat sobre determinades operacions i d'informar-la d'aquestes, i el deure de salvaguarda i d'actuació en relació amb informació que es pugui qualificar d'informació privilegiada.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2017

CIF: A 63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

E SISTEMES DE CONTROL I GESTIÓ DE RISCOS

E.1 Expliqui l'abast del Sistema de Gestió de Riscos de l'entitat.

El control dels riscos està plenament integrat en la gestió i la Societat està implicada en la seva posada en pràctica. El Consell d'Administració delega en la Comissió d'Auditoria i Control la supervisió de l'eficàcia dels sistemes de control intern i de gestió de riscos. El Comitè de Direcció assegura que els controls estan degudament implementats, pren decisions sobre les millores d'aquests controls i reporta el seu estat als Òrgans de Govern.

Durant el quart trimestre de l'exercici 2017, un cop constatada pel Banc Central Europeu (BCE) la pèrdua de control sobre CaixaBank, CriteríaCaixa ha dut a terme les accions necessàries per adaptar-se a la seva nova situació de societat hòlding pel que fa a la gestió de riscos.

En aquest sentit, el Consell d'Administració de CriteríaCaixa va aprovar el 25 de gener del 2018 la Política de Gestió de Riscos Corporatius (d'ara endavant, «GRC»), que proporciona un marc d'actuació per a l'establiment del Model de GRC del Grup Critería, incloses CriteríaCaixa i aquelles societats sota gestió directa i la participació en les quals és del 100%. Els elements principals del Model són:

- **Entorn de control:** promoció d'una cultura de gestió i control de riscos comunicant a tots els empleats les actualitzacions de les polítiques i els procediments de GRC i oferint-los formació periòdica.
- **Fixació d'objectius corporatius:** fonamentats en la missió i visió del Grup Critería, són la base i el punt de partida per a la identificació i valoració dels riscos i les activitats de control.
- **Identificació i valoració de riscos:** detectar els riscos que podrien impedir la consecució dels objectius corporatius, i valorar-los tenint en compte la seva probabilitat d'ocurrència i el seu impacte (econòmic, reputacional i de continuïtat de negoci).
- **Activitats de control:** garantir l'èxit de les directrius fixades per la Direcció en un marc de risc controlat, associant controls als riscos per tal de reduir la probabilitat que es materialitzin i/o el seu impacte.
- **Monitoratge i reporting:** controlar l'evolució dels riscos de cada àrea i/o negoci, fer un seguiment de les avaluacions dels controls i analitzar-ne l'efectivitat per tal de reportar als Òrgans de Govern.
- **Supervisió:** vetllar per l'eficàcia del Model de GRC mitjançant la verificació de l'existència de controls per mitigar els riscos i comprovar que funcionen eficaçment.

Per al seu desenvolupament correcte, el Model de GRC adopta un enfocament metodològic basat en el Model de les tres Línies de Defensa, en el qual es defineixen diferents nivells d'activitat per assegurar que els riscos es gestionin i supervisin de manera eficaç:

Primera línia de defensa: formada per les àrees/negocis del Grup Critería que s'encarreguen de:

- Identificar, avaluar, mitigar i controlar els riscos seguint la política i els procediments interns aprovats.
- Reportar a la funció de Control Intern l'estat dels riscos dels quals són responsables.
- Mantenir un control intern efectiu i executar procediments de control sobre els riscos de manera constant.

Segona línia de defensa: formada per la funció de Control Intern que s'encarrega de:

- Definir el Model de GRC.
- Participar activament en l'elaboració de l'estratègia de riscos i en les decisions importants sobre la seva gestió.
- Fer un monitoratge continu de l'efectivitat i l'evolució dels controls i els riscos per poder informar-ne el Comitè de Direcció.
- Monitorar i assegurar l'homogeneïtat i l'actualització del Model de GRC.
- Implementar les millores corresponents al Model de GRC.

Tercera línia de defensa: formada per la funció d'Auditoria Interna, que s'encarrega de:

- Supervisar l'eficàcia i la suficiència del Model de GRC.
- Avaluar des d'un punt de vista independent l'efectivitat del govern corporatiu, la gestió de riscos i el control intern.
- Verificar i revisar l'execució dels procediments de control i gestió de riscos corporatius de la primera i segona línies de defensa.

E.2 [Identifiqui els òrgans de l'entitat responsables de l'elaboració i execució del Sistema de Gestió de Riscos.](#)

Consell d'Administració: mitjançant la Comissió d'Auditoria i Control, supervisa l'eficàcia dels sistemes de control intern i de gestió de riscos corporatius, inclosos els fiscals. És l'òrgan competent per aprovar la Política de GRC.

Comissió d'Auditoria i Control: és l'òrgan responsable de supervisar els serveis d'auditoria interna del Grup Criteria. La Comissió d'Auditoria i Control es basa en la funció d'Auditoria Interna per fer l'activitat de supervisió del Model de GRC.

Comitè de Direcció: és el responsable d'assegurar que els controls estan degudament implementats, de prendre decisions necessàries sobre les millores de les activitats de control implementades i/o plans d'acció requerits i de reportar a la Comissió d'Auditoria i Control i al Consell d'Administració.

E.3 [Assenyali els principals riscos que poden afectar la consecució dels objectius de negoci.](#)

Partint de la metodologia establerta als estàndards internacionals del Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), el Model GRC estableix quatre categories de riscos que, si es materialitzessin, podrien afectar la consecució dels objectius del Grup:

- **Estratègics:** riscos relatius a la consecució dels objectius corporatius.

- **Financers:** riscos derivats de les principals variables financeres. Es divideixen en set subcategories diferents:
 - Liquiditat: Possibilitat que es produeixi un dèficit d'actius líquids per satisfer els venciments contractuals dels passius, els requeriments regulatoris i les necessitats de negoci.
 - Crèdit: Possibilitat que alguna de les contraparts no compleixi les obligacions de pagament i les possibles pèrdues que se'n puguin derivar.
 - Deteriorament de les participacions accionaries: Possibilitat d'incórrer en pèrdues o empitjorar la rendibilitat econòmica de les activitats del Grup.
 - Deteriorament dels actius immobiliaris: Possibilitat de depreciació dels actius immobiliaris.
 - Deteriorament d'altres actius: Possibilitat de depreciació d'aquells actius del Grup Criteria que no són participacions ni actius.
 - Mercat: Possibilitat que el valor d'un instrument financer pugui variar a causa dels canvis en el preu de les accions, els tipus d'interès o els tipus de canvi.
 - Fiabilitat de la Informació Financera: Possibilitat d'afectació de la integritat, fiabilitat i qualitat de la informació financera.

- **Operacionals:** riscos relatius a pèrdues per errors o per gestió inadequada de processos interns, persones, sistemes, utilització dels actius o de la infraestructura operativa.

- **Legals / de compliment:** riscos relatius al compliment de lleis, regulacions o estàndards del mercat en què el Grup Criteria opera, així com compliment de polítiques internes.

E.4 Identifiqui si l'entitat té un nivell de tolerància al risc.

El Model de GRC estableix que les àrees/negocis del Grup Criteria que formen la 1a línia de defensa identifiquin, avaluin, controlin i mitiguin els riscos en un entorn de control adequat, tal com estableixen la política i els procediments interns aprovats. L'efectivitat i evolució d'aquests riscos i controls les monitora la funció de Control Intern, mentre que Auditoria Interna s'encarrega de supervisar l'eficàcia de tot el model.

A més, CriteriaCaixa disposa d'uns indicadors de gestió (aquells més representatius per a la gestió dels riscos de la Societat) que permeten monitorar els nivells de risc acceptables pels òrgans de govern i de direcció. Aquests indicadors estan monitorats per la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans i es reporten al Comitè de Direcció amb caràcter semestral, el qual els rep, revisa i reporta a la Comissió d'Auditoria i Control i al Consell d'Administració anualment.

E.5 Indiqui quins riscos s'han materialitzat durant l'exercici.

Durant l'exercici 2017 no hi ha hagut cap incompliment dels indicadors de gestió i tots s'han mantingut en les zones de compliment. Tampoc no s'han produït incompliments en els indicadors regulatoris i de gestió de caràcter bancari establerts fins al setembre del 2017, la data en què el BCE va constatar la pèrdua de control de Criteriacaixa sobre CaixaBank i aquests indicadors deixen de ser aplicables per a la Societat.

E.6 Expliqui els plans de resposta i supervisió per als principals riscos de l'entitat.

Tal com s'ha comentat als apartats anteriors d'aquest epígraf, el Model de GRC implantat estableix el Model de les tres Línies de Defensa, a partir del qual es defineixen diferents nivells d'activitat per assegurar que els riscos es gestionin i supervisin de forma eficaç.

El Consell d'Administració de Criteriacaixa fa un seguiment periòdic dels sistemes de control intern i gestió de riscos implantats a Criteriacaixa a aquest efecte.

Així mateix, la Comissió d'Auditoria i Control és l'encarregada de supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera i l'eficàcia dels sistemes de control intern i de gestió de riscos de la Societat.

Seguidament es presenten els plans de resposta i supervisió dels principals riscos del Grup Criteriacaixa:

Riscos estratègics

A través del Model GRC, Criteriacaixa monitora i reporta als òrgans de direcció i/o govern l'estat dels riscos estratègics i els controls associats per mitigar-los.

Riscos financers

- **Risc de liquiditat**

Criteriacaixa monitora el risc de liquiditat mitjançant el seguiment constant d'indicadors de gestió: ràtio d'endeutament (deute net sobre el valor de mercat dels actius), liquiditat disponible a determinats terminis i ràtio de cobertura d'interessos.

Gairebé la totalitat del finançament del Grup té venciment a llarg termini. En aquest sentit, el Grup segueix treballant en la diversificació de les fonts de finançament, en la gestió del termini del deute i en el seu cost.

- **Risc de crèdit**

L'Àrea d'Inversions de Criteriacaixa fa el seguiment dels resultats de les participacions de Criteriacaixa, efectua els tests de deteriorament periòdics i analitza la rendibilitat corresponent per al Grup Criteriacaixa.

El Grup Criteria disposa d'una política de col·locació d'excedents de tresoreria en productes financers molt líquids, oferts o dipositats en entitats solvents o en entitats que, en la nostra posició neta amb respecte d'aquestes, és deutora.

- **Risc de deteriorament (de les participacions accionaries, dels actius immobiliaris i d'altres)**

L'Àrea d'Inversions de CriteriaCaixa duu a terme un seguiment continuat de les participacions de manera individualitzada per tal de poder adoptar en cada moment les decisions més oportunes en funció de l'evolució observada i prevista dels mercats i de l'estratègia del Grup. Així mateix, fa un monitoratge constant dels valors, per avaluar si es donen proves objectives de deteriorament.

També es fa un seguiment de les principals participades per part d'analistes dedicats en exclusiva a monitorar l'evolució de les dades econòmiques i financeres, així com a entendre i alertar de canvis normatius, de negoci i dinàmiques competitives als països i sectors en què operen aquestes participades.

D'altra banda, pel que fa a la cartera d'actius immobiliaris, per tal d'assegurar que aquesta estigui registrada al balanç d'acord amb el seu valor raonable, el Grup Criteria utilitza models interns per determinar els ajustos sobre la valoració de referència atorgada en taxacions individuals completes o sobre valoracions efectuades per experts independents que es fan de forma periòdica. Concretament, el model intern de valoració té en consideració, entre altres aspectes, l'experiència en vendes del Grup Criteria en funció de la tipologia de l'actiu o els costos de comercialització estimats per a l'alienació de l'actiu.

Els actius immobiliaris es gestionen amb l'objectiu de recuperar la inversió realitzada, ja sigui mitjançant el lloguer (inversions immobiliàries) o el desenvolupament immobiliari, o bé mitjançant l'existència d'un pla generalitzat de venda (existències).

- **Risc de mercat**

Risc de preu

La Societat té equips especialitzats que fan un seguiment continuat de la cotització de les entitats participades.

Risc de tipus d'interès

El Grup monitora l'impacte de les variacions de tipus d'interès de forma periòdica. Així mateix, amb l'objecte de mitigar el risc a variacions de tipus d'interès sobre l'endeutament a tipus variable, la Direcció de CriteriaCaixa avalua l'oportunitat d'entrar en contractes de permuta financera, tenint en compte els tipus d'interès presents i les expectatives d'interès futures.

Risc de tipus de canvi

La Direcció avalua la conveniència de prendre o no prendre posicions de cobertura davant dels seus riscos de canvi.

A més, el Grup Criteria pot estar exposat al risc de divisa de forma indirecta a través de les inversions en moneda estrangera que hagin fet les societats participades a causa, en alguns casos, de la seva forta presència internacional. La participada mateixa avalua aquests riscos i, si escau, els cobreix.

- **Risc de fiabilitat de la informació financera**

El Grup Criteria disposa d'un Sistema de Control Intern de la Informació Financera adequada i eficaç, que es descriu més detalladament a l'epígraf F d'aquest document.

Riscos operacionals

A través del Model GRC, CriteriaCaixa monitora i reporta als òrgans de direcció i/o govern l'estat dels riscos operacionals i els controls associats per mitigar-los.

Riscos legals / de compliment

A fi de gestionar el risc de compliment, els òrgans d'administració i direcció impulsen la difusió i promoció dels valors i principis d'actuació inclosos al Codi Ètic i altres normes de conducta, i tant els seus membres com la resta de treballadors, directius i administradors han d'assumir el seu compliment com a criteri principal i orientador de la seva activitat diària. Així mateix, CriteriaCaixa té a la seva intranet corporativa un canal confidencial de consultes i denúncies per consultar els dubtes que puguin suscitar la interpretació o l'aplicació del Codi Ètic, el Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació, la Política de Prevenció de Delictes i la Política del Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera (SCIIF), així com per a la denúncia dels incompliments que es puguin produir de les normes internes esmentades.

En virtut d'això, les àrees l'activitat de les quals generen riscos de compliment implanten i gestionen controls de primer nivell que permeten detectar possibles riscos d'incompliment i actuar eficaçment per a la seva mitigació. A més, han de mantenir en qualsevol moment els seus procediments adaptats a la legislació, normes reguladores, codis i estàndards de conducta vigents, establint els mecanismes necessaris per preveure, detectar tendències i conèixer les novetats que es produeixin. En aquest sentit, és fonamental la col·laboració de les funcions d'assessorament.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SAU, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA:	31/12/2017
CIF:	A 63379135
Denominació social:	CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL
Domicili social:	PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

F SISTEMES INTERNS DE CONTROL I GESTIÓ DE RISCOS EN RELACIÓ AMB EL PROCÉS D'EMISSIÓ DE LA INFORMACIÓ FINANCERA (SCIIF)

F.1. Entorn de control de l'entitat: L'objectiu que es persegueix és facilitar al mercat informació dels mecanismes específics que l'entitat ha habilitat per mantenir un ambient de control intern que propiciï la generació d'informació financera completa, fiable i oportuna (incloent-hi la que serveixi de punt de partida per elaborar-la), i que prevegi la possible existència d'irregularitats i les vies per detectar-les i posar-hi remei.

F.1.1. Quins òrgans i/o funcions són els responsables de: (i) l'existència i el manteniment d'un SCIIF adequat i efectiu; (ii) la implantació d'aquest sistema, i (iii) la seva supervisió.

Les entitats haurien d'incloure, en la contestació, informació sobre si el consell d'administració ha assumit formalment, per exemple a través del seu reglament, la responsabilitat última de l'existència i el manteniment d'un SCIIF adequat i efectiu, si aquest reglament i els estatuts del comitè d'auditoria incorporen la responsabilitat de supervisar-lo, i si altres codis interns atribueixen a l'alta direcció la responsabilitat de dissenyar-lo i implantar-lo.

La Política del SCIIF estableix específicament, entre altres aspectes, els rols, les responsabilitats i el model de control intern aplicable al SCIIF, que s'expliquen en aquest apartat.

En aquest sentit, el Consell d'Administració de Criteriacaixa és qui formalment assumeix la responsabilitat de l'existència d'un SCIIF adequat i eficaç i ha delegat en la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans el disseny, la implantació i el funcionament d'aquest.

Així mateix, és l'òrgan competent per a l'aprovació de la Política del SCIIF i ha d'estar informat de les diferents modificacions que es facin en aquesta.

Als Estatuts Socials de Criteriacaixa s'estableix que la Comissió d'Auditoria i Control es responsabilitzarà, entre altres funcions, de:

- Supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera preceptiva i l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de la Societat, incloent-hi els fiscals; així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern que, si escau, es detectin en el desenvolupament de l'auditoria.
- Revisar els comptes de la Societat i la informació financera periòdica que hagi de subministrar el Consell als mercats i als seus òrgans de supervisió i, en general, vigilar el compliment dels requisits legals en aquesta matèria i l'aplicació correcta dels principis de comptabilitat generalment acceptats.

En conseqüència, la Comissió d'Auditoria i Control és l'òrgan encarregat de l'activitat de supervisió del SCIIF, i per a això es basarà en: (i) l'Àrea funcional del Control Intern de la Informació Financera (CIIF); (ii) l'Àrea d'Auditoria

Interna; (iii) els auditors externs (ja que anualment fan una revisió de procediments acordats amb relació amb l'apartat de SCIIF de l'Informe Anual de Govern Corporatiu (IAGC) de CriteriaCaixa); i (iv) altres experts que consideri oportuns.

El Comitè de Direcció és el responsable de revisar i aprovar el Procés SCIIF.

A la Política es descriu el model de control intern, al qual s'ha donat un enfocament metodològic i organitzatiu basat en el model de les 3 línies de defensa aplicable al SCIIF:

Primera línia de defensa: Àrees/Negocis del Grup CriteriaCaixa

Són aquelles Àrees/negocis que tenen alguna de les responsabilitats següents:

- Fer transaccions que comporten un registre comptable.
- Participar en el procés d'elaboració i/o revisió de la informació financera.

Segona línia de defensa: Control Intern sobre la Informació Financera

La funció CIIF supervisa que les pràctiques i els processos desenvolupats per la Societat per elaborar la seva informació financera garanteixin la seva fiabilitat i conformitat amb la normativa aplicable.

Tercera línia de defensa: Auditoria Interna

Auditoria Interna és la responsable de fer una revisió contínua del disseny, la implantació i el funcionament del SCIIF del Grup CriteriaCaixa, i elabora i emet els informes que considera per, d'aquesta manera, donar suport a la Comissió d'Auditoria i Control de CriteriaCaixa per a la supervisió del SCIIF.

F.1.2. Si hi ha, especialment en el que fa referència al procés d'elaboració de la informació financera, els elements següents:

Departaments i/o mecanismes encarregats: (i) del disseny i revisió de l'estructura organitzativa; (ii) de definir clarament les línies de responsabilitat i autoritat, amb una distribució adequada de tasques i funcions, i (iii) del fet que hi hagi procediments suficients per difondre-ho correctament a l'Entitat, en especial, en el que fa referència al procés d'elaboració de la informació financera.

L'entitat hauria d'informar de les característiques principals dels procediments de disseny, revisió i actualització de l'estructura organitzativa, de les línies de responsabilitat i autoritat i de si s'han documentat i distribuït entre tots els que intervenen en el procés d'elaboració de la informació financera a l'entitat i el seu grup consolidable.

La revisió i aprovació de l'estructura organitzativa i de les línies de responsabilitat i autoritat són a càrrec del Consell d'Administració de Critericaixa, el Comitè de Nomenaments i Retribucions i el Comitè de Direcció, i també es duen a terme a través del Director General.

En l'elaboració de la informació financera hi ha definides les línies d'autoritat i responsabilitat. Així mateix, es duu a terme una planificació exhaustiva, que preveu, entre altres qüestions, l'assignació de tasques, les dates clau i les diferents revisions que ha de fer cada un dels nivells jeràrquics. Tant les línies d'autoritat i responsabilitat com la planificació abans esmentada estan documentades i s'han distribuït entre tots els participants en el procés d'elaboració de la informació financera.

La funció de CIIF revisa, amb una periodicitat mínima anual, tots els riscos definits de l'abast del SCIIF, així com les activitats de control dissenyades per mitigar-los. Aquest procés es fa en col·laboració amb les diferents Àrees involucrades. No obstant això, si en el transcurs de l'exercici es posen de manifest circumstàncies que afectin l'elaboració de la informació financera, CIIF avalua l'existència de riscos que s'hagin d'afegir a aquells ja identificats.

Codi de conducta, òrgan d'aprovació, grau de difusió i instrucció, principis i valors inclosos (indicant-hi si hi ha mencions específiques al registre d'operacions i elaboració d'informació financera), òrgan encarregat d'analitzar incompliments i de proposar accions correctores i sancions.

En relació amb el codi de conducta, l'Entitat hauria d'incloure informació sobre la manera com el distribueix, si ha de ser subscrit formalment pels empleats i en què consisteix la formació sobre aquest codi.

Critericaixa disposa d'un **Codi Ètic** aprovat pel seu Consell d'Administració, que estableix els valors que específicament es pretén preservar i la manera en què l'empresa ha d'exercir la seva activitat societària professional, establint estàndards reforçats d'actuació als quals s'han d'ajustar totes les persones que prestin els seus serveis professionals a Critericaixa, siguin administradors, directius o empleats. El seu grau de difusió és universal a través de la intranet corporativa. A més, tant el text inicial com les successives modificacions que aprovi el Consell d'Administració de Critericaixa es remetent a les persones subjectes al Codi Ètic, i es recull comprovant de la seva recepció. El Codi Ètic és subscrit per les noves incorporacions a la plantilla de Critericaixa.

Els estàndards reforçats de conducta de Critericaixa són: el compliment normatiu, la prevenció de conflictes d'interessos, la protecció dels béns i actius de la Societat, la preservació de la reputació corporativa, la promoció de la competència entre els proveïdors, l'excel·lència en l'exercici professional de les activitats encomanades, el treball en equip, la integritat mitjançant rigor en el control intern, la prevenció de pràctiques fraudulentes i la prohibició d'acceptar regals i obsequis, el compliment del Protocol intern de relacions entre la Fundació Bancària "la Caixa" i Critericaixa i les seves empreses dependents, d'una banda, i CaixaBank i les seves empreses dependents, de l'altra, i, finalment, la preservació de la confidencialitat. Així mateix, són valors de Critericaixa el respecte per les persones, la seva dignitat i la seva

diversitat, el respecte per les cultures i la contribució al progrés i el compromís amb la responsabilitat social i mediambiental.

Els empleats tenen a la seva disposició un canal de consultes i denúncies d'incompliments del Codi Ètic, que es gestiona internament, en què Criteriacaixa garanteix la confidencialitat de les comunicacions, la salvaguarda de la identitat del comunicant i la seva indemnitat.

A més, en compliment de la legislació aplicable en l'àmbit del Mercat de Valors per als emissors de valors, Criteriacaixa disposa d'un **Reglament Intern de Conducta en l'Àmbit del Mercat de Valors (RIC)**, que regula la conducta dels empleats, directius, membres del Consell d'Administració i determinats tercers que prestin serveis a la Societat, de manera que tots ells ajustin les seves actuacions a les normes de conducta que la Llei del Mercat de Valors, el Reglament 596/2014, del Parlament Europeu i del Consell, sobre l'Abús de Mercat i les seves disposicions de desenvolupament preveuen per als emissors de valors, amb la qual cosa es fomenta la transparència als mercats i es preserva, en tot moment, l'interès legítim dels inversors.

El seu grau de difusió és universal a través de la intranet corporativa. A més, tant el text inicial com les successives modificacions aprovades pel Consell d'Administració de Criteriacaixa es remeten a les Persones Subjectes (tal com aquest terme es defineix al Reglament Intern de Conducta esmentat), les quals han de signar el justificant corresponent de recepció i coneixement.

Així mateix, Criteriacaixa té un **Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació**, que va aprovar el Consell d'Administració el juliol del 2015 i que és aplicable a tots els directius i empleats.

Els objectius principals d'aquest Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació són conscienciar i garantir el bon ús i la seguretat dels mitjans tecnològics de la Societat i de la informació que contenen i gestionen. El Codi ha estat remès a tots els empleats i s'ha recollit un comprovant de la seva recepció. A més, està a disposició de tots els empleats de Criteriacaixa de manera permanent a través de la intranet corporativa.

Les comunicacions sobre possibles incompliments del Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació es remeten al Director de l'Àrea Jurídica i Fiscal, i els dubtes que pugui suscitar la seva interpretació o aplicació es remeten a l'Àrea de Mitjans.

El Codi conté regles clares per a un ús adequat i eficient de les comunicacions i de les eines informàtiques per garantir la qualitat, integritat, confidencialitat i inviolabilitat de la informació, respectant així també els compromisos assumits amb contraparts, clients, proveïdors i empleats.

Canal de denúncies, que permeti la comunicació al comitè d'auditoria d'irregularitats de caràcter financer i comptable, a més d'eventuals incompliments del codi de conducta i activitats irregulars a l'organització. Si és de caràcter confidencial, se n'ha d'informar.

Pel que fa a les característiques principals del canal de denúncies, l'entitat hauria d'informar de les vies de comunicació en què es basa (telefònica, correu electrònic, correspondència escrita...) i de com garanteix, si escau, la confidencialitat de les denúncies abans que siguin examinades pels membres del comitè d'auditoria.

Les denúncies sobre possibles incompliments del Codi Ètic, de la Política de Prevenció de Delictes, del Sistema de Control Intern de la Informació Financera i del Codi d'Ús de Sistemes d'Informació es remeten a través d'un canal confidencial de denúncies, disponible per a tots els empleats a la intranet de la Societat. Un cop rebuda la denúncia, el Director de l'Àrea Jurídica i Fiscal, llevat d'aquelles denúncies en què el denunciat sigui el Director de l'Àrea Jurídica i Fiscal mateix, que s'adreçaran al Director General per a la seva gestió, investiga la denúncia, salvaguardant sempre la confidencialitat del remitent. Una vegada finalitzada la investigació dels fets denunciats, el Director de l'Àrea Jurídica i Fiscal o el Director General procedirà al seu tancament i notificarà la resolució al denunciant.

Les denúncies són personals i confidencials i se salvaguarda la identitat del denunciant, que només es revelarà a aquelles persones que duguin a terme la investigació si és imprescindible i sempre amb l'autorització del denunciant.

Auditoria Interna té accés a les opcions de consulta d'estadístiques de l'ús del canal confidencial de denúncies, però no al contingut d'aquestes.

Les comunicacions sobre possibles incompliments del Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del mercat de valors s'adreçaran a l'Òrgan de Seguiment del Reglament Intern de Conducta, compost per tres membres de Criteriacaixa designats pel Consell d'Administració. L'Òrgan de Seguiment és l'encarregat de fer complir les normes de conducta dels mercats de valors i les regles del mateix Reglament Intern de Conducta, interpretar-ne el contingut i instruir els expedients disciplinaris en cas d'incompliment.

Programes de formació i actualització periòdica per al personal involucrat en la preparació i la revisió de la informació financera, així com en l'avaluació del SCIIF, que cobreixin, almenys, normes comptables, auditoria, control intern i gestió de riscos.

En relació amb els programes de formació i actualització, les entitats haurien de facilitar informació resumida sobre quines Àrees de coneixement s'han cobert, així com altres dades rellevants de caràcter quantitatiu (com ara el nombre d'empleats que han rebut la formació, etcètera) o qualitatiu.

En el marc de la formació del Grup Criteriacaixa, durant l'exercici 2017 a Criteriacaixa s'han dut a terme programes de formació per als empleats, amb 463 hores de formació tècnica, principalment de l'Àrea d'Inversions i l'Àrea de Finances, en temàtiques sectorials de participades i de gestió comptable.

Cal destacar que el desembre del 2017 han fet el curs de formació en matèria de SCIIF 6 empleats de Criteriacaixa de l'Àrea d'Inversions, de l'Àrea de Finances i de l'Àrea d'Auditoria i Control Intern, que se sumen als 52 empleats que van ser-hi convocats en anys anteriors. Així mateix, per a determinats empleats del Grup Criteriacaixa, bàsicament empleats de filials relacionades amb el negoci immobiliari, també es va iniciar, el desembre del 2017, el curs de formació sobre SCIIF, que van fer i superar 18 empleats.

A més, el gener del 2018 s'han dut a terme sessions formatives en l'ús de la nova eina informàtica GRC Suite, una aplicació que admet els sistemes utilitzats per a la gestió del SCIIF, en l'àmbit d'administrador i d'usuari.

La Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans de Criteriacaixa també està subscripta a diverses publicacions, revistes i webs d'àmbit comptable/financer, tant nacional com internacional, els continguts i comunicats dels quals es revisen periòdicament, per assegurar que en l'elaboració de la informació financera es tenen en compte les novetats en aquesta matèria.

F.2. Avaluació de riscos de la informació financera: L'objectiu és fer conèixer al mercat el grau de desenvolupament i sistematització del procés pel qual l'entitat identifica les fonts i els riscos d'error o irregularitats en la informació financera. Les activitats associades a aquest component haurien de tenir en compte tant les transaccions rutinàries com les operacions menys freqüents i potencialment complexes.

F.2.1. Quines són les principals característiques del procés d'identificació de riscos, incloent-hi els d'error o frau.

En relació amb el procés d'identificació de riscos d'error o frau, les entitats haurien d'incloure en la resposta la informació que se sol·licita sobre el procés establert, sense que sigui necessari enumerar els riscos d'error o frau identificats.

Quines són les principals característiques del procés d'identificació de riscos, incloent-hi els d'error o frau, pel que fa a:

- Si el procés existeix i està documentat.
- Si el procés cobreix la totalitat d'objectius de la informació financera (existència i ocurrència; integritat; valoració; presentació, desglossament i comparabilitat, i drets i obligacions), si s'actualitza i amb quina freqüència.
- L'existència d'un procés d'identificació del perímetre de consolidació, tenint en compte, entre altres aspectes, la possible existència d'estructures societàries complexes, entitats instrumentals o de propòsit especial.
- Si el procés té en compte els efectes d'altres tipologies de riscos (operatius, tecnològics, financers, legals, reputacionals, mediambientals, etc.) en la mesura que afectin els estats financers.
- Quin òrgan de govern de l'entitat supervisa el procés.

La Política del SCIIF, comentada a l'apartat F.1.1., es complementa amb el Procés del SCIIF de CriteriaCaixa, aprovat pel Comitè de Direcció de CriteriaCaixa, en el qual es descriuen més exhaustivament els procediments associats al SCIIF.

En el Procés del SCIIF s'estableix que, al començament de cada exercici econòmic, el responsable del CIIF del Grup Criteria haurà de revisar l'abast del Model SCIIF i planificar les activitats que es faran durant el proper exercici mitjançant:

1. La identificació dels epígrafs, comptes i desglossaments que tenen un risc significatiu associat, l'impacte potencial dels quals en la informació financera és material i requereix, per tant, una atenció especial a partir dels criteris de materialitat definits.
2. La vinculació d'aquests epígrafs/comptes comptables als processos de negoci i de suport.
3. La identificació de les societats objecte de supervisió.

Cal destacar que:

- La responsabilitat de supervisar la implantació del model SCIIF a les societats dependents de CriteriaCaixa, així com la revisió de l'adequació de la metodologia implantada a cada societat i l'homogeneïtzació entre els diferents SCIIF del Grup Criteria, recau en la funció CIIF de CriteriaCaixa.
- Si alguna filial disposa d'un model SCIIF propi, la responsabilitat sobre aquest recaurà en el Consell d'Administració d'aquesta filial, sota la supervisió prèvia de la funció CIIF de CriteriaCaixa.

Tal com s'indica al Procés sobre el SCIIF, el Grup Criteria disposa d'una metodologia per a la identificació, revisió i actualització dels riscos i els controls que afecten la generació de la informació financera, inclosos els d'error o frau.

El procés d'identificació de riscos i controls de les activitats i les transaccions que puguin afectar de manera material els Estats Financers de CriteriaCaixa i del Grup Criteria és responsabilitat de la funció CIIF, juntament amb l'ajuda de les Àrees responsables dels processos objecte de revisió seleccionats.

Aquest procés es fa mitjançant l'elaboració de les matrius de riscos i controls. Els components que integren aquestes matrius són els següents:

Processos:

- S'identifiquen els riscos i les activitats de control relatius als processos identificats anteriorment.

Riscos:

- La identificació de riscos es farà exclusivament, per als riscos d'error material i de frau, sobre la informació financera que es reporta als mercats. En la identificació de riscos d'error, es tindran en compte aquells que afecten la informació financera individual i consolidada del Grup Criteria.
- Així mateix, es prendrà en consideració l'efecte d'altres tipologies de riscos (operatius, financers, tecnològics, legals i de compliment) en la identificació de riscos d'error material en la informació financera.
- En la identificació de riscos es tindran en compte les possibles denúncies rebudes a través del canal confidencial i de consultes en relació amb la manca de fiabilitat de la informació financera.

La funció de CIIF revisa, amb una periodicitat mínima anual, tots els riscos definits de l'abast del SCIIF, així com les activitats de control dissenyades per mitigar-los. Aquest procés es fa en col·laboració amb les diferents Àrees involucrades. No obstant això, si en el transcurs de l'exercici es posen de manifest circumstàncies que afectin l'elaboració de la informació financera, CIIF avalua l'existència de riscos que s'hagin d'afegir a aquells ja identificats. Els riscos es refereixen a possibles errors amb impacte potencial material, intencionats o no, en el marc dels objectius de la informació financera: existència i ocurrència; integritat; valoració; presentació, desglossament i comparabilitat, i drets i obligacions.

A finals de l'exercici 2017 s'ha implementat l'eina informàtica GRC Suite, amb l'objectiu de garantir la integritat del SCIIF per tal que reflecteixi de manera uniforme totes les activitats dels processos i les associï als riscos i els controls existents.

Així mateix, els Òrgans de Govern i la Direcció reben informació periòdica en matèria d'informació financera i la Comissió d'Auditoria i Control supervisa els processos de generació, elaboració i revisió de la informació financera basant-se a la feina d'Auditoria Interna i en les opinions de l'Auditoria Externa i dels Organismes Supervisors.

F.3. Activitats de control: L'objectiu és facilitar al mercat un coneixement fonamentat de l'extensió de les activitats de control específiques que l'entitat té implementades per mitigar els riscos d'error o irregularitats en la informació financera. L'experiència pràctica ha permès identificar com a Àrees crítiques comunes: (i) els procediments de confirmació d'estimacions i judicis crítics; (ii) les funcions externalitzades en tercers, i (iii) la sistematització i la documentació dels procediments de tancament.

F.3.1. Procediments de revisió i autorització de la informació financera i la descripció del SCIIF, que es publicaran en els mercats de valors, indicant-ne els responsables, així com de documentació descriptiva dels fluxos d'activitats i controls (incloent-hi els relatius a risc de frau) dels diferents tipus de transaccions que puguin afectar de manera material els estats financers, incloent-hi el procediment de tancament comptable i la revisió específica dels judicis, estimacions, valoracions i projeccions rellevants.

L'elaboració i la revisió de la informació financera es duu a terme des de la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans, que sol·licita a la resta d'Àrees i a les empreses del Grup Criteria la col·laboració necessària per obtenir el grau de detall d'aquesta informació que es considera adequat.

La informació financera constitueix un element essencial en el procés de seguiment i presa de decisions dels màxims Òrgans de Govern i de Direcció de la Societat.

L'elaboració i la revisió de la informació financera es fonamenten en uns mitjans humans i tècnics adequats, que permeten que el Grup Criteria faciliti informació precisa, veraç i comprensible de les seves operacions, de conformitat amb la normativa vigent.

En particular, el perfil professional de les persones que intervenen en el procediment de revisió i autorització de la informació financera és l'adequat, amb amplis coneixements i experiència en matèria de comptabilitat, auditoria i/o gestió de riscos. D'altra banda, els mitjans tècnics i els sistemes d'informació garanteixen, mitjançant l'establiment de mecanismes de control, la fiabilitat i integritat de la informació financera. En tercer lloc, la informació financera és objecte de supervisió per part dels diferents nivells jeràrquics de Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans, i de contrast, si escau, amb altres Àrees del Grup Criteria. Finalment, la informació financera rellevant publicada al mercat és examinada i, si escau, aprovada per part dels màxims Òrgans de Govern del Grup Criteria.

Pel que fa a les activitats i els controls relacionats directament amb transaccions que puguin afectar de manera material els estats financers, el Grup Criteria té establert un procés continu de revisió de la documentació i formalització de les activitats, dels riscos en què es pot incórrer en l'elaboració de la informació financera i dels controls necessaris que mitiguin els riscos crítics, que permet assegurar que és completa i està actualitzada.

En aquest sentit, a la documentació dels processos crítics i les activitats de control es detallen els atributs següents:

- Descripció de l'activitat de control.
- Prova que avalarà l'execució d'aquesta activitat de control.
- Estat del control: Implementat, inexistent, no formalitzat.
- Finalitat de l'activitat de control:

- *Preventiva*: mitiguen el risc que es produeixin errors o frauds a la informació financera.
 - *Detectiva*: localitza els errors i els frauds quan es produeixen.
- Si el control mitiga o no un risc que pot incórrer en frau.
 - Importància del control: control clau o estàndard.
 - Naturalesa del control: anàlisi, revisió i monitoratge, polítiques i procediments, assessorament específic extern, controls de sistemes, informes d'excepció o límits d'autoritat/responsabilitat.
 - Grau d'automatització de l'activitat de control: manual, semiautomàtic i automàtic.
 - Executor i supervisor del control: a fi de garantir el doble *check*, les figures de l'executor i el supervisor de l'activitat de control seran diferents, sempre que sigui possible en funció de l'estructura organitzativa.
 - Freqüència del control: anual, semestral, trimestral, mensual, setmanal, diari o constant, segons calgui.
 - Sistema de suport del control.
 - Assercions financeres: existència i ocurrència, integritat, valoració, drets i obligacions, presentació, desglossament i comparabilitat.
 - Plans d'acció identificats associats a l'activitat de control.

Les activitats i els controls es dissenyen per garantir el registre, la valoració, la presentació i el desglossament adequats de les transaccions esdevingudes.

La funció CIIF farà l'anàlisi del disseny i del grau de funcionament de les activitats de control.

La funció CIIF avaluarà l'efectivitat de les activitats de control mitjançant les respostes de les avaluacions rebudes a través de l'eina informàtica i les reunions d'entesa i verificació amb els responsables de procés i/o responsables de les activitats de control, així com amb la informació obtinguda per l'Àrea d'Auditoria Interna.

Partint de la informació proporcionada, CIIF decidirà sobre l'adequació i la suficiència dels controls implementats i proposarà, si escau, l'establiment de mesures correctores per a aquells controls que no es considerin adequats o suficients.

Així mateix, la funció CIIF ha de valorar, si escau, si les debilitats detectades poden determinar l'existència d'errors materials a la informació financera.

Les activitats d'avaluació i les proves relacionades es faran a través de l'eina informàtica GRC Suite.

El Grup Criteria disposa d'un Procés de certificació interna ascendent de controls clau identificats, que té com a objectiu garantir la fiabilitat de la informació financera. Per fer-ho, cadascun dels responsables dels controls clau identificats ha de certificar, per al període establert, l'execució eficaç dels controls. El procés es fa amb una periodicitat mínima anual, per bé que es fan certificacions ad hoc en aquells casos en què les activitats de control sobre la informació financera en duen a terme en un període diferent.

El Sub-director General Adjunt de Finances, Mitjans i Recursos Humans presenta al Comitè de Direcció i a la Comissió d'Auditoria i Control el resultat obtingut en el procés de certificació. També remet aquest resultat al Consell d'Administració, perquè en prengui coneixement, i comunica les mesures que s'hagin pres en cas de detecció de debilitats.

F.3.2. Polítiques i procediments de control intern sobre els sistemes d'informació (entre altres, sobre seguretat d'accés, control i operació de canvis, continuïtat operativa i segregació de funcions) en què es basin els processos rellevants de l'entitat en relació amb l'elaboració i la publicació de la informació financera.

Els sistemes d'informació a què es refereix aquesta qüestió són aquells en què es basa la informació financera, i que s'utilitzen de manera directa quan es prepara, o que són rellevants en el procés o control de les transaccions que es reflecteixen en aquesta informació.

D'altra banda, les polítiques i els procediments a què es refereix la qüestió són aquells que estableixen com s'operen els sistemes i les aplicacions per tal de: (a) mantenir un control adequat sobre els accessos a les aplicacions i els sistemes; (b) establir els passos que cal seguir per assegurar que les noves aplicacions, o les actuals quan són modificades, processen les transaccions de manera adequada i faciliten informació fiable, i (c) establir mecanismes que permetin la recuperació de dades en cas que es perdin, així com donar continuïtat al procés i el registre de les transaccions quan es produeixi una interrupció dels sistemes operats habitualment.

La gestió dels sistemes d'informació de CriteriaCaixa està subcontractada a empreses del Grup CaixaBank, que tenen les polítiques i els procediments de control intern següents sobre els sistemes d'informació que són aplicables a CriteriaCaixa.

Els sistemes d'informació que fan de suport dels processos en què es basa la informació financera estan subjectes a polítiques i procediments de control intern per garantir la integritat de l'elaboració i publicació de la informació financera.

En concret, el Grup CaixaBank disposa de les polítiques següents en relació amb:

- I. Sistema de Gestió de Seguretat de la Informació: CaixaBank disposa d'un Sistema de gestió de la seguretat de la informació (SGSI) basat en les millors pràctiques internacionals. Aquest SGSI ha obtingut i renovat anualment la certificació ISO 27001:2013 de The British Standards Institution (BSI). Aquest sistema defineix, entre altres polítiques, les d'accés als sistemes d'informació i els controls (interns i externs) que permeten garantir l'aplicació correcta de totes i cadascuna de les polítiques definides.
- II. Continuïtat operativa i de negoci: CaixaBank disposa d'un complet Pla de Contingència Tecnològica, capaç d'afrontar les situacions més difícils per garantir la continuïtat dels serveis informàtics. S'han desenvolupat estratègies que permeten la recuperació de la informació en el mínim temps possible. Aquest Pla de Contingència Tecnològica s'ha dissenyat i opera de conformitat amb la Norma ISO 27031:2011. Ernst&Young ha certificat que el cos normatiu del Govern de la Contingència Tecnològica de CaixaBank ha estat dissenyat, desenvolupat i s'està operant d'acord amb aquesta Norma.

Adicionalment, la BSI ha certificat el compliment del Sistema de Gestió de la Continuïtat de Negoci de CaixaBank de conformitat amb la Norma ISO 22301:2012. Els dos certificats acrediten:

- El compromís de l'alta direcció de CaixaBank amb la Continuïtat de Negoci i la Contingència Tecnològica.
 - La realització de les millors pràctiques respecte a la gestió de la Continuïtat de Negoci i la Contingència Tecnològica.
 - L'existència d'un procés cíclic basat en la millora contínua.
 - Que CaixaBank té implantats, i operatius, Sistemes de Gestió en Continuïtat de Negoci i Contingència Tecnològica, d'acord amb normes internacionals de prestigi reconegut.
- III. Govern de Tecnologies de la Informació (TI): El model de Govern de TI de CaixaBank garanteix que els seus Serveis Informàtics estan alineats amb l'estratègia de negoci de l'Organització i donen resposta als requisits regulatoris, operatius o del negoci. El Govern de TI constitueix una part essencial del govern en el seu conjunt i aglutina l'estructura organitzativa i directiva necessària per assegurar que TI suporta i facilita el desenvolupament dels objectius estratègics definits. El model de Govern ha estat dissenyat i desenvolupat seguint la norma ISO 38500:2008, tal com va certificar Deloitte Advisory, SL el juliol del 2014.

Aquest disseny dels serveis informàtics de CaixaBank dona resposta a les necessitats del negoci, i garanteix, entre altres temes:

- Segregació de funcions;
- Gestió de canvis;

- Gestió d'incidents;
- Gestió de la Qualitat TI;
- Gestió dels riscos: operacionals, fiabilitat de la informació financera, etc.;
- Identificació, definició i seguiment d'indicadors (Quadre de Comandament);
- Existència de Comitès de Govern, Gestió i Seguiment;
- Report periòdic a la Direcció;
- Controls interns severos que inclouen auditories internes i externes amb caràcter anual.

F.3.3. Polítiques i procediments de control intern destinats a supervisar la gestió de les activitats subcontractades a tercers, així com d'aquells aspectes d'avaluació, càlcul o valoració encomanats a experts independents, que puguin afectar de manera material els estats financers.

En relació amb les activitats subcontractades a tercers, la informació s'hauria de referir a les encaminades a executar o processar transaccions que es reflecteixen als estats financers, a supervisar-ne l'adequada execució o procés i altres activitats que siguin rellevants en el context del SCIIF de l'entitat.

Respecte a les valoracions, judicis o càlculs fets per tercers, l'entitat hauria d'indicar si hi ha procediments establerts per comprovar la capacitat i la independència del tercer i altres aspectes rellevants (mètodes emprats, principals hipòtesis, etcètera).

L'activitat de CriteriaCaixa que, a part de la gestió dels sistemes d'informació subcontractats al Grup CaixaBank, té més intervenció de proveïdors externs correspon a l'activitat immobiliària.

Pel que fa a aquesta activitat, d'una banda, certes funcions de registre que fan de suport als processos d'elaboració de la informació financera estan subcontractats, es documenten i en bona part estan semiautomatitzats als sistemes d'informació. Així mateix, hi ha procediments de control i revisió amb l'objectiu de supervisar l'execució adequada d'aquestes activitats subcontractades.

D'altra banda, en relació amb la valoració de la cartera de l'activitat immobiliària per part de tercers independents, periòdicament es compara el valor net comptable dels seus immobles amb el seu valor recuperable. En la determinació d'aquest valor recuperable, els administradors consideren fonamentalment les taxacions efectuades per tercers experts independents. Per fer-ho, el Grup Criteria té una política corporativa que garanteix la competència professional, la independència i l'objectivitat de les agències de valoració externes, d'acord amb el que estableix la normativa, que exigeix que les agències de valoració compleixin els requisits de neutralitat, transparència i rigor tècnic. Les taxacions les fan societats de taxació independents inscrites al Registre Oficial de Societats de Taxació del Banc d'Espanya.

F.4. Informació i comunicació: La informació per desglossar ha de permetre al mercat saber si l'entitat disposa de procediments i mecanismes per transmetre, al personal involucrat en el procés d'elaboració de la informació financera, els criteris d'actuació aplicables, així com els sistemes d'informació emprats en aquests processos.

F.4.1. Una funció específica encarregada de definir, mantenir actualitzades les polítiques comptables (Àrea o departament de polítiques comptables) i resoldre dubtes o conflictes derivats de la seva interpretació, mantenint una comunicació fluida amb els responsables de les operacions a l'organització, així com un manual de polítiques comptables actualitzat i comunicat a les unitats a través de les quals opera l'entitat.

Les entitats haurien d'indicar quin departament o Àrea assumeix aquesta responsabilitat, quina posició ocupa en l'organització i si aquesta funció és exclusiva. Pel que fa al manual de polítiques comptables, l'Entitat hauria de completar la qüestió informant d'aspectes com ara: (i) amb quina freqüència s'actualitza; (ii) les característiques principals del procés, i (iii) quan s'ha produït la darrera actualització.

La responsabilitat de la definició dels criteris comptables de Criteriacaixa recau en l'Àrea d'Administració Financera, sota la dependència de la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans. L'Àrea d'Administració Financera té com a objectiu establir els principis que regeixen el Grup Criteriacaixa pel que fa al reconeixement, mesurament i comptabilitat de les seves transaccions, operacions i fets per a l'elaboració i presentació de la informació financera individual i consolidada de la Societat.

Concretament, pel que fa a polítiques comptables, l'Àrea d'Administració Financera és l'encarregada de resoldre qualsevol qüestió comptable que presenti dubtes sobre la seva interpretació, ja sigui perquè es tracta d'una nova tipologia d'operació o per qualsevol canvi normatiu. Així mateix, en el cas d'operacions singulars, l'Àrea d'Administració Financera prepara documentació relativa a la seva anàlisi i l'estudi de l'impacte comptable d'aquestes operacions.

D'altra banda, també fa el seguiment del desenvolupament normatiu, associat a aspectes comptables, i té entre les seves responsabilitats la formació i actualització tècnica del personal afectat.

Adicionalment, hi ha una Política de Comptabilitat accessible a la intranet de Criteriacaixa.

F.4.2. Mecanismes de captura i preparació de la informació financera amb formats homogenis, d'aplicació i utilització per totes les unitats de l'entitat o del Grup, que facin de suport dels estats financers principals i les notes, així com la informació que es detalli sobre el SCIIF.

En relació amb aquesta qüestió, les entitats haurien d'informar de les característiques essencials de les aplicacions informàtiques emprades per les

unitats que componen l'entitat i el seu grup, per tal de facilitar la informació que sustenta els estats financers, incloent-hi els utilitzats en el procés d'agregació i consolidació de la informació reportada per les diferents unitats.

El Grup Criteria disposa d'eines informàtiques que assegurin la integritat i homogeneïtat en els processos de captura i elaboració de la informació financera. Així mateix, totes les aplicacions disposen de mecanismes de contingència tecnològica, de manera que s'assegura la conservació i l'accessibilitat de les dades davant qualsevol circumstància.

A fi d'elaborar la informació consolidada, tant CriteriaCaixa com les societats que formen el perímetre del Grup Criteria fan servir, mitjançant eines especialitzades, mecanismes de captura, anàlisi i preparació de les dades amb formats homogenis. Així mateix, el pla de comptes comptables, integrat en l'aplicació de consolidació, s'ha definit per complir els requeriments dels diferents reguladors.

A finals de l'exercici 2017 s'ha implementat l'eina informàtica GRC Suite, que ha substituït l'eina informàtica SAP GRC (*Governance, Risk and Compliance*), que es feia servir fins al moment de la desconsolidació de CaixaBank, amb l'objectiu de garantir la integritat del SCIIF i, així, reflectir de manera uniforme totes les activitats dels processos i associar-les als riscos i controls existents.

F.5. Supervisió del funcionament del sistema: La informació per desglossar hauria de permetre entendre com se supervisa el SCIIF, per tal de prevenir i resoldre deficiències en el disseny i el funcionament, així com per corregir les incidències o debilitats detectades. La informació per desglossar està relacionada amb la supervisió del SCIIF, que té com a responsable el comitè d'auditoria, i hauria de ser un reflex de les actuacions que s'hagin dut a terme durant l'exercici.

F.5.1. Les activitats de supervisió del SCIIF dutes a terme pel comitè d'auditoria, així com si l'entitat té una funció d'auditoria interna que tingui entre les seves competències la de suport al comitè en la seva tasca de supervisió del sistema de control intern, incloent-hi el SCIIF. Així mateix, cal informar de l'abast de l'avaluació del SCIIF duta a terme en l'exercici i del procediment pel qual l'encarregat d'executar l'avaluació comunica els seus resultats, si l'entitat disposa d'un pla d'acció que detalli les eventuais mesures correctores, i si s'ha considerat el seu impacte en la informació financera.

Les activitats de supervisió del SCIIF es refereixen a les fetes pel comitè d'auditoria. L'entitat hauria d'incloure, en la resposta, informació sobre si aquestes activitats inclouen (i) l'aprovació dels plans d'auditoria; (ii) la determinació de qui els ha d'executar; (iii) l'avaluació de la suficiència dels treballs efectuats; (iv) la revisió i l'avaluació dels resultats i la consideració del seu efecte en la informació financera, i (v) la prioritització i el seguiment de les accions correctores.

En relació amb la funció d'auditoria interna, s'hauria d'informar de la seva posició en l'organigrama, de les seves relacions de dependència, de les

principals activitats que duu a terme i d'altres aspectes rellevants (recursos disponibles, exclusivitat en el desenvolupament de la funció, etcètera).

Les revelacions sobre l'abast de l'avaluació del SCIIF haurien de permetre saber fins a quin punt els diferents components de la informació financera publicada han estat supervisats en l'exercici i amb quina extensió (per exemple, si s'ha avaluat el procés d'identificació i avaluació de riscos d'error en la informació financera; si s'han avaluat les pràctiques sobre l'entorn de control i els controls sobre els sistemes d'informació; si s'han revisat tant l'eficàcia del disseny com el funcionament efectiu del sistema, etcètera).

Sens perjudici de les funcions del Consell d'Administració en matèria de gestió i control de riscos, correspon a la Comissió d'Auditoria i Control supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera regulada i l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de la Societat, així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern, en cas que es detectin en el desenvolupament de l'auditoria.

Aquestes funcions i activitats de la Comissió d'Auditoria i Control relacionades amb la supervisió del procés d'elaboració i presentació de la informació financera s'expliquen amb detall a l'epígraf F.1.1.

A més, la Comissió d'Auditoria i Control duu a terme, entre altres, les activitats següents:

- Aprovació del Pla Anual d'Auditoria Interna, avaluant que el seu abast sigui suficient per donar una cobertura adequada als riscos principals a què estan exposades Criteriacaixa i les seves filials participades al 100%.
- La revisió i avaluació de les conclusions de les auditories fetes i el seu possible impacte en la informació financera, si escau.
- El seguiment de les accions correctores, tenint en compte la prioritització atorgada a cadascuna.

Criteriacaixa disposa d'una funció d'Auditoria Interna, que té com a missió assegurar la gestió i supervisió adequades del Marc de Control Intern de Criteriacaixa i de les seves filials participades al 100%. Aquesta funció, que depèn de la Direcció de l'Àrea d'Auditoria i Control Intern, reporta funcionalment a la Comissió d'Auditoria i Control i depèn administrativament de la Direcció General. Duu a terme la seva activitat sota els principis d'independència, objectivitat i confidencialitat, tal com recull la seva Norma Reguladora de la funció d'Auditoria Interna, aprovada per la Comissió d'Auditoria i Control.

La seva missió consisteix, d'una banda, a agregar valor i millorar l'efectivitat del sistema de control intern a les diferents Àrees de Criteriacaixa i de les seves filials participades al 100%, per tal de contribuir a la consecució dels seus objectius i, d'altra banda, a aportar un enfocament sistemàtic i disciplinat a l'avaluació i millora dels processos de gestió de riscos i controls, actuant com a tercera línia de defensa del Model de Gestió de Riscos Corporatius de Criteriacaixa i les seves filials participades al 100%.

Auditoria Interna es responsabilitza de:

- Dur a terme la seva actuació professional de conformitat amb les normes i els procediments d'auditoria generalment acceptats.
- Elaborar una planificació anual de les activitats d'Auditoria Interna, centrada en els riscos principals identificats dins de CriteriaCaixa i les seves filials participades al 100%.
- Presentar el Pla a la Comissió d'Auditoria i Control perquè en faci la revisió i, si escau, l'aprovi.
- Atendre els requeriments dels Organismes Reguladors o Supervisors, i donar resposta a les sol·licituds ad hoc formulades pels Òrgans de Govern i/o l'Alta Direcció.
- Fer el seguiment de la implantació de les recomanacions formulades als informes d'Auditoria Interna.

En la realització dels seus treballs, Auditoria Interna:

- Identifica els objectius del projecte de què es tracti.
- Analitza l'efectivitat dels controls establerts.
- Verifica el compliment adequat dels controls establerts.
- Identifica oportunitats de millora d'aquests controls.
- Comunica les seves conclusions a l'àrea auditada, a la qual demana una resposta sobre la conclusió.
- Emet un informe, en què es formula una opinió i, si escau, s'exposen les recomanacions sobre el procés auditat.

En concret, Auditoria Interna emet anualment un informe global, en què s'inclou una avaluació del funcionament del SCIIF durant l'exercici, que, juntament amb la revisió dels controls existents en auditories d'altres processos, permet concloure sobre l'estat del SCIIF en l'àmbit del Grup Criteria.

L'avaluació anual del SCIIF en data 31 de desembre del 2017 s'ha centrat en les activitats següents:

- Revisió de l'aplicació del Marc de Referència definit al document «Control Intern sobre la informació financera a les entitats cotitzades» promogut per la CNMV com un estàndard de bones pràctiques en la matèria.
- Verificació de l'aplicació de la Política SCIIF i de la nova metodologia recollida en el Procés SCIIF a fi de garantir que el SCIIF en l'àmbit de Grup Criteria és adequat i eficaç.
- Verificació del funcionament de la nova eina implantada (GRC Suite), que té l'objectiu de monitorar el funcionament del SCIIF mitjançant activitats de control i avaluacions dirigides als empleats de les Àrees que intervenen en l'elaboració de la informació financera.
- La valoració del funcionament del procés de certificació interna ascendent dels controls clau.
- L'avaluació de la documentació descriptiva dels processos, riscos i controls rellevants en l'elaboració de la informació financera.

El resultat de l'avaluació del SCIIF es comunica a la Comissió d'Auditoria i Control i a l'Alta Direcció. Els informes contenen recomanacions, la seva criticitat i un termini de resolució d'aquestes, juntament amb un pla d'acció que detalla les mesures correctores per a la mitigació dels riscos a la informació financera.

F.5.2. Si disposa d'un procediment de discussió mitjançant el qual l'auditor de comptes (d'acord amb el que estableixen les NTA), la funció d'auditoria interna i altres experts puguin comunicar a l'alta direcció i al comitè d'auditoria o als administradors de l'entitat les debilitats significatives de control intern identificades durant els processos de revisió dels comptes anuals o aquells altres que els hagin estat encomanats. Així mateix, cal informar de si disposa d'un pla d'acció que intenti corregir o mitigar les debilitats observades.

L'entitat hauria d'informar de si el comitè d'auditoria ha establert un procediment formal que asseguri la comunicació sobre les debilitats significatives de control intern als òrgans esmentats en la qüestió, així com si aquest procediment inclou l'avaluació i la correcció dels seus efectes en la informació financera.

CriteriaCaixa manté una comunicació fluida amb l'auditor de comptes i aquest amb la Presidència de la Comissió d'Auditoria i Control. L'Alta Direcció està permanentment informada de les conclusions que s'assoleixen en els processos de revisió dels comptes anuals. L'auditor de comptes assisteix a la Comissió d'Auditoria i Control, en què informa tant del pla d'Auditoria com de les conclusions preliminars assolides abans de la publicació de resultats i de les conclusions finals abans de la formulació dels comptes, incloent-hi, si escau, les debilitats de control intern. Així mateix, en el marc de la tasca de revisió de la informació financera intermèdia, s'informa la Comissió d'Auditoria i Control de la feina feta i les conclusions assolides.

D'altra banda, les revisions d'Auditoria Interna, en els diferents àmbits d'actuació, conclouen amb l'emissió d'un informe que avalua els riscos rellevants i l'efectivitat del control intern dels processos i les operacions que són objecte d'anàlisi; que identifica i valora les possibles debilitats i carències de control, i que formula recomanacions per a la seva esmena. Els informes d'Auditoria Interna es remetent a l'Alta Direcció i s'informa la Comissió d'Auditoria i Control de les conclusions principals de tots els informes. A més, existeix un *reporting* recurrent a la Comissió d'Auditoria i Control en cadascuna de les seves sessions ordinàries sobre les activitats desenvolupades per Auditoria Interna, amb informació específica sobre aquelles debilitats significatives que s'han detectat en les revisions efectuades durant el període de *reporting*.

Auditoria Interna fa un seguiment continuat del compliment de totes les recomanacions emeses, amb especial èmfasi a les referides a debilitats de risc alt i crític, que es reporten periòdicament. Aquesta informació de seguiment, així com les incidències rellevants identificades en les revisions d'Auditoria, es comuniquen a la Comissió d'Auditoria i Control i a l'Alta Direcció.

- F.6. Altra informació rellevant:** Les entitats, segons les seves circumstàncies particulars, han de desglossar en aquest apartat totes les informacions addicionals que considerin necessari facilitar per interpretar millor els mecanismes que componen el SCIIF, sempre que no estiguin ja recollides en la resposta a les qüestions anteriors.

N/A

F.7. Informe de l'auditor extern

- F.7.1. Si la informació del SCIIF remesa als mercats ha estat sotmesa a revisió per part de l'auditor extern, cas en el qual l'entitat hauria d'incloure l'informe corresponent com a annex. En cas contrari, hauria d'informar-ne dels motius.**

Si l'apartat F de l'IAGC, relatiu a la descripció de les principals característiques dels sistemes interns de control i gestió de riscos en relació amb el procés d'emissió de la informació financera, ha estat revisat per l'auditor extern, d'acord amb la guia d'actuació professional establerta per les corporacions, l'informe es publicarà íntegrament com a annex a l'IAGC. En cas contrari, l'IAGC haurà de contenir una explicació de les raons que justifiquen que la informació relativa al SCIIF no hagi estat revisada per l'auditor.

Alternativament, en cas que l'auditor hagi fet una revisió de més abast sobre la base d'estàndards d'auditoria generalment i internacionalment reconeguts i utilitzant com a referència un marc de control intern generalment reconegut, que ofereixin un cert nivell de seguretat sobre el disseny i/o funcionament i/o eficàcia, del SCIIF (com, per exemple, l'informe a l'efecte del compliment de la llei SOX als EUA), l'informe s'haurà de publicar, així mateix, com a annex a l'IAGC.

En aplicació de la recomanació inclosa a la Guia d'Actuació sobre l'Informe de l'Auditor referida a la Informació relativa al Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera de les entitats cotitzades, publicada per la Comissió Nacional del Mercat de Valors al seu web, Criteriacaixa ha sotmès a revisió per part de l'auditor de comptes el contingut de la informació relativa al Sistema de Control Intern de la Informació Financera. En l'informe resultant es conclou que, com a resultat dels procediments aplicats sobre la informació relativa al SCIIF, no s'han posat de manifest inconsistències o incidències que la puguin afectar.

L'informe s'inclou com a annex a aquest Informe Anual de Govern Corporatiu.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

G ALTRES INFORMACIONS D'INTERÈS

- A.2: CriteríaCaixa té un accionista únic, per la qual cosa no escau emplenar aquest apartat.
- C.1.2: El 17 de març del 2017 es va produir la vacant del Conseller el senyor Salvador Gabarró Serra amb motiu de la seva defunció.
- C.1.6: Amb data d'efecte des de l'1 de gener del 2017, el Sr. Bellavista va renunciar al càrrec de Sub-director General de Critería Caixa, SAU.

En el marc de Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit (en endavant, "LOSS") i del Reial Decret 84/2015, de 13 de febrer, pel qual es desenvolupa la LOSS, i en ser CriteríaCaixa capçalera i societat de control de CaixaBank, SA, el Consell d'Administració de CriteríaCaixa va aprovar el 30 de juliol de 2015, a proposta de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, el Protocol de Procediments de Selecció i Avaluació de la Idoneïtat de càrrecs que resulta d'aplicació als membres del Consell d'Administració i a determinats alts directius de CriteríaCaixa. El referit Protocol aplica les polítiques de diversitat bàsica que inclouen, com a aspecte principal, l'afavoriment de la diversitat de gènere.

Així mateix, el Protocol de Procediments de Selecció i Avaluació de la Idoneïtat de Càrrecs es refereix i estableix la importància de les experiències i coneixements tant pel que fa a la formació com a l'experiència professional, l'edat i el gènere, establint expressament que en cap cas la selecció de membres del Consell d'Administració es realitzarà de forma esbiaixada que pugui implicar cap discriminació.

Com a conseqüència de la recent pèrdua de control de CriteríaCaixa sobre CaixaBank, SA i de la subsegüent desconsolidació bancària, és previsible que el Protocol de Procediments de Selecció i Avaluació de la Idoneïtat de Càrrecs, que continua vigent a data d'avui, pugui ser substituït en el futur per una política de diversitat.

- C.1.7: El mandat dels Consellers és de 4 anys, amb la possibilitat de ser reelegits indefinidament per períodes de la mateixa durada.
- C.2.2: No hi ha comissió executiva o delegada. Tampoc no existeix cap comissió estratègica i inversions ni cap altra comissió diferent de les d'Auditoria i Control i Nomenaments i Remuneracions.
- D.3: Els contractes de cobertures de tipus d'interès per valor nominal de 1.100.000.000 d'euros es van subscriure el 2015.

- Es fa constar que tota la informació continguda sobre CaixaBank dels apartats F.3.2 i F.3.3 d'aquest document s'ha elaborat a partir de la informació proporcionada per aquesta entitat.

Aquest informe anual de govern corporatiu ha estat aprovat pel consell o òrgan d'administració de l'entitat en la seva sessió de data 15 de març del 2018.

Indiqui els consellers o membres de l'òrgan d'administració que hagin votat en contra o s'hagin abstingut en relació amb l'aprovació d'aquest informe.

Aquest informe anual de govern corporatiu ha estat aprovat per unanimitat.

INFORME D'AUDITOR REFERIT A LA "INFORMACIÓ RELATIVA AL SISTEMA DE CONTROL INTERN SOBRE LA INFORMACIÓ FINANCERA (SCIIF)" DE CRITERIA CAIXA, S.A.U. CORRESPONENT A L' EXERCICI 2017

Als Administradors de Critería Caixa, S.A.U.,

D'acord amb la sol·licitud del Consell d'Administració de Critería Caixa, S.A.U. (d'ara endavant, l'Entitat), i amb la nostra carta proposta de data 22 de desembre de 2017, hem aplicat determinats procediments sobre la "Informació relativa al SCIIF" adjunta a l'Apartat "Sistemes Interns de Control y Gestió de Riscos en relació amb el Procés d'Emissió de la Informació Financera (SCIIF)" de l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'Entitat corresponent a l'exercici 2017, en el qual es resumeixen els procediments de control intern de l'Entitat en relació amb la informació financera anual.

El Consell d'Administració és responsable d'adoptar les mesures oportunes per garantir raonablement la implantació, manteniment i supervisió d'un sistema de control intern adequat, com també del desenvolupament de millores de l'esmentat sistema i de la preparació i establiment del contingut de la informació relativa al SCIIF adjunta.

En aquest sentit, cal tenir en compte que, amb independència de la qualitat del disseny i operativitat del sistema de control intern adoptat per l'Entitat, en relació amb la informació financera anual, aquest només pot permetre una seguretat raonable, però no absoluta, en relació amb els objectius que persegueix, degut a les limitacions inherents a tot sistema de control intern.

En el curs del nostre treball d'auditoria dels comptes anuals, i d'acord amb les Normes Tècniques d'Auditoria, la nostra avaluació del control intern de l'Entitat ha tingut com a únic propòsit el fet de permetre'ns establir l'abast, la naturalesa i el moment de realització dels procediments d'auditoria dels comptes anuals de l'Entitat. En conseqüència, la nostra avaluació del control intern, realitzada a l'efecte d'aquesta auditoria de comptes, no ha tingut l'extensió suficient per permetre'ns emetre una opinió específica sobre l'eficàcia d'aquest control intern sobre la informació financera anual regulada.

A l'efecte de l'emissió d'aquest informe, hem aplicat exclusivament els procediments específics descrits tot seguit i indicats a la *Guia d'Actuació sobre l'Informe de l'auditor referit a la Informació relativa al Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera de les entitats cotitzades*, publicada per la Comissió Nacional del Mercat de Valors en la seva pàgina web, que estableix el treball a realitzar, l'abast mínim del mateix, així com el contingut d'aquest informe. Com que el treball resultant dels esmentats procediments té, en qualsevol cas, un abast reduït i substancialment menor que el d'una auditoria o una revisió sobre el sistema de control intern sobre la informació financera, no expressem una opinió sobre la seva efectivitat, ni sobre el seu disseny i la seva eficàcia operativa, en relació amb la informació financera anual de l'Entitat corresponent a l'exercici 2017 que es descriu a la Informació relativa al SCIIF adjunta. En conseqüència, si haguéssim aplicat procediments addicionals als determinats per la citada Guia, o haguéssim realitzat una auditoria o una revisió sobre el sistema de control intern en relació amb la informació financera anual regulada, es podrien haver posat de manifest altres fets o aspectes sobre els quals els hauríem informat.

Així mateix, com que aquest treball especial no constitueix una auditoria de comptes ni es troba sotmès a la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya, no expressem una opinió d'auditoria en els termes que preveu l'esmentada normativa.

Tot seguit s'esmenten els procediments aplicats:

1. Lectura i comprensió de la informació preparada per l'Entitat en relació amb el SCIIF – informació de desglossament inclosa a l'Informe de Gestió – i avaluació de si l'esmentada informació tracta la totalitat de la informació requerida que seguirà el contingut mínim descrit en l'apartat F, relativa a la descripció del SCIIF, del model de l'IAGC segons s'estableix a la Circular nº7/2015 de la CNMV de data 22 de desembre de 2015.
2. Preguntes al personal encarregat de l'elaboració de la informació detallada en el punt 1 anterior, per tal de: (i) obtenir una comprensió del procés seguit en la seva elaboració; (ii) obtenir informació que permeti avaluar si la terminologia utilitzada s'ajusta a les definicions del marc de referència; (iii) obtenir informació sobre si els procediments de control descrits estan implantats i en funcionament a l'Entitat.
3. Revisió de la documentació explicativa suport de la informació detallada en el punt 1 anterior, i que comprendrà, principalment, aquella directament posada a disposició dels responsables de formular la informació descriptiva del SCIIF. En aquest sentit, l'esmentada documentació inclou informes preparats per la funció d'auditoria interna, alta direcció i altres especialistes interns o externs en les seves funcions de suport a la Comissió d'Auditoria i Control.
4. Comparació de la informació detallada en el punt 1 anterior amb el coneixement del SCIIF de l'Entitat, obtingut com a resultat de l'aplicació dels procediments realitzats en el marc dels treballs de l'auditoria de comptes anuals.
5. Lectura d'actes de reunions del Consell d'Administració, Comissió d'Auditoria i Control i altres comissions de l'Entitat, a l'efecte d'avaluar la consistència entre els assumptes que s'hi emprenen en relació amb el SCIIF i la informació detallada en el punt 1 anterior.
6. Obtenció de la carta de manifestacions relativa al treball realitzat adequadament signada pels responsables de la preparació i formulació de la informació detallada en el punt 1 anterior.

Com a resultat dels procediments aplicats sobre la informació relativa al SCIIF no s'han posat de manifest inconsistències o incidències que puguin afectar a la mateixa.

Aquest informe ha estat preparat exclusivament en el marc dels requeriments establerts per l'article 540 del Text Refós de la Llei de Societats de Capital i per la Circular nº7/2015 de data 22 de desembre de la Comissió Nacional del Mercat de Valors a l'efecte de la descripció del SCIIF als Informes Anuals de Govern Corporatiu.

DELOITTE, S.L.

Francisco Ignacio Ambros

16 de març de 2018